THE BOOK WAS DRENCHED

SRI VENKATESVARA ORIENTAL SERIES No 35.

Editor :— Prof: P. V. RAMANUJASWAMI, M. A.

తాళ్ళపాకవారి గేయరచనములు

X. సంపుటము

అధ్యాత్మసంకీర్తనలు

అన్నమాచార్యరచితములు

శ్రీవేంకటేశ్వరప్రాచ్యపరిశోధనాలయములో సంగీతవాఙ్మయ పరిశోధకుఁడగు

రాళ్ళపల్లి అనంతకృష్ణశర్మచే

పరిశోధింపఁబడినవి.

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం బోర్డు ఆఫ్ ట్రస్టీజువారి తరఫున

ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు వారగు

శ్రీ చెలికాని అన్నారావు, బి. ఏ., గారి యనుమతిని

ప్రకటింపఁబడినది.

తిరుపతి

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల ముద్రాక్షరశాల

1952

శ్రీః

పీఠిక

ఈ పదవ సంపుటమున శ్రీఅన్నమాచార్యుల అధ్యాత్మసంకీర్తనల రేకులలో 301 వది మొదలు 350 వ దాని వఱకును గల సంకీర్తనలు అనుక్రమముగా ప్రకటింపఁబడినవి. ఎప్పటివలెనే శ్రీ ఉదయగిరి శ్రీనివాసాచార్యుల కైంకర్యమిందు చాలా కలదు.

ఈ సంపుటమునఁగూడ అన్నమాచార్యుల రచన కాఁజాలని 'హరియవతారమె యితఁడితఁడు' అను పాట (192 వ సంకీర్తన) ఎట్లో రేకులలో చొచ్చుకొని యుండి ప్రకటింపఁబడినది. 'ఉన్నాఁడు వైకుంఠము' అను మాట యొక్కటే చాలును దీనియన్యకర్తృకత్వమును తెలుపుటకు.

'ఓహో రాకాసులాల' (295) అను పదము 2 వ సంపుటములోని 146 వ సంకీర్తనమే. కొన్ని చిల్లరపాఠభేదములు మాత్రమందుఁ గలవు. కాని ముఖ్యమైన భేదము రెంటిరాగమునకు సంబంధించినది. ఇందలిది 'శోకవరాళి' లో, అందలిది 'గౌళ' లో నున్నది. * ఈ రాగభేదము ఆకాలమందే యెట్లు, ఏల యేర్పడెనో దురూహము. అన్నమాచార్యులే ఈ సంకీర్తనను వేఱువేఱుకాలములందు వేఱురాగములందు పాడెనో, లేక తరువాతి అనుయాయులు వ్యుత్పత్తికొలఁది రుచికొలఁది రాగము మార్చిరో, చెప్పఁజాలము. కాని సంగీతకళయందిట్టి మార్పులు సహజములు, దుర్నిరోధములు గూడ.

శ్రీవేంకటేశ్వరప్రాచ్యవిద్యా
పరిశోధనాలయము,
తిరుపతి
18—10—52

రాళ్ళపల్లి అనంతకృష్ణశర్మ.

---

* శ్రీ అన్నమాచార్య సంకీర్తనల రెండవ సంపుటమున 'గౌళి' రాగమున నున్న 'వెన్నలు దొంగిలి నాఁటి' అను (౨౬౫) సంకీర్తనమే 6 వ సంపుటమున చిఱుమార్పులతో 'పాడి' రాగమున నున్నది.

శుభమస్తు

శ్రీ తాళ్ల పాక

అన్నమాచార్యుల అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౩౪౬ అగు నేఁటి క్రోధి సంవత్సరమందు తాళ్లపాక అన్నమాచార్యులు అవతరించిన పదారుయేండ్లకు తిరువేంగళనాథుండు ప్రత్యక్షమైతేను అదిమొదలుగాను శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౨౪ అగు నేఁటి దుందుభి సంవత్సర ఫాల్గుణ బ ౧౨ నిరుధానకు (నిరోధానకు ? తిరోధానానకు) తిరువేంగళనాథుని మీఁదను అంకితముగాను తాళ్లపాక అన్నమాచార్యులు విన్నపముచేసిన అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు.

301-వ రేకు. రామక్రియ

ఎక్కడి కంసుఁడు యిఁక నెక్కడి భూభారము
చిక్క వాప జనియించె శ్రీకృష్ణుఁడు. ॥పల్లవి॥

అదివో చంద్రోదయ మదివో రోహిణిపొద్దు
అదన శ్రీకృష్ణుఁడందె నవతారము
గదయు శంఖచక్రాలు గల నాలుగుచేతుల
నెదిరించి యున్నాఁడు యిదివో బాలుఁడు. ॥ఎక్క॥

వసుదేవుఁడల్లవాఁడే వరుస దేవకి యదే
కొసరే బ్రహ్మాదుల కొండాట మదే
పొసఁగఁ బొత్తుల మీఁదఁ బురుఁటింటిలోపల
సిసువై మహిమ చూపె శ్రీకృష్ణుఁడు. ॥ఎక్క॥

పరంజ్యోతిరూపమిదె పాండవుల బ్రదికించె
అరిది కౌరవుల సంహారమూ నిదె
హరికర్తృత్వము లివిరో జయంతి పండుగ సేయరో
కెరలి శ్రీవెంకటాద్రి కృష్ణుఁ డితఁడు. ॥ఎక్క॥ 1

దేసాళం

నాకు నాకే సిగ్గయ్యీని నన్ను జూచుకొంటేను
చేకొని నీవే మన్నించఁ జెయ్యెగ్గేఁ గాని. ॥పల్లవి॥

సేయరాని పాపములు సేసి వచ్చి యేనోర
నాయెడ నిన్ను వరము లడిగేను
కాయముతో నింద్రియకింకరుఁడనై యేమని
చేయూర నీ బంటనని చెప్పుకొనేను. ॥నాకు॥

వేగి లేచి సంసారవిధులకే వొడి గట్టి
యేగతిఁ గొసరి నీపై నేఁట (?) వేసేము
ఆగడపు బంగారుకాతుమనేన (య?)మ్ముకొని
భోగపు మోక్షము నెట్టు వొందించు మనేము. ॥నాకు॥

కలపుట్టుగు బదుకు కాంతలకు వెచ్చపెట్టి
వలసి నేఁడెట్టు నీవారమయ్యేము
నెలవై శ్రీవెంకటేశ నీవే కరుణించితివి
బలిమి నేసి నీకెట్టు భారము వేసేము. ॥నాకు॥ 2

శంకరాభరణం

అచ్చుతుశరణమె అన్నిటికిని గురి
హెచ్చు కుందు మరి యెంచఁగ నేది. ॥పల్లవి॥

యోనిజనకమగు యొడలిది
యే నెలవైనా నేటి కులము
తానును మలమూత్రపుఁ జెలమ
నానాచారము నడచీనా. ॥అచ్చు॥

పాపపుణ్యముల బదుకిది
యేపొద్దు మోక్షంబెటువలె దొరకు
దీపన బాధల దినము లివి
చూపట్టి వెదకఁగ సుఖమిందేది. ॥అచ్చు॥

మరిగిన తెరువుల మనసు యిది
సరవి నెన్న విజ్ఞానంబేది
యిరవుగ శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడే
వెరవనికంటే వెలితిఁక నేది. ॥అచ్చు॥ 3

బౌళి

నిజమో కల్లో నిమిషములోననె
భజించువారల భాగ్యముకొలఁది. ॥పల్లవి॥

వొకఁడు కను దెరచి వున్నది జగమను
వొకఁడు కన్ను మూసొగి లేదనును
సకలము నిట్లనె సర్వేశ్వరుఁడును
వెకలినరులు భావించినకొలఁది ॥నిజ॥

కడుపు నిండొకఁడు లోకము దనిసె నను
కడుపు వెలితైనఁ గడమను నొక్కఁడు
తడవిన నిట్లనే దైవమిందరికి
వెడగు నరులు భావించినకొలఁది. ॥నిజ॥

ముదిసి యొకఁడనును మోక్షము చేర్వని
తుదఁ బుట్టొకఁడది దూరమనును
యెదుటనే శ్రీవెంకటేశ్వరుఁ డిట్లనే
వెదకి నరులు భావించినకొలఁది. ॥నిజ॥ 4

వసంతవరాళి

ఏమందు మిందుకు నెఱఁగినదే తొల్లి
శ్రీమాధవుఁడ నీవు సేసినదే తొల్లి. ॥పల్లవి॥

వొక మానఁ జేఁదూ వొక మానఁ దీపూ
కకపికలై రెండూఁ గలవే తొల్లి
వొకనికజ్ఞానము వొకనికి జ్ఞానము
సకలానఁ గలుగుట సహజమె తొల్లి. ॥ఏమం॥

పగలు వెలుఁగు పైపై రాత్రి చీఁకటి
నిగిడె లోకములను నిజమే తొల్లి
మొగి సురలకు మేలు మించి దైత్యులకుఁ గీడు
తగిలి నొసలివ్రాఁత తప్పదిది తొల్లి. ॥ఏమం

వెన్నెలలుచంద్రునందు వెడయెండసూర్యునందు
కన్నుల లోకమువారు గన్నదే తొల్లి
యెన్నఁగ శ్రీవెంకటేశ యేలినవాఁడవు నీవు
వున్నవారు నీకింద నున్నవారు తొల్లి. ॥ఏమం॥ 5

లలిత

ఆతఁడితఁడా వెన్న లంతట దొంగిలినాఁడు
యెతులకు మద్దులు రెండిలఁ దోసినాఁడు. ॥పల్లవి॥

యీతఁడా దేవకి గన్న యింద్రనీలమాణికము
పూతకిచన్ను దాగి పొదలినాఁడు
యీతఁడా వసుదేవునియింటిలో నిధానము
చేతనే కంసునిఁ బుట్టచెండు సేసినాఁడు. ||ఆత||

మేటియైన గొంతిదేవిమేనల్లుఁడీతఁడా
కోటికిఁ బడగె గాను కొండ యెత్తెను
పాటించి పెంచే యశోదపాలి భాగ్యమీతఁడా
వాటమై గొల్లెతలను వలపించినాఁడు. ||ఆత||

ముగురు వేలుపులకు మూలభూతి యీతఁడా
జిగి నావులఁ బేయలఁ జేరి కాచెను
మిగుల శ్రీవెంకటాద్రిమీఁది దైవమీతఁడా
తగి రామకృష్ణావతారమందె నిపుడు. ||ఆత|| 6

302-వ రేకు. శుద్ధవసంతం

పనిగొనువారల భాగ్య మిది
వెనక ముందరికి వివేక మొకటే. ||పల్లవి||

బలు పుణ్యములకుఁ బాపములకు గురి
కలియుగ మొకటే కలది
తెలఁగి చేయుటకు చేయించుటకును
తలఁపూ నొకటే తనలోఁ గలది. ||పని||

మోదపు భోగము మోక్షమునకు గురి
యీదేహ మొకటె యెత్తినది
గోదిలి కడుఁ గుంగుటకు నెక్కుటకు
యీదెస విజ్ఞానమే కలది. ||పని||

అర్మిలి దుఃఖము నతిసుఖములకు గురి
కర్మం బొకటే కలది
కూర్మి శ్రీవెంకటగురుదై వముఁ గను
ధర్మమున కతనిదాస్యమే కలది. ॥పని॥ 7

మంగళకౌశిక

ఇందరు నీకొక్కసరి యెక్కువ తక్కువ లేదు
చెంది నీ సుద్దులు యేమి చిత్రమో కాని. ॥పల్లవి॥

నీనామ ముచ్చరించి నెరవేరె నొక్క మాని
నీ నామము వినక నెరవేరె నొకఁడు
పూని నిన్ను నుతియించి భోగి యాయ నొకఁడు
మోనమున నిన్ను దిట్టి మోక్ష మందె నొకఁడు. ॥ఇంద॥

మతిలో నిన్ను దలఁచి మహిమందె నొక యోగి
తతి నిన్ను దలఁచకే తగిలె నిన్నొకఁడు
అతిభక్తిఁ బని సేసి అధికుఁడాయ నొకఁడు
సతతముఁ బని గొని సఖుఁడాయ నొకఁడు. ॥ఇంద॥

కాఁగిటి సుఖము లిచ్చి కలసిరి గొందరు
ఆఁగి నిన్ను వెంటఁ దిప్పి ఆవులు మేలందెను
దాఁగక శ్రీవెంకటేశ దగ్గరైన దవ్వయిన
మాఁగి నిన్ను దలపోసే మనసే గుఱుతు. ॥ఇంద॥ 8

ముఖారి

గరిమతో వెరపేల కమలాక్షు దాసులకు
పరమపద మొక్కటే ఫలమింతే కాక. ॥పల్లవి॥

పాపమెంత పుణ్యమెంత ప్రపన్నాధికారులకు
దాఁప నవి నిమిషమాత్రములే కాక
లోపలేడ వెలి యాడ లోకులకింతే కాక
మోపినదంతా నేకముఖమే కాక. ||హరి||

రాతిరేది పగలేది రమించు సాత్త్వికులకు
యీతల నింతా వెలుఁగింతే కాక
ఘాతలఁ గర్మాకర్మగతులు యీసందివింతే
పోతరించి యెక్క నెక్కఁ బోడవే కాక. ||హరి||

చింతలేల సిలుగేల శ్రీవెంకటేశ్వరుని
వంతుల నమ్మినయట్టి వైష్ణవులకు
జంతువుల పురుఁడులు జడులకింతే కాక
వింత వింత సుద్దులేల విభవమే కాక. ||హరి|| 9

గుండక్రియ

అనాది జీవుఁడన్నియుఁ గన్నవే
వినోదమిందలి విరతే వలయు. ||పల్లవి||

వెలిఁ దోఁచిన యీ విశ్వంబెల్లా
కలసిన మనోగతములివి
పలు విషయేంద్రియభావములెల్లా
వెలయఁ దా ననుభవించినవే. ||అనా||

సహజపు వర్ణాశ్రమములివెల్లా
యిహమునఁ దా ధరియించినవే
బహువేదశాస్త్రపరన లివెల్లా
వహికెక్కఁగఁ దా వచియించినవే. ||అనా||

దినదినసంసారతిమిరం బెల్లా
ఘనముగఁ దను మున్ను గప్పినవే (దే?)
అనయము శ్రీవెంకటాధిపుఁ డాత్మకు
ననిచి తొల్లి కల నాయకుఁడే. ॥అనా॥ 10

సామంతం

ఇతరమేదియు లేదు యెఱఁగ మింతే కాని
రతి కెక్కే పనులెల్లా రామచంద్రుఁడే పో. ॥పల్లవి॥

ధనమై చేరేవాఁడు దైవమై కాచేవాఁడు
మనసులోఁ దలఁచేటి మాధవుఁడే
మునుకొన్న గ్రామములై ముందర నుండేవాఁడు
కొననాలుకమీఁదటి గోవిందుఁడే పో. ॥ఇత॥

తల్లియై పెంచేవాఁడు తండ్రియై పుట్టించేవాఁడు
వెల్లవిరిఁ దాఁ గొలిచే విష్ణుమూరితి
యిల్లాలై సుఖమిచ్చి యెంచఁ బుత్రులైనవాఁడు
చెల్లుబడిఁ దామొక్కటి చేతిపై శ్రీహరియే. ॥ఇత॥

దేహమై వుండేటివాఁడు దినభోగమైనవాఁడు
యీహల శ్రీవెంకటేశుఁ డితఁడొక్కఁడే
మోహాచార మైనవాఁడు మోక్షమై నిలిచేవాఁడు
సాహసించి నమ్మఁ గల సర్వేశుఁడితఁడే. ॥ఇత॥ 11

భవుళి

విడిచితి మానరాదు అవి మరి విడువమనఁగ రాదు
అడరిన శ్రీహరి అనుమతికొలఁదే. ॥పల్లవి॥

పెంచినఁ బెరుగును పెనుఁ యింద్రియములు
కొంచము సేసినఁ గుందును
పంచినదిందును పాపముఁ బుణ్యము
యెంచఁగ నీశ్వరుఁ డిచ్చిన కోలఁదే. ॥విడి॥

తెలిసినఁ దేటగు తిరమగు మనసిది
కలఁచిన లోలోఁ గలఁగును
తోలఁ(లి?)చిన దిందునె దుఃఖము సుఖమును
యిల నంతర్యామిచ్చిన కోలఁదే. ॥విడి॥

చేసినఁ జెలఁగును చేఁతల కర్మము
పాసినఁ బాయును బంధముతో
ఆసల శ్రీవెంకటాధీశుఁ డిందుకు
యీాసరిఁ గర్తఁడిచ్చిన కోలఁదే. ॥విడి॥ 12

303-వ రేకు. శంకరాభరణం

అతఁడేమి సేసినా మాకదే గురి
మతిలో నాతఁడుండఁగా మాయలు మాకేఁటికి. ॥పల్లవి॥

ఆసలకెల్లా గురి హరి యొక్కఁడే కాని
వేసరక కన్నవారి వేఁడ నోపను(ము?)
చేసేటి సేఁతకు గురి శ్రీవిభుఁడే కాని
వాసి దప్పి హీనుల సేవలు సేయ నోపము. ॥అత॥

ముచ్చటకెల్లా గురి మురహరుఁడే కాని
చెచ్చెర నెవ్వరికైనాఁ జెప్ప నోపము
నిచ్చలు మాబ్రదుకెల్లా నీలవర్ణునికే కాని
రచ్చల దుష్టులతోడి రాఁపులకు నోపము. ॥అత॥

పరము నిహమునకు పరమాత్ముఁడే గురి
పరులకధీనమైన బ్రాఁతి యేఁటికి
సిరులకెల్లా గురి శ్రీవెంకటేశుఁడే కాని
అర పిరికి తనపుటలమట లేదు. ॥అత॥ 13

దేసాక్షి

ఎన్నఁడుఁ జెడని యీవు లిచ్చీని మాధవుఁడు
పన్నిన యాసలితనిపై పై నిలుపవో. ॥పల్లవి॥

కొననాలుకా హరిగుణములే నుడుగవో
మనసా అతని దివ్యమహిమెంచవో
తనువా శ్రీపతితీర్థదాహమే కోరవో
యెన లేని అడియాస లేఁటికి నీ కిఁకను. ॥ఎన్న॥

వీనులాలా యేపొద్దు విష్ణుకథలే వినరో
ఆనిన చేతులితనికంది మొక్కరో
కానుక చూపులాల కమలాక్షుఁ జూడరో
యీనేటి పాపాలబారి నేల పడేవిఁ(రిఁ ?)కను. ॥ఎన్న॥

నలిఁ బాదాలాల హరినగరికే నడవరో
కలభక్తి యాతనిపై ఘటియించవో
చలమా శ్రీవెంకటేశుసంగతినే వుండవో
మెలయింపుఁ గోరికలకేల పారే విఁకను. ॥ఎన్న॥ 14

సామంతం

కొసరి కొసరి యిఁకఁ గోరఁగ నేఁటికి
అసురవైరి శరణనుటే చాలు. ॥పల్లవి॥

సంతత భోగము జనన బంధములు
జంతురాసులకు సహజము
వంతు రక్షకత్వము కరుణ భువి
నంతర్యామికి నది సహజము. ||కొస||

కలకాలంబును గామముఁ గ్రోధము
చలమును బ్రాణుల సహజము
సులభత్వంబును సొరిది వదాన్యత
అల లక్ష్మీపతికది సహజము. ||కొస||

పుడుగని కర్మము లొడలోముటలును
జడులము మాకిది సహజము
యెడయక శ్రీవెంకటేశ నీకు మము
నడరి కాచుటే అది సహజము. ||కొస|| 15

శుద్ధవసంతం

ఇహ పర సాధన మిది యొకటే
సహజపు మురారిసంకీర్తనొకటే. ||పల్లవి||

భవసాగరములఁ బాపెడిది తేప
భువి నజ్ఞానపుపులివాకట్టిది
జవళి నాశాపాశములకుఁ గొడువలి
నవనీతచోరు నామం బొకటే. ||ఇహ||

చింతాతిమిరముఁ జెరిచెడి సూర్యుఁడు
అంతట దరిద్రహతపు నిధానము
వింతమరణభయ వినాశమంత్రము
మంతుకు హరినామంబిది యొకటే. ||ఇహ||

మించు దుఃఖముల మృతసంజీవని
అంచలఁ బంచేంద్రియముల కంకుశము
యెంచఁగఁ శ్రీవెంకటేశుదాసులకు
బంచిన పాళ్లఁ బరగిన దొకటే. ॥ఇహ॥ 16

సాళంగనాట

ఏమని పొగడుదు నిట్టి నీ గుణము
యీ మహిమకుఁ బ్రతి యితరులు గలరా. ॥పల్లవి॥

నిండెను జగముల నీ ప్రతాపములు
చెండిన బాణునిచేతులతో
కొండలంతలై కుప్పలు వడియెను
వండఁ దరగు రావణుతలలయి (లు?). ॥ఏమ॥

పూడెను జలధులు పోరిఁ గోపించిన
తోడ బ్రహ్మాండము తూఁటాయ
చూడఁ బాతాళము చొచ్చె బలీంద్రుఁడు
కూడిన కౌరవకులములు నడఁగె. ॥ఏమ॥

యెత్తితివి జగము లీరేడు నొకపరి
యిత్తల నభయం బిచ్చితివి
హత్తిన శ్రీవెంకటాధిప నీ కృప
నిత్తెమాయ నీ నిజదాసులకు. ॥ఏమ॥ 17

దేసాళం

నీకు నీవే వలసితే నీవు నన్నుఁ గాచుకొమ్ము
నాకు వసగానివెల్ల నన్నుఁ బాసీ నయ్యా. ॥పల్లవి॥

పాపమూల మటు తొల్లి పైకొన్న దేహము
పాపము సేయకుండితే పక్కన నేల మాను
కోపమే కూడుగఁ గుడిచిన యీ బుద్ధి
కోపము విడువుమంటే గుణమేల మాను. ॥నీకు॥

అప్పు దీర్చ వచ్చినట్టి ఆయపు సంసారము
అప్పు దీర్చుకోకుమంటే నది యేమిటికి మాను
తప్పు వేయ వచ్చి నన్నుఁ దగిలె నీ కర్మములు
తప్పులు వేయక సారెఁ దా మేల మాను. ॥నీకు॥

పంచమహాపాతకాలే పట్టుకొనే యింద్రియాలు
పంచమహాపాతకాలే(ల?) బారిఁ దోయ కేల మాను
అంచెల శ్రీ వెంకటేశ ఆత్మలో నీవుండఁగాను
పొంచి నీ కరుణ నన్నుఁ బొదుగ కేల మాను. ॥నీకు॥ 18

304-వ రేకు. లలిత

భావించువారలపాలి భాగ్యమితఁ
డావల నీవల నంతర్యామి. ॥పల్లవి॥

యీశ్వరేశ్వరుఁడు యితఁడు దివిజులకు
శాశ్వతమూరితి జగములకు
విశ్వాత్మకుఁ డీ వివిధజీవులకు
ఐశ్వర్యము మా యంతర్యామి. ॥భావిం॥

నిత్యుఁ డితఁ డొకఁడె నెరిఁ గాలములకు
సత్యం బితఁడు చదువులకు
ప్రత్యక్షం బిదె భక్తకోటికిని
అత్యంతము మా యంతర్యామి. ॥భావిం॥

గుణి నిర్గుణితఁడు గురుమునిజనులకు
ప్రణవము వేదాంతపంక్తులకు
ప్రణుతి శ్రీ వెంకటపతి లోకలకితఁ
డణురేణుపూర్ణుఁ డంతర్యామి. ॥భావిం॥ 19

సాళంగనాట

జగము లెల్లా నీడేరె జయ వెట్టి రిందరును
తగ నేఁడు కృష్ణావతారమాయ నిదివో. ॥పల్లవి॥

అచ్యుతుఁడు జనించె నద్దమ రేతిరికాడ
ముచ్చిమి రాకాసులు ముట్టువడిరి
పచ్చిగాను లోకులాల పండుగ సేయరో నేఁడు
అచ్చపుఁ గృష్ణావతారమాయ నిదివో. ॥జగ॥

గోవిందుఁడు జనించె గోకులష్టమిదే నేఁడు
కావరపు కంసుని గర్వమణఁగె
భావించి ప్రజలాల పారణ సేయరో నేఁడు
ఆవేళఁ గృష్ణావతారమాయ నిదివో. ॥జగ॥

అనంతుఁడు శ్రీ వెంకటాద్రీశుఁడు జనియించె
ఘనశిశుపాలాదులు గతమైరి
తనివంది జనులాల ధర్మాన బ్రతుకరో
అనుగుఁ గృష్ణావతారమాయ నిదివో. ॥జగ॥ 20

మాళవి

పారిరి దానవులెల్లా పంచబంగాళమైరి
తూరిరి గొందులెల్లాను తుత్తుములై విరిగి ॥పల్లవి॥

గరుడధ్వజునిదండు గదలె రాకాసులపై
అరదము దోలవో చయ్యన దారకా
ధర యెల్లఁ గుమ్మరిలై పాతాళ మదే కాన వచ్చె
తురగములఁ దోలవో దుమ్ములు రేఁగను. ॥పారి॥

దనుజాంతకునిసేన దగ్గరి నడవఁ జొచ్చె
చొనిపి రొప్పవో తేరు సుమంతుఁడా
గునిసి దిగ్గజములు గొబ్బున మొగ్గతిలెను
కినిసి పగ్గములు బిగించవో పయిపైన. ॥పారి॥

శ్రీవెంకటేశుబలము చిమ్మి రేఁగి మించఁ జొచ్చె
సేవించలమేల్మంగను సేనాపతీ
దేవతలు మొక్కి రదే దిక్కులు సాధ్యము లాయ
తావుకు మరలించవో తానకము గాను. ॥పారి॥ 21

లలిత

ఘనుఁ డాతఁడే మముఁ గాచుఁ గాక హరి
అనిశము నే మీఁక నతనికె శరణు. ॥పల్లవి॥

యెవ్వని నాభిని యీ బ్రహ్మాదులు
యెవ్వఁడు రక్షకుఁ డిన్నిటికి
యెవ్వని మూలము యీ సచరాచర
మవ్వల నివ్వల నతనికె శరణు. ॥ఘను॥

పురుషోత్తముఁ డని పొగడి రెవ్వరిని
కరి నెవ్వఁడు గక్కనఁ గాచె
ధర యెవ్వఁడెత్తె దనుజులఁ బొరిగొనె
అరుదుగ నే మీఁక నతనికె శరణు. ॥ఘను॥

శ్రీసతి యెవ్వని జేరి వురమునను
భాసిలె నెవ్వఁడు పరముంబై
దాసులకొరకై తగు శ్రీవెంకట
మాస చూపు నితఁ డతనికె శరణు. ॥ఘను॥ 22

మంగళకౌశిక

జాలే నే నొకపనికి నవ్వుదు నీకును
కూళలలో నెంచి చూడ గురి యవ్వుదును. ॥పల్లవి॥

పసురమువంటి వాఁడ పాపపు బందెలు దెత్తు
శిసువువంటి వాఁడ సిగ్గు నొగ్గు నెరఁగ
వసుధలో రాయివంటి వాఁడను దయ దలఁచ
మెసఁగ న న్నేరీతి నీ వేలితివి దైవమా. ॥జాలే॥

మాఁకువంటి వాఁడ నే మతి లేదు పుచ్చిన
పోఁకవంటి వాఁడ నెప్పుడు కొరగాను
రోఁకలివంటి వాఁడ రోటిలోని పోట్లకు
యేఁకట న న్నెటువలె నేలితివి దైవమా. ॥జాలే॥

పామువంటి వాఁడ నే పట్టినవారిఁ గరతు
గామువంటి వాఁడ లోకమువారిఁ బీడింతు
నేమపు శ్రీవెంకటేశ నీవు నన్ను బంటంటా
నేమిటికిఁ గృపతోడ నేలితివి దైవమా. ॥జాలే॥ 23

వరాళి

దేహముతోడిది లంకె తీరదిది హరిమాయ
సాహసపు జీవులకు సహజమెప్పుడును ॥పల్లవి॥

నెట్టనఁ బెక్కుండ్లవిందు నిండుకొన్న యాఁకలి
వొట్టి నిచ్చకల్యాణి కామోద్రేకము
కట్టిన వోడదూలము కాయపు సంసారము
దట్టమైన ప్రాణులకుఁ దనివేడదయ్యా. ॥దేహ॥

పొద్దొక బైరూపము పొదలేటి యీ వయసు
తిద్దుబడి గుఱ్ఱము హత్తిన గుణము
వొద్దనుండినట్టి నీడ వుడివోనియట్టి నిద్ర
అద్దుకొని వుండుఁ గాక అది యేల మానును. ॥దేహ॥

పచ్చిగరికెకాలము ప్రపంచములో బ్రదుకు
తచ్చి చూచేటి సూత్రము తన జ్ఞానము
అచ్చపు శ్రీవెంకటేశుఁ డాత్మలో నిధానము
యిచ్చ నెరుఁగుకొంటేనే యిహమే పరము. ॥దేహ॥ 24

305-వ రేకు. రామక్రియ

భావించరో వేదములు పలికేటి వునికి
జీవులు బ్రహ్మానందముఁ జెందేటి వునికి. ॥పల్లవి॥

నిచ్చలు నిద్దురలకు నెలవైన వునికి
యిచ్చలఁ గలలు గన నిరవైన వునికి
కుచ్చిన నిట్టూర్పుల కొన దాఁకే వునికి
తచ్చిన మాటల ధ్వని దాఁకేటి వునికి. ॥భావిం॥

మునుకొన్న చూపులకు మొదలైన వునికి
అనిశము కతలెల్ల నాలకించే వునికి
వెనుకొన్న చవులెల్లా వెల వెట్టే వునికి
గునిసి మేల్కనుటకు గురియైన వునికి. ॥భావిం॥

వావిరి నింద్రియపరవశమందే వునికి
కైవశమై పదియారు కళలుండే వునికి
చావకుండా నమృతము జాలువారే వునికి
శ్రీవేంకటేశుపాదాలు చింతించే వునికి. ॥భావిం॥ 25

దేవగాంధారి

అమరాంగన లదె యాడేరు
ప్రమదంబున నదె పాడేరు. ॥పల్లవి॥

గరుడవాహనుఁడు కనకరథముపై
యిరువుగ వీధుల నేఁగీని
సురలును మునులును సొంపుగ మోఁకులు
తెరలిచి తెరలిచి తీసేరు. ॥అమ॥

యిలధరుఁడదివో యింద్రరథముపై
కెలయుచు దిక్కులు గెలిచీని
బలు శేషాదులు బ్రహ్మశివాదులు
చెలఁగి సేవలటు సేసేరు. ॥అమ॥

అలమేల్మంగతో నటు శ్రీవెంకట
నిలయుఁ డరదమున నెగడీని
నలుగడ ముక్తులు నారదాదులును
పొలుపు మిగులఁ గడుఁ బొగడేరు. ॥అమ॥ 26

దేసాళం

అడుకులు చక్కిలాలు ఆనవాలు నురుగులు
వడపప్పు మొదలుగా వాముల కొలఁదులు, ॥పల్లవి॥

దేవకి కొడుకుఁ గన్న దిన మిది శ్రీజయంతి
భావించ మన కన్నులపండుగులాయ
దేవునిఁ బూజించితిమి తేరో నైవేద్యాలు
కైవసమై కృష్ణునికి గంపల కొలఁదులు. ॥అడు॥

వసుదేవుఁ డెత్తెను శ్రావణబహుళాష్టమిని
పసగాఁ దొట్ల నూఁచి పాడఁ గలిగె
పసునితనికి మొక్కి చేసేము జాగరాలు
కొసరరో వరములు కోట్లకొలఁదులు. ॥అడు॥

బలభద్రుతమ్ముఁ డాయ పతి యలమేల్మంగకు
నెలమితో మనకెల్ల నేలికాయ
తలఁచి శ్రీవెంకటాద్రిఁ దానే యవతారమందె
అల సంతోషమందరో అబ్బినకొలఁదులు. ॥అడు॥ 27

ముఖారి

ప బలిమి నమ్మి వెరపెరఁగరు దేహులాల
గాబువలెఁ బెరిగేరు కాలము మీఁచుట్టమా. ॥పల్లవి॥

చెలరేఁగి దానములు సేసినట్టి బలిమో
అలరి కర్మము సేసినట్టి బలిమో
చలపట్టి తపము లాచరించిన బలిమో
కొలఁది లేక సురలఁ గొలిచిన భలిమో ॥పబ॥

ధీరత సుజ్ఞానము దెలిసిన బలిమో
కోరక విరక్తి గైకొన్న బలిమో
శూరత లోకాన కెల్లఁ జుట్టమైన బలిమో
పూరకే బ్రహ్మకల్పములుండేటట్టి బలిమో ॥పబ॥

పరగ శ్రీపతినామపఠనము బలిమో
హరిదాసుల శరణన్నట్టి బలిమో
సిరుల శ్రీ వెంకటేశుసేవ చేసిన బలిమో
గురుభక్తితోడ నెక్కువయైన బలిమో. ॥పబ॥ 28

నారాయణి

అనాది జగమున శౌభళము
అనేకాద్భుతం బౌభళము. ॥పల్లవి॥

హరినివాస మీ యాభళము
అరిది పరమపద మాభళము
అరిదైత్యాంతక మాభళము
హరిముఖసేవిత మాభళము. ॥అనా॥

అమలరమాకర మాభళము
అమితమునీంద్రం బౌభళము
అమరవందితం బౌభళము
అమరెఁ బుణ్యముల నౌభళము. ॥అనా॥

అగరాజంబీ యాభళము
అగణితతీర్థం బౌభళము
తగు శ్రీవెంకటధామవిహారం
బగు శుభాంచితం బౌభళము. ॥అనా॥ 29

మాళవిగౌళ

విచారించుకోనేవారి వివేకాల కొలఁదులు
పచారించి వున్నవెల్ల భావనమాత్రములు. ॥పల్లవి॥

జగములన్ని నీ శరీరమే కనక
తగు వైకుంఠాలే వుండేతావులెల్లాను
పొగరు స్వర్గ నరక భూములనే లోకాలెల్ల
పగటున తమలోని భావనమాత్రములు. ॥విచా॥

అన్ని పదార్థాలు నీయందే పుట్టి వచ్చెఁ గాన
తిన్నని నీప్రసాదాలే దినభోగాలు
వన్నెల నిష్టానిష్ట వస్తుభేదములెల్లాను
పన్నుకొన్న యటువంటి భావనమాత్రము లు. ॥విచా॥

అంతరాత్మవు శ్రీవెంకటాధిప నీవే కాన
చెంతల నీకైంకర్యాలే చేఁతలెల్లాను
వింతలైన సంసారవిహారములెల్లాను
బంతినే నానావిధ భావనమాత్రములు. ॥విచా॥ 30

306-వ రేకు. బౌళి

ఎత్తరే ఆరతులు యియ్యరే కానుకలు
యిత్తల నేఁగి వచ్చిని యిందిరానాథుఁడు. ॥పల్లవి॥

గరుడధ్వజపుతేరు కనకమయపుతేరు
సిరులతో వేదముల చేరులతేరు
సురలు మునులుఁ బట్టి సొంపుశోభఁ దియ్యఁగాను
యిరవుగ నేఁగి వచ్చినిందిరానాథుఁడు. ॥ఎత్త॥

జీవకోట్లున్న తేరు శేషుఁడే రూపైనతేరు
వేవేలు సింగారముల వెలయు తేరు
మూవరుస నిత్యులును ముక్తులును గొలువఁగా
యీవల నేఁగి వచ్చినిందిరానాథుఁడు. ॥ఎత్త॥

పంచభూతముల తేరు బ్రహ్మాండమైన తేరు
మించిన శ్రీవెంకటాద్రిమీఁదటి తేరు
కొంచక యలమేల్మంగఁ గూడి వచ్చీనదె తేరు
యెంచరాని మహిమల నిందిరానాథుఁడు. ||ఎత్తు|| 31

నాట

కదిరి నృసింహుఁడు కంభమున వెడలె
విదితముగా సేవించరో మునులు. ||పల్లవి||

ఫాలలోచనము భయదోగ్రముఖము
జ్వాలామయ కేసరములును
కాలరౌద్రసంఘటితదంతములు
హేలాగతి ధరియించుక నిలిచె. ||కది||

ముడివడు బొమ్మలు ముంచిన వూర్పులు
గడగడ నదరెటి కటములును
నిడుద నాలికెయు నిక్కుఁగర్ణములు
నడియాలపురూపై తా వెలసె. ||కది||

సకలాయుధములు సహస్రభుజములు
వికటనఖంబులు వెసఁ బూని
వెకలి యగుచు శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడె
ప్రకటపు దుష్టుల భంజించె నిదివో. ||కది|| 32

దేసాళం

చదివి బతుకరో సర్వజనులు మీరు
కదిసి నారాయణాష్టాక్షర మిదియే. ||పల్లవి||

సాదించి మున్ను శుకుఁడు చదివినట్టి చదువు
వేదవ్యాసులు చదివిన చదువు
ఆదికాలపు వైష్ణవులందరి నోటిచదువు
గాదిలి నారాయణాష్టాక్షర మిదియే. ||చది||

సతతము మునులెల్ల చదివినట్టి చదువు
వెత దీర బ్రహ్మ చదివిన చదువు
జతనమై ప్రహ్లాదుఁడు చదివినట్టి చదువు
గతిగా నారాయణాష్టాక్షర మిదియే. ||చది||

చలపట్టి దేవతలు చదివినట్టి చదువు
వెలయ విప్రులు చదివేటి చదువు
పలుమారు శ్రీవెంకటపతినామమై భువిఁ
గలుగు నారాయణాష్టాక్షర మిదియే. ||చది|| 33

భైరవి

శరణ మాతనికే సర్వభావాల
యిరవై మమ్ము రక్షించ నీశ్వరుఁడే యెఱుఁగు. ||పల్లవి||

వచ్చిన త్రోవెఱఁగము వడిఁ బూర్వకాలమందు
చొచ్చేటి త్రోవెరఁగము సోదించి మీఁద
కుచ్చిన కర్మములతో గుదియై వేలుకాడేము
హెచ్చి మా బ్రదుకుఁదోవ యీశ్వరుఁడే యెఱుఁగు. ||శర||

నన్ను నేనే యెఱఁగను నానాచందములను
అన్నిటా నాలోనున్న హరిఁ గానను
కన్నులఁ జూచుచు మంచి కాయములో నున్నవాఁడ
యెన్నఁగ నాజ్ఞానము యీశ్వరుఁడే యెరుఁగు. ||శర||

మొదలు దెలియను మించి కొన దెలియను
చదువుచు నున్నవాఁడ సర్వవేదాలు
హృదయములోనుండి యిటు నన్ను గావఁగ
యిదివో శ్రీవెంకటాద్రియీశ్వరుఁడే యెఱుఁగు ॥శర॥ 34

పాడి

అప్పుఁడైన హరి యెక్కె నదివో తేరు
యిప్పుడు తిరువీధుల నేఁగీ తేరు. ॥పల్లవి॥

సముద్రాలమీఁదఁ దోలె సర్వేశ్వరుఁడు తేరు
భ్రమయ జరాసంధుపైఁ బరపెఁ దేరు
తిమురుచు రుక్మకుపైఁ దిరుగఁ దోలెఁ దేరు
ప్రమదాన సృగాలునిపైఁ దోలెఁ దేరు. ॥అప్ప॥

కమ్మి యక్రూరుఁడు దేఁగా కంసునిపై నెక్కెఁ దేరు
బమ్మరపో దంతవక్త్రుపైఁ దోలెఁ దేరు
దుమ్ములుగా సాల్వునిపై దొడ్డగాఁ దోలిన తేరు
దొమ్మి రుక్మిణిపెండ్లికిఁ దోలినట్టి తేరు. ॥అప్ప॥

మీఱి హంసడిచికులమీఁదఁ దోలినట్టి తేరు
తూఱి సంధిమాటలకుఁ దోలిన తేరు
ఆరడి శ్రీవెంకటేశుఁ డలమేలుమంగఁ గూడి
చూఱలుగొన నెక్కెను శోభనపు తేరు. ॥అప్ప॥ 35

గౌళ

మొదలివేల్పు మా మొఱ యాలించవె
యెదుటఁ గావు మము నిదివో దేవా. ॥పల్లవి॥

ధరపైఁ దపసుల తపములు చెరిచెను
నిరతపుణ్యముల నీరుసేసె నదె
పరకామినులను భంగపెట్టె నదె
హిరణ్యకశిపుఁ డిదివో దేవా. ॥మొద॥

మునులజడలవిగో మోఁపుల కొలఁదులు
యినచంద్రాదుల నెక్కువ గెలిచెను
చనవరి యింద్రునిస్వర్గము చేకొనె
యెనగొని హిరణ్యుఁ డిదివో దేవా. ॥మొద॥

పలుదిక్పాలులఁ బారఁగఁ దోలెను
బలిమినె ప్రహ్లాదుఁ బరచీని
యెలమిని శ్రీవెంకటేశ నీవలన
యిలఁ గశిపుఁడు చెడె నిదివో దేవా. ॥మొద॥ 36

307-వ రేకు. సామంతం

మేలెల్ల నొక్కటే మించు తెలూా నొకటే
తాలిమితో ఫలియించు తలఁపూా నొకటే. ॥పల్లవి॥

ఆఁకలి గడు హెచ్చితే నన్నము రుచి గోరును
జోకఁ బాపము హెచ్చితే సుకృతము గోరును
పైకొని యవివేకికిఁ బాపమైనా నుపకారి
ఆకడ మూర్ఖునకుఁ బుణ్యమైనా బంధకము. ॥మేలె॥

యెందు నొడఁబడ్డఁ గాని యింపునీడఁ గోరఁడు
కందువ సంసారియైనఁ గాని మోక్షము గోరఁడు
చందపు యోగికి సంసారమైనా నుపకారి
కందువ బద్ధున కదే కట్టినట్టి కట్లు. ॥మేలె॥

కలయఁ జీఁకటి యైతేఁగాని దీప మిడుకోఁడు
యిల నజ్ఞుఁడైనఁ గాని యెరుక వెదకఁడు
తలఁచి శ్రీవెంకటేశుదాసుని కింతా జయమే
బలిమిఁ జంచలునికి బహుళ దుఃఖములే. ॥సోలె॥ 37

లలిత

ఇదియే సులభం బిందరికి
కదియఁగ వసమా కరుణనె కాక. ॥పల్లవి॥

నగధరుండు పన్నగశయనుఁడు భూ
గగనాంతరిక్షగాత్రుండు
అగణితుండితని నరసి తెలియఁగాఁ
దగునా కనెడిది దాస్యమె కాక. ॥ఇది॥

కమలజజనకుఁడు కామునిజనకుఁడు
కమలాసతిపతి ఘనగుణుఁడు
విమలుండీహరి వెదకి కానఁగను
అమరునా శరణాగతిఁ గాక. ॥ఇది॥

దేవుఁడు త్రిగుణాతీతుఁ డనంతుఁడు
కైవల్య మొసఁగు ఘనుఁడు
శ్రీవెంకటపతి జీవాంతరాత్ముఁడు
భావించ వసమా భక్తినె కాక. ॥ఇది॥ 38

ధన్నాసి

హరి నీవు మాలోన నడు(డఁ?)గు టరుదు గాక
శరణని నీకు నే జయ మందుటరుదా. ॥పల్లవి॥

పాపపుణ్యాలంపటమైనది మేను
కూపపు యోనులఁ గుంగెటిది మేను
దీపనాగ్ని గల దిష్టము యీమేను
మోపు మోచిన నేము మలిగేది యరుదా. ॥హరి॥

పొలసి పొద్దొకచాయఁ బొరలేటి మనసు
కొలఁది లేని యాసఁ గుదురైన మనసు
మలసి సంసారమే మరిగిన మనసు
కల నేము తిమ్మటలు గైకొనేది యరుదా. ॥హరి॥

పెనచి యింద్రియములఁ బేఁడిన భవము
పనివడి చింతలకె పాలైన భవము
యెనలేని శ్రీవెంకటేశ నీకే శరణని
మనేఁ గాన యిఁక మీఁద మంచిదౌటరుదా. ॥హరి॥ 39

గుండక్రియ

కోటికిఁ బడగయెత్తి కొంక నేల
యీటులేని పద మెక్కి యిఁక నేల చింత. ॥పల్లవి॥

పెట్టినది నొసలను పెద్ద పెద్ద తిరుమణి
కట్టినది మొలఁ జిన్న కౌపీనము
పట్టినది శ్రీహరిపాదపద్మమూలము
మెట్టయినా మాకు మేలే యిఁక నేల చింత. ॥కోటి॥

చిక్కె నా లోనైనది శ్రీవైష్ణవధర్మము
తొక్కినది భవముల తుదిపదము
యెక్కినది హరిభక్తి యిది పట్టపేనుఁగ
యెక్కువ కెక్కువే కాక యిఁక నేల చింత. ॥కోటి॥

చిత్తములో నిండినది శ్రీపతిరూపము
హత్తినది వైరాగ్య మాత్మధనము
యెత్తలఁ జూచిన మాకు నిదివో శ్రీవెంకటేశుఁ
డెత్తి మముఁ గావఁగాను యిఁక నేల చింత. ॥కోటి॥ 40

దేవగాంధారి

ఓహో వోడలు మాకు (మా వోడలు నీ?) వోపికె గడు మేలు
యీహాల నీవుపకారమేమని నుతింతు ॥పల్లవి॥

పుట్టిన చోటంటినా అది భూతముల నెలవు
నెట్టన మూసిన తోను నిఖిల హేయమయము
యిట్టి నా యాతుమలోన హరి యెట్టుంటివి నీవు
అట్టి నీ చేఁతలు దలఁచి అరుదయ్యీ నాకు. ॥ఓహో॥

మించుల మనసంటిమా అది మిగులఁ జంచలంబు
పంచల నా సంపదలు పాపపుణ్యవిధులు
యెంచఁగా యిటువంటి నన్ను యెట్టు ధరియించితి
నించిన నీ చేఁతలు విని నివ్వెరగయ్యీని. ॥ఓహో॥

పాయ మిది యంటిమా పంచేంద్రియముల వశము
ఆయము నా కంటిమా అది అయిదు భూతముల మొరఁగు
యీయెడ శ్రీవెంకటేశ యీడా యెట్టేలితి నన్ను
మాయల నీశరణంబిందుకే మనసయ్యీ నాకు. ॥ఓహో॥ 41

శుద్ధవసంతం

విత్తొకటి వెట్టఁగా వేరొకటి మొలచునా
యెత్తి హరి నీవు నను నీడేర్తు గాక. ॥పల్లవి॥

మోహబాంధవములకు మూలంబు తనువు
వూహాపోహాలకు వునికి యీ తనువు
దాహమున కాఁకటికి తగులు యీ తనువు
యీహీ వైరాగ్య మిందెట్టు గలుగు. ॥విత్తో॥

పంచేంద్రియములకు పాదు యీతనువు
చంచలపుటాసలకు జంట యీ తనువు
అంచె దుర్గుణములకు నాకరము తనువు
యెంచి చూడ వివేక మిందెట్టు నిలుచు. ॥విత్తో॥

యిహలోకసుఖములకు హేతువీ తనువు
బహుపుణ్యపాపాల(కు) ఫలము యీ తనువు
యిహమునకు శ్రీవెంకటేశ నీదాస్యమున
విహరించేఁ దనువు యిఁక వెఱపేల కలుగు. ॥విత్తో॥ 42

308-వ రేకు. లలిత

హీనాధికము లింక నేడ నున్నవో కాని
ఆనిన దాస్యము పొత్తు అందరికె నొకటే. ॥పల్లవి॥

నానావర్ణములవారు నరహరిఁ దలఁచేటి
ఆనామమంత్రజప మది యొకటే
పూని యీతనిఁ గొలిచి భువి నేజాతైనాను
మోనమునఁ బొందేటి మోక్షమూ నొకటే. ॥హీన॥

వెనకకు ముందరికి విష్ణుకింకరులకెల్ల
పనివడి కైకొనేటి భక్తియొక్కటే
వునికి నా దేవుఁడు వొకఁడే అంతర్యామి
మనెడి వైష్ణవకులమతమెల్లా నొకటే. ॥హీన॥

భేదాభేదము లేదు పెక్కు మరఁగులు లేవు
ఆదినంత్యములను ముక్తాత్మ లొక్కటే
శ్రీదేవుఁ డై నట్టి శ్రీవెంకటేశ్వరుని
యాదరానఁ బొందు శరణాగతియు నొకటే. ॥హీనా॥ 43

గౌళ

హరి నీవాఁడనే కానా ఆదికాలమున నేను
గరిమ నీ మాయలోనే కల గంటిఁ గాక. ॥పల్లవి॥

యీమేనే కాదా హేయ మెల్లా మోచినది
ఆమీఁదఁ బుణ్యతీర్థము లాడీఁ గాక
కామించి యీరెంటిసంగాతంబు నేఁ జేసి
గామిడినై యెందువాఁడాఁ గానైతిఁ గాక. ॥హరి॥

చిత్త మిదే కాదా చింతించెఁ బాపాలు దొల్లి
పొత్తులకు పుణ్యాలు దలపోసీఁ గాక
రిత్తకు రిత్తయి యీరెంటి నడుమను జిక్కి
కత్తరపు రొంపిలోని కంబ మైతిఁ గాక. ॥హరి॥

యీ నాలుకే కాదా యిందరినిఁ బొగడేటి
తానకపు వేదములు తడవీఁ గాక
పూనిన శ్రీవెంకటేశ వొంటి నీకు శరణని
తోనే యీరెండుఁ గడచి తుద కెక్కెఁ గాక. ॥హరి॥ 44

వరాళి

యజ్ఞమూర్తి యజ్ఞకర్త యజ్ఞభోక్త విన్నిటాను
యజ్ఞాదిఫలరూప మిటు నీవై వుండవే. ॥పల్లవి॥

పరికించ జీవులకు ప్రాణమవైన నీకు
నిరతిఁ బ్రాణప్రతిష్ఠ నేము సేసేమా
మరిగి మా పూజలంది మమ్ముఁ గాచెడికొరకు
హరి నీమూర్తి ప్రాణ మావహించవే. ॥యజ్ఞ॥

జగతికి నీపాదజలమే సంప్రోక్షణ
జిగి నీకు సంప్రోక్షణ సేయువారమా
పగటున నన్ను నేఁడు పావనము సేయుటకు
అగు పుణ్యతీర్థముల అభిషేక మందవే. ॥యజ్ఞ॥

వేదములు దెచ్చిన శ్రీవెంకటేశ నేము నీకు
వేదమంత్రముల పూజావిధి సేసేమా
యీదెస నీదాసులమయిన మమ్ముఁ గాచుటకు
వేదమూర్తివై యిందే విచ్చేసి వుండవే. ॥యజ్ఞ॥ 45

సౌరాష్ట్రం

నేను సేసేయందుమూరు నీవే చేకొంటివి
నేమపు నాపూజ లెల్లా నీకు నెక్క- నయ్యా. ॥పల్లవి॥

పాలజలనిధిలోనఁ బవ్వళించినదియే పో
వాలిన నీకు జలాధివాసము
కోలు ముందై బ్రహ్మయజ్ఞకుండము లాహుతి గొని
వోలి నుండే ఆది నీకు హోమము. ॥నేను॥

అదన నాపో నారాయణుఁడ వయిన నీకు
అదియు పో మంత్రకలశాభిషేకము
మొదల నంతర్యామిమూర్తివయిన నీకు
పదవి మీర నదియే ప్రాణప్రతిష్ఠ. ॥నేను॥

అక్కున శ్రీవెంకటాద్రి నలమేలుమంగఁ గూడి
వొక్కటై వుండినదే నిత్యోత్సవము
లెక్కలేని వరములు లీలతో మా కిచ్చితివి
యిక్కడ నేపొద్దు మాయింట నుండవయ్య. ॥నేము॥ 46

శ్రీరాగం

ఎందుఁ గాఁపురము సేతు నేది నిజ మేది గల్ల
ముందర నొక్క దినమే మూఁడు గాలములు. ॥పల్లవి॥

తనుభోగముల నివే తగ నొక లోకము
మనసులో తలపోఁత మరి యొక్క లోకము
మొనసిన కలలోని దిది యొక్క లోకము
మునుపు వెనకలివే మూఁడు లోకములు. ॥ఎందు॥

పంచభూతముల చేతిబంధ మొక్క దేహము
యెంచఁగ నూరుపుగాలి యిది యొక్క దేహము
కొంచక త్రిగుణముల గురి సూక్ష్మదేహము
ముంచె నిదె వొకటిలో మూఁడు దేహములు. ॥ఎందు॥

జీవుని లోపలివాఁడు శ్రీవెంకటేశుఁడు
తావై వెలి నున్నవాఁడు తా నొక్కఁడే
శ్రీవెంకటాద్రిమీఁదఁ జెలఁగినాతఁ డితఁడే
మూవంకల మముఁ గాచె మొక్కితి మాతనికి. ॥ఎందు॥ 47

లలిత

బ్రహ్మాదులకు నిదే పరచింత
బ్రహ్మఁ గన్న తండ్రియైన పరమాత్మచింత. ॥పల్లవి॥

మూఁడు లోకములకెల్లా మొదలిచింత
మేడె(డ ?)పుఁ గర్మములకు మీఁదిచింత
తోడ జనించిననాటి తొల్లిటి చింత
వోడక మాకుఁ గలిగె నొక్కటే చింత. ॥బ్రహ్మ॥

అంగములో వెదకేటి యానందచింత
నింగివలెఁ బొడచూపే నిర్మలచింత
కుంగేటి భోగములకుఁ గొనచింత
వుంగిటఁ గలిగె మాకు నోహో యీచింత. ॥బ్రహ్మ॥

కిందు మీఁదు నేకమైన కేవలచింత
సందు లేక నిజమైన సహజచింత
కందువ శ్రీవెంకటేశుఁ గన్నచింత
యిందునే మాకుఁ గలిగె నిత్తఁడే చింత. ॥బ్రహ్మ॥ 48

309-వ రేకు. ముఖారి

ఆదిమూలమే మాకు నంగరక్ష
శ్రీదేవుఁడే మాకు జీవరక్ష. ॥పల్లవి॥

భూమిదేవిపతియైన పురుషోత్తముఁడె మాకు
భూమిపై నేడ నుండినా భూమిరక్ష
ఆమని జలధిశాయి అయిన దేవుఁడే మాకు
సామీప్యమందున్న జలరక్ష. ॥ఆది॥

ప్రేమాయుచు నగ్నిలో యజ్ఞమూర్తియైన దేవుఁడే
ఆయములు దాఁకకుండా నగ్నిరక్ష
వాయుసుతు నేలినట్టి వనజనాభుఁడే మాకు
వాయువందుఁ గందకుండా వాయురక్ష. ॥ఆది॥

పాదమాకసమునకుఁ బారఁజాఁచే విష్ణువే
గాదిలియై మాకు సాకారరక్ష
సాదించి శ్రీవెంకటాద్రి సర్వేశ్వరుఁడె మాకు
సాదరము మీరినట్టి సర్వరక్షా. ॥ఆది॥ 49

దేసాక్షి

ఎంచి సేయుపను లిఁక లేవు
కొంచక యాత్మనిఁ గొలుచుటె కలది. ॥పల్లవి॥

తప్పదు కర్మము తా నెందున్నా
చెప్పఁగ దీనికిఁ జింతేలా
అప్పుడు తొల్లే అనుమతించె నివి
తప్పక యాతనిఁ దలఁచుటే కలది. ॥ఎంచి॥

ఆయము సన్నమునందొక లంకె
వేయుట దీనికి వెతలేలా
కాయములో హరి గలఁడంతరాత్మ
యీయెడఁ దను నుతియించుటే కలది. ॥ఎంచి॥

వెలిని లోన శ్రీవెంకటేశుఁడే
తెలియని మతి సందియమేలా
యిలలో మనసుల నేలె నాతఁడే
సలిగె మనకతని శరణమె కలది. ॥ఎంచి॥ 50

దేవగాంధారి

అన్ని విధములుఁ దానై యాతుమలో హరి వీఁడే
పన్నిన యీ పరమాత్మభావనే మా బ్రదుకు. ॥పల్లవి॥

గోపాలకృష్ణుని చూపే కోరిన పసులపాఁడి
గోపికావల్లభు కృపే కూర్మి వనిత
శ్రీపతిదయే మాకుఁజేరే ధనధాన్యములు
చేపట్టిన బ్రహ్మతండ్రిచిత్తమే మాపుత్రులు. ॥అన్ని॥

జలధిశాయికరుణే సర్వరత్నముల సొమ్ము
అల పీతాంబరు వాత్సల్యమే వస్త్రములు
మలయు గరుడధ్వజు మన్ననే వాహనములు
యిల నచ్యుతనామమే యిదే మాకాయుష్యము. ॥అన్ని॥

అమృతమథను మహిమదె మా గాదెల కొల్చు
విమతదైత్యారి యావేశమే భయహరము
అమర శ్రీవెంకటేశునడుగులే మాకు నిండ్లు
తమితో నాతనిదేవే తల్లియుఁ దండ్రియును. ॥అన్ని॥ 51

సామంతం

తిమ్మిరెడ్డి మాకు నిచ్చె దిష్టమైన పొలము
బొమ్మిరెడ్డి కప్పగించి పోది సేసెఁ బొలము. ॥పల్లవి॥

నిండినట్టి మడుగుల నీరువంక పొలము
కొండలు మోఁచిన పెద్ద గొబ్బరపుఁ బొలము
అండనే పొలము రాజులుండేటి పొలము
చెండి వేసి మాకులెల్లా సెలగిన పొలము. ॥తిమ్మి॥

ఆసపడి వరదానమడిగిన పొలము
బాసలతోఁ గడు నేత్రుపట్టమైన పొలము
రాసికెక్కి మునులకు రచ్చైన పొలము
వేసరక నాఁగేటి వేగిలైన పొలము. ॥తిమ్మి॥

మంచి గురుతైన రావిమాని చేని పోలము
వంచిన గుఱ్ఱముఁ దోలే వయ్యాళి పోలము
యెంచఁగ శ్రీవెంకటేశు నిరవైన పోలము
పంచుకొని లోకులెల్లా బ్రదికేటి పోలము. ||తిమ్మి|| 52

గుండక్రియ

నే నేమి సేయుదును నిన్నుఁ బో వివేకము (?)
శ్రీనాథుమహిమలు చిమ్మి రేఁచఁగాను. ||పల్లవి||

జీవుఁడేమి సేయును చిత్తము వసము గాక
యీవల నావలఁ బరువెత్తఁగాను
చేవల నా చిత్తమేమి సేయు నందులోన నున్న
శ్రీవల్లభునిమాయ చిమ్మి రేఁచఁగాను. ||నేనే||

దేహ మేమి సేయును దేహములోపలనున్న
దాహపుటాసలు వెట్టి దవ్వఁగాను
యీహల నాయాసలును యేమి సేయు నన్నిటికి
శ్రీహరి యానాజ్ఞ లిటు చిమ్మి రేఁచఁగాను. ||నేనే||

పుట్టుగేమి సేయును పురాకృతము వెంటఁ
గట్టిన బంధములై కలఁచఁగాను
గుట్టుతో శ్రీవెంకటేశుఁ గొలువఁగా నన్నుతఁడు
మట్టుమీరఁ బదవిచ్చి మన్నించఁగాను. ||నేనే|| 53

లలిత

సిరిమగఁడే మొగసిరిరక్ష
మరుగురుఁడే మా మర్మపురక్ష. ||పల్లవి||

పులుగు నెక్కినవాఁడే పులుగుదోషపురక్ష
బలు బాలుఁడైనవాఁడే బాలగ్రహరక్ష
మొలచి పిన్నై మిన్ను ముట్టఁ బెరిగినవాఁడే
తొలఁగఁ దోసేటి ముట్టుదోషపురక్ష ॥సిరి॥

బూ(పూ ?)తకిఁ జంపినవాఁడే బూతకి వాకట్టురక్ష
పాతాళానఁ గూర్మమైనపతి గుంతదోషరక్ష
ఘాతఁగరుణాకరుఁడై కరుణాదృష్టివాఁడే
మా తరతరము దృష్టిమంత్రపురక్ష. ॥సిరి॥

పాముపైఁ బండేటివాఁడే పాముల వాకట్టు రక్ష
సేమపు సర్వజీవాత్మ జీవరక్ష
నేమపు శ్రీవెంకటాద్రినిలయుఁడై యున్నవాఁడే
యెమిటాను మా పురుఁటియింటిరక్ష. ॥సిరి॥ 54

310-వరేకు. మాళవిగౌళ

నానావర్ణముల నడగొండవలెను
దానవారితేరదె తగ తిరువీధుల. ॥పల్లవి॥

కదలె కదలె నదె గరుడధ్వజుని తేరు
అదె మిన్ను మోచిన నీలాద్రివలెను
యెదిరె నెదిరె నదె యిందిరాధిపుని తేరు
కదిసి చుక్కలు మోచె కనకాద్రివలెను. ॥నానా॥

తిరిగె తిరిగె నదె దేవదేవుని తేరు
అరుదైన ఘనమందరాద్రివలెను
పరువులిడీ నదె పట్టపు శ్రీపతి తేరు
విరివిఁ గైలాసపు వెండికొండవలెను. ॥నానా॥

దగ్గరె దగ్గరె నడె దైవశిఖామణి తేరు
అగ్గలపు శ్రీవెంకటాద్రివలెను
అగ్గమై శ్రీవెంకటేశుఁ డలమేలుమంగఁ గూడె
తగ్గులేని మొత్తపు దొంతరకొండవలెను. ||నానా|| 55

శ్రీరాగం

కాకున్న మాపాటు కడమున్నదా
నీ కృపవంకనే నిలిచితిఁ గాక. ||పల్లవి||

యీ నాలికే కాదా యిందరి నిందించినది
శ్రీనిధి నిన్నుఁ బొగడి చెలఁగెఁ గాక
నానాపాపములు విన్న నా వీనులే కావా
దానవారి నీ కథల ధన్యమాయఁ గాక. ||కాకు||

యీ మేనే కాదా హేయపుటింతులఁ గూడె
నీ ముద్రలు ధరియించి నిక్కెఁ గాక
యీ మనసే కాదా యిన్నిటిపైఁ బారినది
కామించి నిన్నుఁ దలఁచి కట్టువడెఁ గాక. ||కాకు||

యీ పుట్టుగే కాదా హీనాధికములఁ బొందె
వోపి నీ దాస్యము చేరి వొప్పెఁ గాక
యేపున శ్రీవెంకటేశ యిన్ని నేరములు నాకుఁ
బాపఁగా నే నిన్ను నమ్మి బ్రదికితిఁ గాక. ||కాకు|| 56

దేసాళం

నేనే పో ఘనుఁడను నీకంటెను
దావవారి నీవు నాకు దైవము గాన. ||పల్లవి||

నేరుపున నాకైతే ని దిక్కు గలదు గాని
చేరి నీ కావల దిక్కు చెప్పి చూపఁ గలదా
ఆరయ నీవైతే నాకు నాధారము గలవు గా(ని?)
నూ(వ్రూ?)రకే నీ కాధారము వున్నదా యెక్కడను. ॥నేనే॥

నిన్నుఁ గొల్చిన సలిగె నేఁడు నాఁకు గద్దు గాని
సన్నుతి నీకు నొకరి సలిగున్నదా
పెన్నిధి నిన్నుఁ దలఁచే పేరు నాకుఁ గద్దు గాని
వున్నదా నీకుఁ దలఁచ నొకరి పేరైనను. ॥నేనే॥

యీవులెల్ల నాకైతే నియ్యఁ గలవు గాక
ఆవల నీకీవులియ్య నన్యులున్నారా
శ్రీవెంకటేశ నాకు జీవాంతరాత్మవు నీవు
భావించ నంతరాత్మ యప్పటి నీకు నున్నదా. ॥నేనే॥ 57

గుండక్రియ

కాయము నాదే అట కర్తను నే నట నా
చాయకవి రావు నన్నే జరసీఁ గాని. ॥పల్లవి॥

తలఁచినట్టుండదు తలఁపు నాదైనాను
కులికి నన్నే పనిగొనీఁ గాని
నిలిపినయట్టుండవు నేఁడు నా మాటలే నాకు
పొలసి నన్నే కడు బొంకించీఁ గాని. ॥కాయ॥

కలిమి లేమెరఁగదు కాయము నాదైనాను
కొలఁదికి నేమైనాఁ గోరీఁ గాని
యిల నాయంకెకు రావు యింద్రియములు నావైనా
కలసి నా మర్మములే కాఁడి పారీఁ గాని. ॥కాయ॥

పంపు నాకుఁ జేయదు భవమిది నాదైనా
తెంపున కర్మవిధులఁ దిప్పీఁ గాని
యింపుల శ్రీవెంకటేశ యిది యరాజకమాయ
పంపున నీ కిదె మొఱ ప్రతిపాలించఁ గదే. ॥కాయ॥ 58

గుండక్రియ

అతఁడు లక్ష్మీకాంతుఁ డన్నియు నొసఁగుఁ గాక
యితరుల వేఁడుకొంటే నేమి గలదు. ॥పల్లవి॥

మోదముతో నొకమాని మొదలఁ బోసిన నీరు
పాదుకొని కొనకెక్కి ఫలించుఁ గాక
ఆదిమూలమగు హరి నాతుమ సేవించక
యే దైవములఁ గన్నా నేమి సెలవు. ॥అత॥

తల్లి భుజించినవెల్లా తగు గర్భము శిశువు
కెల్ల గాఁగఁ బరిణామ మిచ్చుఁ గాక
వుల్లములోపలి హరి కొసగని పూజలెల్లా
వెల్లిఁ జింతపంటివలె వృథా వృథా. ॥అత॥

వోలి నెంత జారి పడ్డా నూరకే యెవ్వరికైనా
నేలే యాధారమై నిలుచుఁ గాక
తాలిమి శ్రీవెంకటేశుఁ దలఁచక తలఁచినా
పాలించ నాతఁడే కాక పరులకు వశమా. ॥అత॥ 59

బౌళి

గోనెల కొత్తఁను కోడెలెప్పటివి
నానినలోఘాము నయమయ్యీనా. ॥పల్లవి॥

మున్నిటి జగమే మున్నిటి లోకమె
యెన్నఁగఁ బుట్టుగులివె వేరు
నన్ను నెవ్వరున్నతి బోధించిన
నిన్న నేటనే నేనెటిఁగేనా. ॥గోన॥

చిత్తము నాఁటిదె చింతలు నాఁటివె
యిత్తల భోగములివె వేరు
సత్తగు శాస్త్రము చాయ చూపినా
కొత్తగ నే నిఁక గుణినయ్యేనా. ॥గోన॥

జీవాంతరాత్ముఁడు శ్రీ వేంకటేశుఁడే
యీవల భావనలివె వేరు
ధావతి కర్మము తప్పఁ దీసినా
దైవము గావక తలఁగీనా. ॥గోన॥ 60

311-వ రేకు. శుద్ధవసంతం

తాలు దింటా మలిగండ్లాడి రాసిగా నేరేము
తేలుచు శ్రీహరి నీవే దిక్కాఁట గాక. ॥పల్లవి॥

ఆసలేల మానుఁ దన ఆఁకలి లో నుండఁగాను
బేసబెల్లి దేహముతోఁ బెరుగుఁ గాక
గాసి బంధమేల మానుఁ గాముఁడు లో నుండఁగాను
వేసట సంసారమై వెన్నడించుఁ గాక. ॥తాలు॥

ధావతులేఁటికి మానుఁ దనుభోగాలుండఁగాను
మోవరాని చింతలతో ములుగుఁ గాక
కావరములేల మాను కంతలనేనుండఁగాను
తోవ చేసుకొని వెళ్లఁ దోయుచుండుఁ గాక. ॥తాలు॥

వొక్క చిత్తమేల యోను వూర్పుగాలి విసరఁగా
చిక్కి గుణత్రయముచేఁ జెదరుఁ గాక
సిక్కి శ్రీ వెంకటపతి నీకు నేనే శరణంటి
గక్కన నీజీవమును గరుణింతుఁ గాక. ॥జాలి॥ 61

మాళవిగౌళ

పొందగు నాత్మపుత్రసామ మను
చందపు వేదమె సరి నిలిపితివి. ॥పల్లవి॥

పుత్రుఁడు మరుఁడట పుత్రుఁడు బ్రహ్మట నీ
పుత్రపౌత్రులే భువి నెల్లా
పుత్రకామేష్టిని బొడమితి దశరథ
పుత్రుఁడవై యిది పొగడఁగ నరులు. ॥పొంద॥

మనుమఁడు రుద్రుఁడు మనుమఁడు వశిష్టు
మనుమని మనుమలే మహి యెల్లా
మనుమఁడవై యదితిమాన్యగర్భమున
జననమందితివి జగమున కరుదు. ॥పొంద॥

యిదె నీగోత్రంబీచరాచరం
బెదుట మెరసె నిదె యిహమెల్లా
కదిసిటు శ్రీ వెంకటగోత్రంబున
నుదయించి మెరసితో హరి నీవు. ॥పొంద॥ 62

శుద్ధవసంతం

ఏమి సేయువాఁడ నివి విరసమొకటొకటి
తామసం బొకవంక తత్వమొకవంక. ॥పల్లవి॥

యితరోపాయరాహిత్యుండు గాఁడేని
అతిశయంబగు మోక్ష మది యబ్బదు
సతతోద్యోగానుచరితుండు గాఁడేని
వితతసంసారసుఖవిధి నడవదు. ||ఏమి||

వివిధేంద్రియ విషయవిముఖుండు గాఁడేని
యివల వైష్ణవధర్మమిది యబ్బదు
అవిరళంబగు దేహానుసరణము లేక
భవమాత్రమున సుకృతఫలమబ్బదు. ||ఏమి||

పరమానందసంపన్నుండు గాఁడేని
చరమవిజ్ఞాన నిశ్చలుఁడు గాఁడు
యిరవయిన శ్రీ వెంకటేశ యిటువలె నీవు
కరుణించకున్న దుర్గతులచే భ్రమసీ. ||నేమి|| 63

ముఖారి

ఇన్నియుఁ జదువ నేల యింతా వెదక నేల
కన్ను దెరచుటొకటి కను మూయుటొకటి. ||పల్లవి||

వలెననే దొకమాట వలదనేదొకమాట
సిలుగులీ రెంటికిని చిత్తమే గురి
వలెనంటే బంధము వలదంటే మోక్షము
తెలసే విజ్ఞానులకు తెరువిది యొకటే. ||ఇన్ని||

పుట్టేడిదొకటే పోయేడిదొకటే
తిట్టమె యీ రెంటికిని దేహమే గురి
పుట్టుట సంశయము పోవుట నిశ్చయము
వొట్టిన విజ్ఞానులకు నుపమిది యొకటే. ||ఇన్ని||

పరమమనేదొకటే ప్రపంచమొకటే
సిరుల నీ రెంటికిని జీవుఁడే గురి
యిరవై శ్రీ వెంకటేశుఁ డిహపరముల కర్త
శరణాగతులకెల్ల సతమీతఁ డొకఁడే. ॥ఇన్ని॥ 64

దేసాళం

తక్కిన చదువులొల్ల తప్ప నొల్లా
చక్కఁగ శ్రీహరి నీశరణే చాలు. ॥పల్లవి॥

మోపులు మోవఁగ నొల్ల మలుగఁగ నేనొల్ల
తీపు నంజనొల్ల చేఁదు దినఁగ నొల్ల
పాపపుణ్యా లవి యొల్ల భవమునఁ బుట్టనొల్ల
శ్రీపతినే నిరతము చింతించుటే చాలు. ॥తక్కి॥

వడిగాఁ బరువులొల్ల వగరింప నేనొల్ల
వెడఁగుఁజీఁకటి యొల్ల వెలుఁగు నొల్ల
యిడుమల వేఁడనొల్ల యెక్కువ భోగము లొల్ల
తడయక హరి నీదాస్యమే చాలు. ॥తక్కి॥

అట్టె పథ్యము లొల్ల అవుమథము గొన నొల్ల
ముట్టులేని మణుఁగొల్ల మైలగా నొల్ల
యిట్టె శ్రీ వెంకటేశు నిరవుగ సేవించి
చుట్టుకొన్న యానందసుఖమే చాలు. ॥తక్కి॥ 65

రామక్రియ

ముందే తొలఁగవలె మోసపోక సంగమెల్ల
కందువఁ బోయినసీళ్లు కట్ట గట్ట వచ్చునా. ॥పల్లవి॥

అనలముఁ బొడగంటే నండ నున్న మిడుతలు
పనిలేకున్నా నందుఁ బడకుండీనా
పొనిఁగి చెలులఁ గంటే పురుషులచూపులెల్లా
ననిశము నందు మీఁద నంటఁ బారకుండునా. ॥ముందే॥

గాలపుటెఱ్ఱలఁ గంటే కమ్మి నీటిలో మీలు
జాలి నాపసలఁ జిక్కి చావకుండీనా
ఆలరి బంగారుగంటే నందరిమనసులూను
పోలిమి నాపసఁ జిక్కి పుంగుడు గాకుండునా. ॥ముందే॥

చేరి ముత్యపుఁజిప్పల చినుకులు నినిచితే
మేర తేటముత్యములై మించకుండీనా
ధారుణి శ్రీ వెంకటేశుదాసులసంగతి నుంటే
పోరచి నే జీవులైనఁ బుణ్యులు గాకుండురా. ॥ముందే॥ 66

312-వ రేకు. దేసాక్షి

నిరంతరంబును నీమాయే పరం
పరములాయ పాపవే నీ మాయ. ॥పల్లవి॥

మును తల్లిగర్భమున ముంచెను నీమాయ
వెనక జనించినట్టే వెలసె నీమాయ
అనుగు కౌమారబాల్యయవ్వనములు నీ మాయ
జనులకు దాఁటరాని జలధి నీ మాయ. ॥నిర॥

ఆస నీ మాయ అంగము నీ మాయ
యీసునఁ గామక్రోధము లివి నీ మాయ
వాసుల సంసారమున వలఁబెట్టీ నీ మాయ
గాసిఁబడి యిఁక నెట్టు గడచే నీ మాయ. ॥నిర॥

యెదురెల్ల నీ మాయ యిహమెల్ల నీ మాయ
పొదలి స్వర్గనరకభోగము (నీ?) మాయ
అదన శ్రీ వెంకటేశ అంతరాత్మవు నీవె
యిదె నీకె శరణంటి నిఁక నేల మాయ ॥నిర॥ 67

లలిత

ఏతపములు నేల యేదానములు నేల
శ్రీతరుణీపతి నిత్యసేవే జన్మఫలము. ॥పల్లవి॥

దేహాపుటింద్రియముల దేహమందే యణఁచుటే
దేహముతోనే తాను దేవుఁడౌట
సోహాలను వెలిఁ జూచేచూపు లోనుచూచుటే
ఆహా దేవతలఁ దనందే తాఁ గనుట. ॥ఏత॥

వెలి నిట్టూరుపుగాలి వెళ్లకుండా నాఁగుటే
కులికి తపోధనము గూడపెట్టుట
తలఁపు తనందే తగ లయము సేయుటే
లలిఁ బాపబంధముల లయము సేయుట. ॥ఏత॥

వెనక సంసారమందు విషయవిముక్తుఁడౌటే
మునుపనే తా జీవన్ముక్తుఁడౌట
పనివి శ్రీ వెంకటేశుపదములు శరణంటే
అనువైన దివ్యపదమప్పుడే తా నందుట. ॥ఏత॥ 68

గుండక్రియ

వంతపుటాసలు బంధ్ల రాఁగా
దొంతుల యెలుతుట్టఁ దొలఁగేనా. ॥వల్లవి॥

మును దీపనాగ్ని మోఁచిన దేహిని
అనిశముఁ గ్రోధాగ్ని నణఁచేనా
మనసిజుకతమున మహిఁ జన్మించితి
విను మరునాజ్ఞకు వెలి యయ్యేనా. ॥పంత॥

సటలోభపు సంసారము చొచ్చితి
ఘటన విడుముడికిఁ గలిగీనా
నటించు చపలపునాలుక గల నే
మటమాయపు చవి మానేనా. ॥పంత॥

పాపపుణ్యముల భవముల జీవిని
తోపడ కర్మము దొళ్ళేనా
యేపున శ్రీ వెంకటేశ్వరుశరణమే
పైపయి భజించి బ్రదికితిఁ గాక. ॥పంత॥ 69

బౌళి

తెలియుట యెన్నఁడు దేహి తనంతట
తెలియఁగ హరి నీ దిక్కే కలది. పల్లవి॥

రాఁపుగ రేపే మూత్రపురీషంబులు
ఆపై నాఁకటి యలమటలు
కైపుగ నింతటఁ గామవికారము
మాపు నిద్దురల మంపులె కలది. ॥తెలి॥

కొన్నాళ్లు బాల్యము కొన్నాళ్లు కౌమార
మన్నిటఁ గొన్నాళ్లు యౌవనము
పన్నిన ముదిమియుఁ బైపైఁ గొన్నాళ్లు
వున్నతి నంతట నుడుగుట కలది. ॥తెలి॥

జంతువులకు యీ సరవులు నీవే
పొంతలఁ గల్పించి పొదిపితివి
యింతట శ్రీ వెంకటేశ్వర నీకృప
చింతించి కావవే చేకొని నన్ను. ॥తెలి॥ 70

బౌళిరామక్రియ

ఇదివో శ్రుతిమూల మెదుటనే వున్నది
సధరముగా హరి చాటీనదివో. ॥పల్లవి॥

యెనసి పుణ్యము సేసి యే లోక మెక్కిన
మనికై భూమియందు మగుడఁ బొడముచే
పొనిగి "యా బ్రహ్మభువనా లోకాః
పునరావృత్తి" యనెఁ బురుషోత్తముఁడు. ॥ఇది॥

తటుకున శ్రీహరి తన్ను నే కొలిచిన
పటుగతితో మోక్షపదము సులభమనె
ఘటన "మాముపేత్యతు కౌంతేయ మహాని
నటనఁ బునర్జన్మ న విద్యతే". ॥ఇది॥

యిన్నిటా శ్రీ వెంకటేశ్వరు సేవె
పన్నినగతి నిహపరసాధన మదే
మన్నించి యాతఁడే "మన్మనా భవ" యని
అన్నిటా నందరి కానతిచ్చెఁ గాన. ॥ఇది॥ 71

ధన్నాసి

అందులకు నందులకు హరిసేసిన లంకే
కందువ సంసారమందే కలదు మోక్షము గాన(క ?). ॥పల్లవి॥

దేహామెన్నాళ్లు దిరిగె భూమిమీఁద
దాహపు లంపటముల తగులన్నాళ్లు
వూహించి విసుగ వద్దు వోల్లనన్నఁ బోవవి
శ్రీహరి నందే తలఁచి చెలఁగఁగ వలెఁ గాన(క ?). ॥అందు॥

దీపనమెన్నాళ్లు మేనఁ దిరమై మెలఁగుచుండు
తాపపుటాసలమీఁది తగులన్నాళ్లు
పైపైఁ గోపించరాదు పాయుమన్నఁ బాయవవి
శ్రీపతి నందే తలఁచి చెలఁగఁగ వలె గాన(క ?). ॥అందు॥

యెఱుక యెన్నాళ్లు మతి నెనసి పాయక యుండె
తఱమే యింద్రియముల తగులన్నాళ్లే
వొఱలి బంధించ వద్దు వున్నతి శ్రీవెంకటేశు
మఱఁగు చొచ్చి మఱచి మట్టుపడవలెఁ గాన(క ?). ॥అందు॥ 72

313-వ రేకు. పాడి

తొల్లి కలవే యివియు తొల్లి తానుఁ గలఁడే
కల్లయునుఁ గాదు యిది కడు నిజము గాదు. ॥పల్లవి॥

కనుదెరచినంతనే కలుగు నీ జగము
కనుమూసినంతనే కడు శూన్యమౌను
కనురెప్ప మరఁగుననె కలిమియును లేమియును
తన మనోభావనలఁ దగిలి తోఁచీని. ॥తొల్లి॥

తలఁచినంతనె యెంత దవ్వయినఁ గాన్పించు
తలఁపు మరచిన మతికి దట్టమౌఁ దమము
పొలసి మతి మరఁగుననె పుట్టుటలుఁ బోవుటలు
పలు చంచలవికారభావ మీగుణము. ॥తొల్లి॥

ముందు దాఁ గలిగితే మూఁడు లోకములుఁ గల
వెందుఁ దా లేకుంటే నేమియును లేదు
అంది శ్రీ వెంకటేశుఁ డాత్మలోననె వీఁడె
కందువల నితని సంకల్పమిీ పనులు. ॥తొల్లి॥ 73

శ్రీరాగం

చదివితిఁ దొల్లి కొంత చదివే నింకాఁ గొంత
యెదిరి నన్నెఱఁగను యెంతైన నయ్యో. ॥పల్లవి॥

వోరుల దూషింతుఁ గాని వోకమార్తైన నా
దురితకర్మములను దూషించను
పరుల నవ్వుదుఁ గాని పలుయోనికూపముల
నరకపు నామేను నవ్వుకోను. ॥చది॥

లోకులఁ గోపింతుఁ గాని లోని కామాదులనెటి
కాకరి శత్రులమీఁదఁ గడుఁ గోపించ
ఆకడ బుద్ధులు చెప్పే అన్యుల బోధింతుఁ గాని
తేకువ నాలోని హరిఁ దెలుసుకో లేను. ॥చది॥

యితరుల దుర్గుణములెంచి యెంచి రోతుఁ గాని
మతిలో నా యాసలు మాన లేను
గతిగా శ్రీ వెంకటేశుఁ గని బ్రదికితిఁ గాని
తతి నిన్నాళ్లదాఁకా దలపోయ లేను. ॥చది॥ 74

బౌళి

ఉన్నదిందునే వొక్క విచారము
కన్నది గానుపు ఘనపుణ్యులకు. ॥పల్లవి॥

అగపడి పవిత్ర మపవిత్రంబును
జగమొక్కటనే జరగెడిని
పగటున నిది నా భావవికారమొ
జగధీశ్వరుని రచననేరుపులో. ॥ఉన్న॥

అలరిన జ్ఞానము నజ్ఞానంబును
తలఁ పొక్కటనే తగిలెడిని
చలమున నిది నా సహజపు గుణమో
పెలుచగు శ్రీహరి పెరరేఁపనలో. ॥ఉన్న॥

దాహపు నాలో ధర్మ మధర్మము
దేహ మొక్కటనె తిరిగెడిని
శ్రీహరి నాయాత్మ చేరిన ఫలమో
యీహల శ్రీ వెంకటేశ్వరు కరుణో. ॥ఉన్న॥ 75

గుజ్జరి

ఇహమే పరము మరి యింతా నీ మయము గాన
సహజపు సంసారమే మోక్షము సరుస విరక్తికి నెడమేదయ్యా. ॥పల్లవి॥

నీయందే బ్రహ్మ మరి నీయందే రుద్రుఁడు
నీయందే సచరాచరమును నీయందే యీజగము
చాయలనే యెడనెడ నేనేమి చూచినా సర్వము నీధ్యానమే కాక
యీయెడ నీయర్థములో నితరంబిది యోఁగాదన నెడమేదయ్యా. ॥ఇహ॥

నీ చేఁతలే రాత్రులుఁ బగళ్లు నీ చేఁతలే కాలత్రయము
నీ చేఁతలే సర్వజంతువుల నిశ్చలచైతన్యములు
చేచేత నే చేసినవెల్లా శ్రీపతి నీయాజ్ఞావిధులే
యేచాయలఁ బుణ్యపాపములకును నెంచఁగ దెంచఁగ నెడమేదయ్యా. ॥

నీ శరణాగతి యొక్కటి గలిగిన నిజము గల్లలకు వెలి వేలా
ఆశల నీవంతర్యామివి గన అందిన దేహమె వైకుంఠము
రాసికి నెక్కిన శ్రీ వెంకటగిరిరమణుఁడ నీవుపదేశమిది
యీశ పరాత్పర తనిసితిమిందే యిఁక నొకటే గోర నెడమేదయ్యా. 76

శుద్ధవసంతం

హరి "సర్వపాపేభ్యో అహం త్వా" యనె
గరిమ నా వాక్యమే ప్రమాణమైనట్టి గతి యొక్కటే నాకు. ॥పల్లవి॥

యిన్ని జన్మములఁ బుట్టి యేఁ జేసిన పాపములు యిఁక
నన్ని జన్మములఁ బుట్టి అట్టె పుణ్యములు సేసి అవి పాపుకోఁ గలనా
పన్నిన దొంతులపైఁ బడ నొక్క గుదియపెట్టు
వున్నతి మోఁదినయట్టు హరి శరణాగతి యది యొక్కటే నాకు. ॥హరి॥

యింతగాల మింద్రియముల నిట్టె పాఁగిన తలఁపు యిఁక
నంతగాలము చిత్తమాఁగి నే నది దిప్పుకోఁ గలనా
చెంతఁ బంటెఁడు పాలలో నొక చల్లబొట్టు చేమిరి పెట్టినట్టు
అంతటికిని శ్రీహరి శరణాగతి యది యొక్కటే నాకు. ॥హరి॥

పలుశాస్త్రములు చూచి బహుదేవతలఁ గొలిచి పఱచైన యీదేహము
పలుసందేహములను వచ్చిన తెరువునను పాపుకో నేఁ గలనా
యిల నంధకారపుటింటిలో నొక దీపమెత్తి మెఱసినట్టు
వొలసి శ్రీ వెంకటపతిశరణాగతి వొకటే గతి నాకు. ॥హరి॥ 77

314-వ రేకు. లలిత

నిత్య సుఖానందమిదె నీ దాస్యము
సత్యము లేని సుఖాలు చాలుఁ జాలు నయ్యా. ॥పల్లవి॥

కన్నుచూపులసుఖము కడు నీచక్కని రూపె
యెన్నఁగ వీనులసుఖమిదె నీపేరు
పన్ని నాలుకసుఖము పాదపు నీతులసి
వున్నసుఖముల తెరువోడఁబడమయ్యా. ॥నిత్య॥

తనువుతోడిసుఖము తగు నీకైంకర్యము
మనసులోసుఖము నీ మంచిధ్యానము
పనివి యూర్పుసుఖము పాదపద్మమువాసన
యెనయని పెరసుఖ మేమి సేసేనయ్యా. ॥నిత్య॥

పుట్టుగుకెల్లసుఖము పొల్లులేని నీభక్తి
తొట్టి కాళ్లసుఖము పాతురలాడుట
జట్టి శ్రీ వెంకటేశ మాచనవోలి చెన్నుఁడవై
వొట్టుకొని మమ్మేలితివోహో మేలయ్యా. ॥నిత్య॥ 78

మంగళకౌశిక

జీవములు దవ్వ వోయ చీమలునుఁ బుట్ట చొచ్చె
వేవేలయిన నిది విడువనయ్యా. ॥పల్లవి॥

చింతలన్నియుఁ బాసె చిత్తమింతట రోసె
యెంత లేదీ యాసలు యిఁక నేలయ్యా
అంతలో గురుని గంటి హరికే శరణంటి
దొంతులభవము లాల తొలఁగరో. ॥జీవ॥

గక్కనఁ గడుపు నిండె కన్నుఁ దనిసె నిదె
యెక్కడి పలురుచులు యిఁక నేలయ్యా
చిక్కె విజ్ఞానము నేఁడె జిహ్వా నారాయణుఁ గూడె
వుక్కునఁ బాపములాల వుడుగరో. ॥జీవ॥

జీవుఁడు పావనమాయ దేవుఁడే జీవనమాయ
యీావలి యావని(లి?) కర్మమిఁక నేలయ్యా
శ్రీ వెంకటేశు భక్తిఁ జేరి శరణంటి-నేను
భావపు బంధములాల పారరో. ॥జీవ॥ 79

తోండి

ఇంతే యింతే యింకా నెంత చూచినా
చింతలఁ జిగురులెక్కఁ జేఁగదేరినట్లు. ॥పల్లవి॥

పుల్లములో నెంచనెంచ నుద్యోగములే పెక్కు
పొల్లకట్టు దంచదంచఁ బోగులైనట్టు
బల్లిదుని హరినాత్మ భావించుటొకటే
ముల్ల(ల్లు?) ముంటఁ దీసి సుఖమున నుండినట్లు. ॥ఇంతే॥

ఆనిన సంసారమున నలయికలే పెక్కు
చానిపిఁ జవి వేఁడితేఁ జప్పనైనట్టు
పూని హరిఁ జేతులారాఁ బూజించుటొకటే
నూనె గొలిచి కుంచము నుసికిలినట్లు (?). ॥ఇంతే॥

వెనకఁ దలఁచుకొంటే విజ్ఞానములే పెక్కు
తినఁ దిన వేమొల్లాఁ దీపైనట్టు
చనవై శ్రీ వెంకటేశుశరణను టొక్కటే
పనివడి చెఱకునఁ బండు వండినట్లు. ॥ఇంతే॥ 80

నారాయణి

హరిశరణాగతి యాతుమది
సరుస నిదియ పో సత మయ్యేడిది. ॥పల్లవి॥

దినదినరుచులివి దేహమువి
చెనకెటి కోరిక చిత్తముది
యెనసెటి కాంతలు యింద్రియంబులవి
పనివి యాత్మకివి పనిలేదయ్యా. ॥హరి॥

పదరెటి కోపము పావ(ప?)ముది
అదనఁ గాలములు అనాదివి
నిదుర తమోగుణనిలయముది
యెదుట నాత్మకివి యెరవెరవయ్యా. ॥హరి॥

కాయపు జననము కర్మముది
మాయలంపటము మమతలది
యేయెడ శ్రీ వెంకటేశుఁ డితనికృప
పాయని యాత్మకుఁ బ్రమాణమయ్యా. ॥హరి॥ 81

దేసాళి

ఎదిరికి మాకును యెక్కుడు తక్కువలివి
పదిలపు జ్ఞానముచేఁ బవిత్రమాయ. ॥పల్లవి॥

మహిఁ బొడమినవెల్లా మంచివే యందులోఁ
దహతహ దేహమే తగనిది
యిహములో తృణములు యెండినా యోగ్యము లాయ
బహి నిర్జీవపు మేను పనికి రాదాయ. ॥ఎది॥

పుడమిఁ జల్లినవెల్ల పురుషార్థపదములే
కడుపున నిడుకొంటేఁ గానివి
గుడికొని యితరపు గోమయమే శుద్ధి యాయ
అడరి మానుషధర్మ మతిహేయమాయ. ॥ఎది॥

హరిసేవ గురుసేవ నాత్మజ్ఞానమున కెక్క-
పొరలింపుఁ గర్మమే పుణ్యమంటెకే (?)
అరిది శ్రీ వెంకటేశుఁడంతరాత్మకుఁ డితని
శరణనుటే సర్వసాధన మాయ. ॥ఎది॥ 82

దేసాళం

గుల్ల గుల్లే రాయి రాయే గురి యెంత వేసినాను
అల్లనాఁడే అడియాసలవి యేల విడుతు. ॥పల్లవి॥

మహిలోన రోగములు మాన మందు గద్దు గాక
సహజగుణము మాన్పఁ జాలు మందు గలదా
బహు బంధములు నీవే పాపితే నేమో కాని
అహరహమును నేనే అవి యేల విడుతు. ॥గుల్ల॥

తనరూపమద్దములో తగఁ జూడవచ్చుఁ గాక
మనసు దా నద్దములో మరి చూడవచ్చునా
దినచంచలము నీవే తీర్చితేనేమో కాని
అనఁగు సంశయము నేనది యేల విడుతు. ॥గుల్ల॥

నాలుకచే రుచులెల్ల నంజి చూడవచ్చుఁ గాక
జాలిఁబడ్డ కన్నులచేఁ జవి గానవచ్చునా
యేలి శ్రీ వెంకటేశ నీవిట్టే కాతువు గాక
వేళ జీవుఁడను నా విధమేల విడుతు. ॥గుల్ల॥ 83

315-వ రేకు. సామంతం

పట్టిన వ్రతమే పంతము హరితో
గుట్టైన శరణని కొంకఁగఁ దగవా. ॥పల్లవి॥

అవ్వల రోసినయన్నము గుడిచిన
నెవ్వరు నవ్వరు యిఁక నేలా
రవ్వగ నొల్లక రాజసము విడిచి
దవ్వులఁ జేకొనఁ దగవా మనకు. ॥పట్టి॥

విడిచిన భూతము వెస మరలించిన
యెడయని యేహిత వీఁక నేలా
యిడుమలఁ బిలుచుచు నిచ్చిన నొల్లక
అడుగఁ బోయితే నమరునె మనకు. ॥పట్టి॥

శ్రీ వెంకటపతి సేవవారమై
యీవిధిఁ బరులసేవిఁక నేలా
కైవసమీతఁడు కంటిమితనికృప
యీవల నావల నెదురా మనకు. ॥పట్టి॥ 84

సాళంగనాట

ఎక్కడ నెదురు లేక యీరేడులోకములందు
వొక్కఁడే నిలిచెనమ్మ వుగ్రహనుమంతుఁడు. ॥పల్లవి॥

పెట్టిన జంగదండ పిడికిటి మొలచేయి
అట్టె వలచేయెత్తిన యాయితము
తొట్టిన పెంజెమటలు తోడనె బుసకొట్టులు
వుట్టిపడీఁ జూడరమ్మ వుగ్రహనుమంతుఁడు. ॥ఎక్క॥

నిక్కిన కర్ణములు నింగిమోఁచిన బొమ్మలు
చక్క శిరసుపైఁ బారఁజాఁచిన తోఁక
చుక్కలు మొలపూసలు సూదులవాఁడి రోమాలు
వుక్కు మీరెఁ జూడరమ్మ వుగ్రహనుమంతుఁడు. ॥ఎక్క॥

పుట్టుఁ గౌపీనము మహాద్భుతయజ్ఞోపవీతము
గుట్టు చూపని కనకకుండలములు
పట్టపు శ్రీ వెంకటేశుబంటయి ప్రతాపమెల్ల
వొట్టీ విజనగరపు వుగ్రహనుమంతుఁడు. ॥ఎక్క॥ 85

శంకరాభరణం

పరమవైష్ణవుల భాగ్యం బిదివో
నిరతి వారలకె నే మొక్కెదను. ॥పల్లవి॥

తలఁచరొకప్పుడు ధరణిభోగములు
తలఁచరితరమతదైవముల
తలఁతురొకటి హరిదాసుల దాస్యము
తలఁపు మోక్షముల తగులమి(మె?) గాన. ॥పర॥

కోరరు బ్రహ్మాదిగురుతరపదములు
కోరరు మేరువుకొనసుఖము
కోరుదురు తదియ్యకోట్ల సంగము
కోరిక భక్తితోఁ గూఁడె గాన. ॥పర॥

వొల్లరు కల్మము లొల్లరు పుణ్యము
లొల్లరహంకారమొకపరియు
వుల్లము శ్రీ వెంకటోత్తము శరణని
యెల్లందుఁ దుదిపద మెక్కిరి గాన. ॥పర॥ 86

ముఖారి

ఇందులోనఁ గల సుఖ మింతే చాలు మాకు
నిందు వెలిమైన సిరు లేమియు నొల్లము. ॥పల్లవి॥

ఆదిదేవు నచ్యుతు సర్వాంతరాత్మకుని
వేదవేద్యుఁ గమలాక్షు విశ్వపూర్ణుని
శ్రీదేవు హరి నాశ్రితపారిజాతుని
ఆది గొని శరణంటి మన్యము నేమొల్లము. ॥ఇందు॥

పరమాత్ముఁ బరిపూర్ణు భవరోగవైద్యుని
మురహరు గోవిందు ముకుందుని
హరిఁ బుండరీకాక్షు ననంతు నభవుని
పరగ నుతించితిమి పరుల నేమొల్లము. ॥ఇందు॥

అనుపమగుణదేహు నణురేణు పరిపూర్ణు
ఘనుఁ జిరంతనుని కలిభంజను
దనుజాంతకుని సర్వధరు శ్రీ వెంకటపతిఁ
గని కొలిచితిమి యేగతులు నేమొల్లము. ॥ఇందు॥ 87

వరాళి

హరికే మొఱవెట్టుటంతే కాక
గరిమ వేరొకటను గతి గానవచ్చునా. ॥పల్లవి॥

పాపపుణ్యాలంపటాలఁ బరగిన జీవునికి
నోపననవచ్చునా వొడలిమోపు
కోపపు శాంతము(?) చేతఁ గొట్టువడ్డ ప్రాణికి
తాపపు కర్మపువెట్టి తప్పించుకో వచ్చునా. ॥హరి॥

ఆఁకటి నీరువట్టులకగపడ్డ దేహికి
తోఁక సంసారపుటాజ్ఞ తోయవచ్చునా
సోఁకు సుఖదుఃఖములఁ బొచ్చిన జంతువునకు
మూఁకల లోకపు లగ్గములఁ బాయవచ్చునా. ॥హరి॥

సారె రాత్రిఁ బగటాను చచ్చి పుట్టే జంతువుకు
భారపుటాసల లోనఁ బాయవచ్చునా
యీరీతి శ్రీ వెంకటేశు నిటు శరణన్నఁ గాక
ధారుణిఁ బంచబాణము దప్పఁగొన వచ్చునా. ॥హరి॥ 88

బౌళి

అడ్డములేని నాలిక నాడుదురు గాక భూమి
దొడ్డవాఁడేమి సేసినా దోసమందు నేది. ॥పల్లవి॥

ఆతుమలో మదనుఁడవయ్యేవాఁడవు నీవే
ఆతల నాలిమగఁడు ననేవారలు నీవే
ఘాతల పరాంగనఁ గలసితివని నిన్ను
తోతో మునుల కీఁక దూరఁ జోటేదయ్యా. ॥అడ్డ॥

దేహములోపలనున్న దీపనాగ్నియు నీవే
దాహము నాఁకలి నీవే తగు రుచులెల్ల నీవే
ఆహా శబరియెంగిలారగించితనుమాట
సోహల నిందించి నవ్వఁ జోటిందు నేది. ॥అడ్డ॥

పుట్టుగులోపలనున్న భోగములన్నియు నీవే
యిట్టె ఆచారములు హీనాధికములు నీవే
గుట్టున శ్రీవెంకటేశ గొల్లఁడవై పుట్టినందు
కుట్టుపడి యెవ్వరికి నూహించఁ జోటేది. ॥అడ్డ॥ 89

316-వ రేకు. గుజ్జరి

సర్వం విష్ణుమయం బను భావము సత్యం సత్యం బిన్నిటను
సర్వేశ్వరుఁడే పొందెటి వస్తువు శరణాగతియే వుపాయము. ॥పల్లవి॥

తా ననియెడి బుద్ధి దైవంబందు నునిచి
తానే తనమతి మరచిన సుఖతత్వానందమిది
నేననియెడి బుద్ధి యీమేదిని ప్రకృతియందు
ఆనింపుచుఁ దా మమతలు విడిచిన నాత్మజ్ఞానంబు. ॥సర్వం॥

పొరలి జగమనే బుద్ధి మాయపై నునిచి
పరగిన యింద్రియముల గెలిచినదే పరమపు యోగంబు
పొరిఁ గర్మపుబుద్ధి పుట్టువుపై నునిచి
వెరవునఁ బాపముఁ బుణ్యము విడుచుట వివేకమగు దుదిపదము. ॥సర్వం॥

వెలిఁ దోఁచినబుద్ధి వేగమె లోనునిచి
చలమున చంచలముడిగి యుండుటే సమాధిలక్షణము
పలుభావపు బుద్ధి భక్తి వొకట నునిచి
యెలమి శ్రీవెంకటపతిఁ గలయుటే యిది తుర్యావస్థ ॥సర్వం॥ 90

లలిత

తలఁపులోని వెలితే దైవము వెలితో
కలిగిన యిదియే కారణము. ॥పల్లవి॥

యెదిటి యాసలకు నెడసి తొలఁగుటే
తుద నరకములకుఁ దొలఁగుట
వదలక యింద్రియవర్గము గెలుచుటె
పదపడి తనపాపముల గెలుచుట. ॥తల॥

మగటిమి సంసారమాయ దాఁటుటే
తగు భవవారిధి దాఁటుట
జగములోపలను శాంతి గలుగుటే
అగణితమోక్షమునందుఁ బొందుట. ॥తల॥

మహి యింతా హరిమయముగఁ గనుటే
విహితపు జ్ఞానము వెసఁ గనుట
యిహమున శ్రీవెంకటేశు శరణనుటే
సహజపు జన్మము సఫలం బనుట. ॥తల॥ 91

రామక్రియ

మరుగుచుఁ జేసీ మానదుద్యోగము
నరహరి నీకృపే నాగతి గలది. ॥పల్లవి॥

అనుపమమైన భయంబున నరకము
వినియెదఁ గాని వెరచి విడువను
మనియెడి జీవుల మరణభవంబులు
కనియెదఁ గాని కలంగదు మనసు. ॥మరు॥

రాసుల మలమూత్రపు సోదన లిటు
సేసీఁ గాని చీ యనదు తనువు
ఆసల నర్థపుటార్జన యలపుల
వేసరుదుఁ గాని విరతి నిలుపను. ॥మరు॥

నిరతముఁ దలఁపఁగ నిదురయుఁ దెలివియు
తొరలీఁ గాని తొరలనీదు గుణము
యిరవగు శ్రీవెంకటేశ్వర నీవే
పరమాత్మవు నను(బాలించఁగదే. ॥మరు॥ 92

సాళంగనాట

వెలినుండు లోనుండు విశ్వమింతట నుండు
జలజాక్షుశరణమే సాధనము సుండి. ॥పల్లవి॥

మిక్కిలిఁజేసే పాపమే మీఁద నరకమై తోఁచు
నిక్కి తానే అద్వ(ద్ద?)ములోనీడై (డై?) నట్లు
వొక్కట మొదలులేక వుంటేఁ గొనా లేదు
గుక్కకిహపరములు కోరినంతే సుండి. ॥వెలి॥

మహిఁ దొల్లి చూచినూరే మతిలోనఁ దోఁచీని
గహనపు కాఁపురమే కల యైనట్లు
సహజమై పుట్టు లేక చావు లేదెవ్వరికి
విహిత సుఖదుఃఖములు వేఁడినంతే సుండి. ॥వెలి॥

యెండ గాసే బయటనే యెక్కువ వెన్నెల గాసీ
దిండు రేయిఁబగలొక్కదినమైనట్లు
నిండు జీవుఁడు లేకుంటే నిక్కపు దేవుఁడు లేఁడు
అండ శ్రీవెంకటేశుఁడే అంతరాత్మ సుండి. ॥వెలి॥ 98

పాడి

పుట్టుభోగులము నేము భువి హరిదాసులము
నట్టనడిమి దొరలు నాకియ్యవలెనా. ॥పల్లవి॥

పల్లకీలు నందలాలు పడివాగె తేజీలు
వెల్లవిరి మహాలక్ష్మి విలాసములు
తల్లి యాకెమగనినే దైవమని కొలిచేము
వొల్లఁగే మాకే సిరులు వొరులియ్యవలెనా. ॥పుట్టు॥

గ్రామములు రత్నములు గజముఖ్యవస్తువులు
ఆమనిభూకాంతకు నంగభేదాలు
భామిని యాకెమగని ప్రాణధారి లెంకలము
వోమి మాకాతఁడే యిచ్చి వొరులియ్యవలెనా. ॥పుట్టు॥

పసగల పదవులు బ్రహ్మనిర్మితములు
వెస బ్రహ్మతండ్రి శ్రీవెంకటేశుఁడు
మొసఁగి యాతఁడే మమ్ము నేలి యిన్నియు నిచ్చె
వొనగిన మాసొమ్ములు వొరులియ్యవలెనా. ॥పుట్టు॥ 94

రామక్రియ

దైవమ నీవే దయదలఁచుట గా
కావలఁ బ్రాణికి యా(నా?) సేదయ్యా. ॥పల్లవి॥

ఆస వొకటి యెంతయినాఁ దనియదు
వాసి యొకటి తనవంతులు మానదు
యీసొకటి శాంతమెరఁగని దిదె
మోసపు దేహికి ముక్తి యేదయ్యా. ॥దైవ॥

పాపమొకటి భవబంధముఁ బాపదు
దీపనమొక్కటి ధీరత యొల్లదు
చూపొకటింద్రియసుఖముల గెలువదు
యేపునఁ బ్రాణికి యెఱుకేదయ్యా. ॥దైవ॥

పాయమొకటి చాపలములు మానదు
కాయమొకటి తనకర్మము విడువదు
యీయెడ శ్రీవెంకటేశ్వర నీసేవ
సేయని యాత(త్మ?)కు సెలవేదయ్యా. ॥దైవ॥ 95

317-వ రేకు. మలహరి

కటకట యీమాయ గడచుట యెట్లో
ఘటనల హరికృప గలిగినఁ గాక. ॥పల్లవి॥

యిరవగు జీవుల కెంత గలిగినా
పరధనకాంతలే బలుప్రియము
ధరఁ గర్మపుఁజేఁతలలో నెల్లా
సొరిదిఁ బాపమే సులభము. ॥కట॥

నానారుచులు యనంతము గలిగిన
కాని పదార్థమె కడుఁ దీపు
పానినచదువుల పఠనలుండఁగా
మానిన దుర్భాషమాఁటలే హితవు. ॥కట॥

మొదలో శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడుండఁగ
సదరపు దివిజులు చవులయిరి (?)
అదనను శ్రీగురుయానతి గలుగఁగ
పొదిగొని యివి తలపోయఁగ వలసె. ॥కట॥ 96

దేవగాంధారి

ఆహా నమో నమో ఆదిపురుష నీకు
యీహల నే నెంతవాఁడ నెట్టు గాచితివి. ॥పల్లవి॥

లోకాలోకములు లోన నించుకొన్న నీవు
యీకడ నాయాత్మలోన నెట్టణఁగితి
ఆకడ వేదములకు నగోచరమైన నీవు
వాకుచే నీనామములు (ల ?) వడి నెట్టణఁగితి. ॥ఆహా॥

అన్నిటా బ్రహ్మాదుల యజ్ఞభోక్తవైన నీవు
అన్నపానములివి యెట్టారగించితి
సన్నుతి పూర్ణుఁడవై జనియించిన నీవు
వున్నతి నాపుట్టుగులో వొకచో నెట్టుంటివి. ॥ఆహా॥

దేవతలచే పూజ దివిరి కొనిన నీవు
యీవల నాచే పూజ యెట్టు గొంటివి
శ్రీవెంకటాద్రిమీఁద సిరితోఁ గూడిన నీవు
యీవిధి నాయింట (నీవు) యెట్టు నిలిచితివి. ॥ఆహా॥ 97

బౌళి

నీవే నీదాసులని నినుగంటిఁ గంటిని
ఆవలనీవే అంతర్యామివి గాన. ॥పల్లవి॥

నీదాసుల శిరసులే నీదివ్యశిరసులు
నీదాసుల పాదములే నీదివ్యపాదములు
నీదాసులకన్నులే నీ దివ్యనేత్రములు
నీదాసుల రూపమే నీ విశ్వరూపము. ॥నీవే॥

నీకింకరుల గుణాలే నీదివ్యగుణములు
నీకింకరులున్నచోటే నీకు నిత్యవైకుంఠము
నీకింకరులసేవ నీవు మెచ్చు నిజసేవ
నీకింకరులకూటమే నీకు సర్వాంగములు. ॥నీవే॥

యిందరిలో శ్రీవెంకటేశ నీవే పో యంటే
అంది తల్లి ముట్టై యుంటే నంటవచ్చునా
యెందు నజ్ఞానపు ముట్టు యెడసినాత్మలు గాన
నిందలేని నీదాసులే నీవని సేవింతును. ॥నీవే॥ 98

ధన్నాసి

ఆయంబిది తెలియంగలదీయాత్మజ్ఞానంబు
మాయలు యీకాలము కర్మము మాధవునాధీనము. ॥పల్లవి॥

దేహమునకు నీడ తిరిగినయటువలెనే
శ్రీహరికిని కళావిధమై జీవుఁడటు దిరుగు
దేహమునకుఁ గల చైతన్యము తెగి నీడకు లేదు
శ్రీహరికిని గల స్వతంత్రము జీవునికి లేదు. ॥ఆయం॥

కలలోపలఁ గల సుఖము ఘనసంతోషము కొరకే
యిలలోపలఁ గలిగిన సుఖము యిది సంతోషము కొరకే
కలలోపలివి జీవునిసంకల్పనలిన్నియును
యిలలోపలిప్రపంచమింతయు నీశ్వరుసంకల్పము. ॥ఆయం॥

చెదరని బాహ్యపువిషయములు జీవునిపాలిటివి
పదిలంబగు అంతరంగమే పరమపు వైకుంఠము
అదనెరిఁగి కాలగాలమున ఆతుమ శ్రీవెంకటపతికి
పొదిగి యాతనికి శరణని కొలిచిన పొందగు ముక్తియిది గీలు. ॥ఆయం॥ 99

పాడి

పాపపుణ్యముల పక్వమిదెరిఁగను
నాపాలిటిహరి నమో నమో. ॥పల్లవి॥

మానసవాచక మరి కర్మంబుల
తానకముగ నీ దాసుఁడను
పూని త్రిసంధ్యల భోగభోగ్యముల
నానాగతులను నమో నమో. ॥పాప॥

వలనుగ జాగ్రస్వ (త్స్వ ?) ప్నసుషుప్తుల
యిలలో నీకే (ని) హితభటుఁడ
వెలుపల లోపల వేళావేళల
ఒలినాథ నీకె నమో నమో. ॥పాప॥

పుట్టుకతోలుతను పుట్టినమీఁదట
అట్టె నీశరణాగతుఁడ
గట్టిగ శ్రీవెంకటపతి నీకృప
నట్టనడుమైతి నమో నమో. ॥పాప॥ 100

రామక్రియ

ఇందరిపై భిన్నభక్తులేఁటికి మా కికఁ
అందరిలో నంతరాత్మ యాతనిరూపే. ॥పల్లవి॥

తల్లియై యుండేవాఁడు తగ నితనిరూపే
యెల్లగాఁ దండ్రైనవాఁడు నితనిరూపే
యిల్లాలై సుఖమిచ్చు నితనిమహిమరూపే
వెల్లవిరిఁ దనయులే విష్ణునిరూపే. ॥ఇంద॥

గ్రామదేశకులములు ఘనుఁ డితనిరూపే
కామించు నర్థమీతఁడై కలుగు నీరూపే
దీవసాన నిహపరద్రిష్టములితనిరూపే
యేమేర దాతయు దైవమీతనిరూపే. ॥ఇంద॥

కాలము నితనిరూపే కర్మము నితనిరూపే
మేలి యాచార్యుఁడు చెప్పేదితనిరూపే
శ్రీలలనాపతి శ్రీ వెంకటేశ్వరుఁడే
పాలించఁగాఁ గంటి నే నీపరమాత్మురూపే. ॥ఇంద॥ 101

318-వ రేకు. గుండక్రియ

ఏపనులెవ్వరికిఁ గలదెంత యంతే కాని
శ్రీపతియాణా(నా?)జ్ఞలు మీఁఱఁగ చింతింపఁగఁ దరమా. ॥పల్లవి॥

సులభంబున సుఖయించుటఁ బోలదు సొంపుగ భిక్షాన్నముతోడ
పలు లంపటములఁ బడి ఘడియించెటి బహుధనమిది యేల
తోలుతే జంతువులకు వ్రాసెను తొడఁగి నుదుట బ్రహ్మ
కలది దైవికములఁ గడచెదమని కడు బడలెద రేలో నరులు. ॥పప॥

పాపము సేయక మానుటఁ బోలదు పరమశాంతితోను
కోపము మానక బహుపుణ్యంబులు కోట్లు చేసినను
దీపింపఁగ వేదశాస్త్రములు తెలిపెడి యర్థ మిదే
కైవుగ నిది దెలియక జీవులు కడు బడలెద రేలో నరులు. ॥పప॥

సహజము జగమున యీపనులెల్లను జరగుచు నుండుట స్వభావము
గహనము ప్రాణులకే పనులవు నవఁ గాదన కర్తవ్యమింతేది
యిహమేల శ్రీవేంకటేశ్వరు నమ్మిన యీతనిశరణాగతులు
మహిలోఁ జాతురు నవ్వెదు రిటువలె మానరేటికో నరులు. ॥పప॥ 102

భవుళి

నీకంటె నితరము మరి లేదు నేనెవ్వరితో భాషింతు
యేకో నారాయణుఁడవు నీవని యెన్నుచు నున్నవి వేదములు. ॥పల్లవి॥

యెక్కడ చూచిన నీ రూపంబులే యెవ్వరిఁ జూచినఁ దోఁచీని
వెక్కసముగ నీమహిమ యనంతము విశ్వాత్మకుఁడవు గాన
నిక్కి యెవ్వరిని బేర్కొని పిలిచిన నీనామములై తోఁచీని
వక్కణించఁగా సకలశబ్దముల వాచ్యుఁడవటుగాన. ॥నీకం॥

యేపని చేసిన నీపనులే అవి యివ్వలనవ్వలఁ దోఁచీని
పాపపుణ్యమని తోఁచదు నీవే పరచైతన్యమవటు గాన
దాపుగ మతిలో నేమి దలఁచినా ధ్యానము నీదై తోఁచీని
లోపల వెలుపల నిండుక వుండేటి లోకపూర్ణుఁడవు గాన. ॥నీకం॥

ఈ యర్థమునకు నే ననువాఁడను యెక్కడ నున్నాఁడ నీలోనే
కాయధారినై యేర్పడి నీలోఁ గాక చరించితి యిన్నాళ్లు
యీ యపరాధము మెంచకుమీ నను యిందున పో నీశరణంటి
పాయను నిన్నిఁక శ్రీవెంకటపతి పరబ్రహ్మమవు అటుగాన. ॥నీకం॥ 103

సామంతం

అచ్యుతుఁ డనియెడి నామము గలిగినయట్టి నీవె కాక
కుచ్చి నీకు నేశరణని కొలిచితి గురుతుగఁ గావఁ గదే. ॥పల్లవి॥

అణురూపగు మశకములోపల నణఁగిన నీకంటే
గుణించి యెంచి చూచినను కొంచె మింక నేది
ప్రణుతింపంగ బ్రహ్మాండకోట్లు భరియించు నీకంటే
గణనకు నెక్కుడు నీవే కాక ఘన మిఁక నేది. ॥అచ్యు॥

దాకొని జగములు పుట్టించు బ్రహ్మకు తండ్రివి నీవే
కైకొని చదువులఁ దెలిసి చూడ రక్షకులిఁక మరి వేరీ
యేకోదకముగ వటపత్రమున యీఁదెటి నీకంటే
దీకొని పలికిన కాలంబుల కొనదేవుఁడు మఱి వేఁడి. ॥అచ్యు॥

శ్రీవేంకటమున వరములొసఁగేటి శ్రీపతి నీకంటే
తావునఁ గన్నులఁ జూడఁగఁ బ్రత్యక్షదైవము మరి వేఁడీ
వేవేలకు వైకుంఠవిభుఁడవై వెలసిన నీకంటే
భావించి చూచిన నంతరంగమునఁ బరోక్షదైవము మరి వేఁడీ. ॥అచ్యు॥ 104

దేవగాంధారి

హరి నే నిన్నిందులకుఁ గాదర్చించి కోరెడిది
గరిమల నా యంతరంగమున నిన్నుఁ గానఁగ నడిగెదను. ॥పల్లవి॥

మునుపే యీజగమెల్లా నీవు మొలవఁగఁ బెట్టినది
వెనకొని నేను నీవాఁడనే యని విన్నవించ నేల
నినుపై యీజీవరాసులన్నియు నీరక్షణలోనివి
కనుఁగొని నన్నును రక్షించుమని మరి కమ్మరఁ జెప్పఁగ నేల. ॥హరి॥

యిహమునఁ గర్మాధీనంబయి సిరులియ్యఁగ నిను నింకా
మహిలోనివి యవి నాకు నిమ్మనుచు మరి యడుగఁగ నేల
సహజపుఁ దల్లియుఁ దండ్రియు బంధులు సంతతి నీవై యుండఁగను
విహితముగా నిను నక్కడ నిక్కడ వెదకఁగ మరి యేల. ॥హరి॥

శ్రీవెంకటపతి వరము లొసంగుచు చేరువ నీవై యుండఁగను
ఆవల నీవల నితరదేవతలయాసలఁ బడ నేల
దైవశిఖామణి వాదిమూరితివి తగిన స్వతంత్రుఁడవు
యేవిధులు నే నెఱఁగను నీవే యింతాఁ జూమ్మా దాఁచఁగ నేల. ॥హరి॥ 105

319-వ రేకు. సామంతం

పరమాత్మా నాజాడ భావించ నిట్టిది (నీవు)
నిరుహేతుకాన నాకు నీవు బుద్ధియ్యఁ గదె.

అపరాధములు పెక్కు లటు నాయందున్నఁ గాని
వుపమఁ బుణ్యముత్రోవలూహించ లేను
విపరీతపాపములు వేవేలు సేసినఁ గాని
చపలగర్వము మాని శరణనలేను. ॥పర॥

పలు లంపటాలఁ బడి బడలినఁ గాని నాకు
పలవి నిన్నుఁ దలఁచే భక్తి లేదు
పులుసు నంజినఁ గాని భూమిలో మిక్కిలి తీపు
తలపోయ నోటికి నితవు గానరాదు. ॥పర॥

వేవేలు నేరాలు సేసి వెరపు పుట్టినఁ గాని
శ్రీవెంకటేశ నిన్నుఁ జేరదు మతి
వావిరి లోకపుమాయవలలఁ జిక్కినఁ గాని
వేవేగ వెడలి ముక్తి వెదకఁడు జీవుఁడు. ॥పర॥ 106

గుజ్జరి

శ్రీపతి నీసేవ చిత్తము గోరదు
పాపములవెంటనే పారీ నయ్యా. ॥పల్లవి॥

తెగనికర్మములు దేహములు గోరు
వగల యీపేఁగ ప్రణాలు గోరు
నగుచుఁ దొల్లింటి నా పూర్వకర్మములు
పొగరుభోగములే పొందించె నయ్యా. ॥శ్రీప॥

సాకిరివయసు సంసారము గోరు
చీకురువాయులు జీడిమాను గోరు
దీకొని నాతోడి తీరనింద్రియములు
కైకొని మర్మములు గలఁచీ నయ్యా. ॥శ్రీప॥

వేదవిజ్ఞానము విరతియే కోరు
నీదాసుఁడై తేనే నీశరణు గోరు
యీదెస శ్రీవెంకటేశ నీవు నాలో
పాదై యుండి నన్ను బ్రదికించే న(వ?)య్యా. ॥శ్రీప॥ 107

లలిత

అతని భజియించరో ఆతుమలాల శ్రీ
పతి యితనికరుణే ఫలమింతే కాని. ॥పల్లవి॥

సంగమే భంగమే(ము?) సుండీ సకలవిరక్తులాల
వెంగలి విష(య?)ములే విషము సుండీ
అంగపు బంధువులెల్ల అంటుబంధములు సుండీ
సంగతి హరి యొకఁడే సతమింతే కాని. ॥అత॥

మోహమే దాహము సుండీ మోక్షోపాయకులాల
సాహసపంసారమే నిస్సారము సుండీ
దేహము గొన్నాళ్ళకు సందేహమై తోఁచు సుండీ
శ్రీహరిసేవొక్కటే వచ్చినదింతే కాని. ॥అత॥

కోపమే తాపము సుండీ కోరని సాత్వికులాల
రూపులేని భోగమెల్ల రుణము సుండీ
కైపు సేసి యిన్నిటాను గడచి శ్రీవెంకటేశు
నోపి శరణని మనేదొక్కటే సుండీ. ॥అత॥ 108

మాళవి

ఆతఁడే పో మాయేలిక ఆతఁడే జగన్మూల
మాతఁడే శ్రీవెంకటాద్రియందు మీఁదిదైవము ॥పల్లవి॥

కమలవాసినియైన కాంతఁ బెండ్లాడినాఁ(నవాఁ?)డు
కమలములో బిడ్డఁ గన్నవాఁడు
కమలాప్తునిలోనఁ గలిగి మెరయువాఁడు
కమలనాభుఁడే పో కలుగు మా దైవము. ॥ఆత॥

జలధి బంధించి లంక సంహరించినవాఁడు
జలధి చొచ్చినదైత్యుఁ జంపినవాఁడు
జలధిసుతునకు సరుస బావైనవాఁడు
జలధిశయనుఁడే పో చక్కని మా దైవము. ॥ఆత॥

కొండ గొడుగుగ నెత్తి గోవులఁ గాచినవాఁడు
కొండవంటి రాకాసిఁ గొట్టినవాఁడు
కొండలకు నెక్కుడైన గురుతు శ్రీవెంకటాద్రి
కొండరూపు దానే పో కోరిన మాదైవము. ॥అత॥ 109

నాట

వొద్దునీవు నాకెదురా వోరి కంసుఁడా
కొద్ది గాదు పెనఁగఁగ గోవిందుతోఁ గంసుఁడా. ॥పల్లవి॥

పెరిగీ రేపల్లె నదె బిరుదు నీవె(వై?)రివాఁడే
వొరసి నన్నేల పట్టేవోరి కంసుఁడా
విరసాన వెరవను విష్ణునిమాయను నీ
గొరబైన వెడబుద్ధి గొలుపదు వోరా. ॥వొద్దు॥

వెదకీ నీవైరి వాఁడె పీరదానవుల నదె
వుదుటు నాతో నేల వోరి కంసుఁడా
చిదుమనా నిన్నిపుడే సెలవీఁడుగాకతేఁడు
పెదవుఁజేటింతే పేదవానికోపము. ॥వొద్దు॥

వెన్నలుఁ బాలారగించి వెసఁ వాఁడె సత్వగూడ
నున్నవాఁడు నిన్ను గెల్వ నోరి కంసుఁడా
వెన్నుఁడు శ్రీవెంకటాద్రివిభుఁడు లోకులఁ గాచె
నన్నిటాఁ గృష్ణావతార మందఁబట్టి నేఁడు. ॥వొద్దు॥ 110

సామంతం

ఈతఁడే ద్రిష్టవరము లియ్యఁగాఁ గాఁక
ఆతలీతలి సుద్దులవి నమ్మఁ గలమా. ॥పల్లవి॥

హరిరూపెరుఁగుదుమా అరసి యింతక తొల్లి
సొరిది శ్రీవెంకటేశుఁ జూచికాక
గురుమంత్రము నేర్తుమా గోవిందుఁ డితనినామ
మురుకై లోకాలనెల్ల నుండఁగా గాక. ॥ఈత॥

వైకుంఠ మెరుఁగుదుమా వర్ణించి యింతక తొల్లి
దీకొని శ్రీవెంకటాద్రిఁ దిరిగి కాక
యేకడ దేవతల నేమెందున్నైనాఁ గంటిమా
చేకొని హరిదాసులఁ జేరి మొక్కి కాక. ॥ఈత॥

పుట్టు నేఁ గంటినా పొంచి శ్రీవెంకటపతి
వొట్టి నాయంతరాత్మై యుండఁగాఁ గాక
కొట్టఁగొనపరమేడ కొంచెపుదేహి నేనేడ
అట్టె యీతనికి శరణని కొలిచి కాక. ॥ఈత॥ 111

320-వ రేకు శుద్ధవసంతం

హరి నీవే సకలలోకారాధ్యుఁడవు గాక
ధర నీకు శరణంటే తలఁపిదే చాలును. ॥పల్లవి॥

కింద నేఁ జేసినయట్టి కీడు నీవు వాపఁగాను
అందుమీఁదు నడిగేదా అది చాలక
పొంది పుట్టించేటి బ్రహ్మ పుత్రుఁడు నీకై వుండఁగ
యిందరిని గొలిచేదా యెంత కూళతనము. ॥హరి॥

దీకొని నాలో నీవు దిక్కై వుండఁగాను
నాకొక స్వతంత్రమా నాఁడు(?) చాలక
కైకొని లోకములు నీకడుపులో నుండఁగాను
నీకంటేఁ బరులున్నారా నేరమింతే కాక. ॥హరి॥

యిహాపరము సిరులు యిన్నియు నీవియ్యఁగాను
సహజాన నుండవొద్దా చాలదా యింత
విహితమైన శ్రీవెంకటేశ వొక్కఁడవే
బహుళమై వుండఁగాను బంట నంట గాక. ॥హరి॥ 112

గుండక్రియ

జ్ఞానము నెఱఁగము అజ్ఞానము నెఱఁగము
శ్రీనాయకుఁడ నీసేవకుఁడ నేను. ॥పల్లవి॥

అరుతఁ గట్టిన తాళి యవె వనమాలికలు
సరుస మోఁచిన డాగు శంఖచక్రములు
వరుస నొసల గురి వ్రాసినది తిరుమణి
యిరవెరిఁగితి మిఁక నెప్పుడైనఁ గావుము. ॥జ్ఞాన॥

పళ్ళెము ప్రసాద మింతే పసగా నా రుచులివె
పి(పె?)ల్లునేఁ బాగడేవి నీ బిరుదులు
యెల్లపుడుఁ బూజించేది యిది నీరూపుపతిమ
కల్లలేదిందుల నీవు గన్నదింతే కానుపు. ॥జ్ఞాన॥

దిక్కుము నేఁ జొచ్చినది నీ లెంకతనము
చక్క నా జీవనము నీ శరణాగతి
యెక్కువ శ్రీవెంకటేశ యెదలో నున్నాఁడ విదె
దిక్కునదేమియు లేదు చిత్తమింతే యిఁకను. ॥జ్ఞాన॥ 113

సాళంగనాట

నిన్ను నీవే తెలుసుకో నిరుహేతుకబంధుఁడ
వన్నిటాఁ బరతంత్రుఁడ నంతే పో నేను. ॥పల్లవి॥

యేమి గూడీ నేఁ గర్మ మిలపైఁ జేయఁగ నీకు
యేమి మాని నేఁ గర్మ మిటు మానఁగ
భూమినీనాటక మేల పూర్ణకాముఁడవు నీవు
కామించి కాతువు గాక కరుణానిలయ. ॥నిన్ను॥

యెంత గూడపెట్టితి నే నిలమీఁదఁ బుట్టఁగాను
యెంత నష్టినే జనించకిట్టుండగా
వింతగు యీయుక్తులెల్ల వృథావాదము లింతే
సంతతము ననుఁ గావు సర్వేశ్వరా. ॥నిన్ను॥

యెవ్వరు విన్నవించేరు యిటు నాదెస నీకు
యెవ్వరు వద్దనేరు నీ విలఁ గావఁగా
రవ్వల శ్రీవెంకటేశ రక్షింతువు గాక
అవ్వల నివ్వల శరణాగతరక్షకుఁడా. ॥నిన్ను॥ 114

బౌళి

కనియెడి దిదియె వినియెడి దిదియే కడలఁ జదివెడి దిదియ పో
నినుపు నీరై సర్వజగముల నిలిచె శ్రీహరిమాయ. ॥పల్లవి॥

తలఁపు నొకటే తాను నొకఁడే దైవ మొకఁడే పో
కలిసి పెక్కుముఖంబులై లోకంబు దోఁచెనే(చీ ?)ని
తెలియఁ జిల్లులకడవలోపలి దీపమువలెనే
అలరి వెలిఁగెడి చూడఁ జూడఁగ హరిప్రపంచపుమాయ. ॥కని॥

దేహ మొక్కటె జీవుఁ డొక్కఁడె దినము నొక్కటె పో
మోహజాగ్రత్స్వప్ననిద్రలు మొనపె(సె ?) భేదములై
వూహఁ బెక్కుల యద్దముల చంద్రోదయమువలెను
సాహసంబున భ్రమలఁ బెట్టెడి చదల నిదె హరిమాయ. ॥కని॥

గురువు నొక్కఁడె మంత్ర మొక్కటె కొలువు నొక్కటె పో
అరయ భక్తియె వేరు వేరై యలరుచున్న దిదే
గరిమ శ్రీ వెంకటగిరీశ్వరు కల్పితమువలెనె
వెరసి వారికి వారికే యిది వింతవో హరిమాయ. ॥కని॥ 115

పాడి

సచరాచరమిదె సర్వేశ్వరుఁడే
పచరించి యితని భావింపు మనసా. ॥పల్లవి॥

కదలటిదంతయు కమలారమణుని
సదరపు సత్యపు చైతన్యమే
నిదిరించెటి యీ నిశ్చేష్టజగమును
వుదుటున నాతఁడు వుండే సహజమే. ॥సచ॥

కలిగి వుండినదె కలదింతయు హరి
నలుగడఁ బరిపూర్ణపు గుణమే
మలసి లేనిదియు మహిమల నాతని
నిలుకడ గలిగిన నిర్గుణమే. ॥సచ॥

జీవరాసులగు సృష్టి యింతయును
శ్రీ వెంకటపతి చిత్తంబే
కైవల్యమె లోకపు టిహముఁ బరము
భావించ నేర్చిన పరమునిదులకు. ॥సచ॥ 116

సామంతం

అందుల కిదె ప్రతియాపధము
యిందిరాపతికి నెక్కుసచింత. ॥పల్లవి॥

పంచబాణముల బాసటమంటిన
చంచలమూ నిశ్చలమనసు
పంచబాణగురుపాదము దలఁచిన
కంచుఁ జంచలము గక్కన మాను. ॥అందు॥

కనకపుటాసల గరళంబంటిన
ననిచిన విజ్ఞానము చెదరు
కనకగర్భు నటు గన్నతండ్రిపై
మనసిడితే నిర్మలమా గుణము. ॥అందు॥

మునుకొని మొదలను మొలచిన ససికిని
పనివడి కొననే ఫలియించు
అనయము శ్రీ వెంకటాధిపుకృప గల
జనునికిహాపరము సఫలంబు. ॥అందు॥ 1|7

321-వ రేకు. సాళంగం

వెన్న చేతఁ బట్టి నేయి వెదకినట్టు
యెన్నఁగ నీవుండఁగాను యెక్కడో చూచేను. ॥పల్లవి॥

కన్నులు మిన్నులు దాఁక కాయ మీఁద వున్నఁ(ండ?)గానే
తిన్నని వీనులు మెట్టి దిక్కుల నెల్ల
యిన్నిటికొడయఁడవై యిందిరేశ నీవు నాలో
నున్నరూపు గానలేను వూహించి యిపుడు. ॥వెన్న॥

కాయము పాయము గోరీ కాల మీఁద నుండఁగానే
ఆయపు మనసు ముంచీ నన్నిటియందు
యేమెడ నాలోనున్న యీశ్వర నీ నిలయము
పాయకుండఁ గోరలేనుపాయము నాకెట్టిదో. ॥వెన్న॥

యిహమే పరము గోరీ యీడ నిట్టె వుండఁగాను
మహిలో శ్రీ వెంకటేశమహిమెట్టిదో
అహరహమును నీ వంతర్యామివై
సహజమై యుండఁ గంటి చాలు నిఁక నాకు. ॥వెన్న॥ 118

లలిత

నేఁడు గాక దొరనైతి నేను నారాయణుఁ గొల్చి
పోఁడిమి నాచార్యునిబోధవంకను. ॥పల్లవి॥

దీనవృత్తి నేఁ దిరుగని చోటేది
నానాచంచలము నా మనసు
పూని నేఁ గొనని భువిలోని రుచులేవి
హీనజన్మములెత్తినది మేను. ॥నేఁడు॥

చేరి నేఁ జేచేతఁ జేయని పాపమేది
ధారుణి మోపైన సంసారమునను
ఆరయ మున్ను నేనాడని కల్లలేవి
సారెకు నుదరపోషణమునకు. ॥నేఁడు॥

సూటి దప్పక నేఁ జూడని చూపేది
చేటు లేని చిరకాల జీవుఁడనే
చాటువ శ్రీవెంకటేశు శరణు చొరక తొల్లి
బూటకము లెన్ని లేవు పొలయదు కాలము(?) ॥నేఁడు॥ 119

దేసాళం

అన్నిటా నిట్టె కాని యగపడదు
అన్నమదమునఁ జిత్తమగపడదు. ॥పల్లవి॥

పొలసి సంసారములో సుఖముఁ బొందే నంటే
అలమటలే కాని యగపడదు
పలుచదువులతంకఁ బరము గనేనంటే
అల సంశయమే కాని యగపడదు. ॥అన్ని॥

వెడదేహము మోఁచి విరతిఁ బొందేనంటే
అడియాసలే కాని యగపడదు
సడిఁ గోపమే యుండఁగ శాంతిఁ బొందే నంటే
అడవిఁ బడుటే కాని యగపడదు. ॥అన్ని॥

నేరిచి నీ మాయలోన నిజభక్తి గనే నంటే
ఆరీతి నాఁడే కాని యగపడదు
మేరలో శ్రీవెంకటేశ మించి నీకే శరణంటే
ఆరి తేరి కర్మబంధ మగపడదు. ॥అన్ని॥ 120

బౌళి

చదివి చదివి వట్టి జాలిఁ బడుటింతే కాక
యెదుట నిన్ను గానఁగ నితరుల వశమా. ॥పల్లవి॥

ఆకాశము పొడవు ఆకాశమే యెరుఁగు
ఆకడ జలధిలోఁతు ఆ జలధే యెరుఁగు
శ్రీకాంతుఁడ నీ ఘనము చేరి నీవే యెరుఁగుదు
వీకడ నింతంతన నితరుల వశమా. ॥చది॥

నదుల యిసుకలెల్ల నదులే యెరుఁగును
కదిసి గాలియిరవు గాలికే తెలుసు
అదన నాత్మగుణములంతరాత్మ నీవెరుగు
దిది యది యని చెప్ప నితరుల వశమా. ॥చది॥

శ్రీవెంకటేశ యిన్నిచింతలకు మొదలు
యీవల నీ శరణంటే యిటు నీవే యెరిగింతు
దైవమా నీ కల్పనలు తగ నీవే యెఱుఁగుదు
పీవల నాఁ గాదన నితరుల వశమా. ॥చది॥ 121

శ్రీరాగం

ప్రత్యక్షనే మాకుఁ బ్రమాణము
సత్యరూప జోలి దవ్వి జాలిఁ బడ నోపము. ॥పల్లవి॥

కన్నవారెవ్వరు నిన్ను కన్నుల యెదుటను
పన్ని నీదాసులు చూచే భావమువలె
విన్నవారెవ్వరు నీ విభవపు మాటలు
అన్నిటా నాచార్యుని యానతివలె. ॥ప్రత్య॥

తొడఁగి నీ ప్రసాదము దొరకినవారెవ్వరు
జడియు నీ దాసుల ప్రసాదమువలె
కడు నీ పాదతీర్థము కడ గన్నవారెవ్వరు
బడి బడి నీ భక్తపాదజలమువలె. ॥ప్రత్య॥

యేచి పరంధామమున కేఁగినవారెవ్వరు
చాచిన నీ దాసుల సన్నిధివలె
చూచితి శ్రీవెంకటేశ సొంపుల నీ మహిమెల్ల
తాచిన నీ దాసానుదాసులయందే. ॥ప్రత్య॥ 122

దేవగాంధారి

తెలిసినవారెల్లా దేవునిఁ జేరి బదికి
రిల నిదెరఁగనిది యేఁటిదో కాక. ॥పల్లవి॥

కరుణానిలయుఁ డట కరుణకు వెలితా
వెరవుతో నేఁ గొల్వని వెలితి గాక
నరహరి యితఁడట నరులఁ గాచుటరుదా
శరణనని వెలితి జనములది గాక. ॥తెలి॥

వెస లక్ష్మీపతి యట వితరణము లేదా
పసఁ దన్నే కోరని మాపాపము గాక
యెసఁగు భక్తవత్సలుఁడింట వెంట నుండఁడా
పసురై మొక్కని వెల్తి జగములది గాక. ॥తెలి॥

శ్రీవెంకటేశుఁ డట చిత్తములో లేఁడా
భావించి నమ్మినది మాభాగ్యము గాక
వావాత నింతటివాఁడు వరములీ లేఁడా
వోవలఁ గొలగొనేదేమోటికింతే కాక(?). ॥తెలి॥ 123

322-వ రేకు నారాయణి

అన్నిటిపై నున్నట్లు హరిపై నుండదు మతి
కన్నులఁ బ్రహ్లాదువలె కనుఁగొనుటరుదా. ॥పల్లవి॥

పులుగు నర్చించొకఁడు పూఁచెనాగతమెరిఁగి
వెలసి ఘనుఁడసంటా విఖ్యాతిఁగీని
జలజాక్షుపాదములు సారె నర్చించేటివారు
యిలలోనఁ బరమార్థమెరుఁగుటయరుదా. ॥అన్ని॥

మానివోడ నమ్మొకఁడు మహాజలధి దాఁటి
నానార్థములు గూర్చి నటియించీని
శ్రీనాథుపాదములు చేకొని నమ్మినవాఁడు
పూని భవవార్ధి దాఁటి పుణ్యమందుటరుదా. ॥అన్ని॥

దీపము వట్టి యొకఁడు తెగని చీఁకటిఁ బాసి
చూపులనిన్నిటిఁ గని సుఖమందీని
చేపట్టి పరంజ్యోతి శ్రీవెంకటేశుభక్తుఁ
డోపి ముక్తి కడ గని వున్నతుఁడౌటరుదా. ॥అన్ని॥ 124

గుండక్రియ

హరి పరతత్వంబగుటకు గురి యిది
నరులమితఁడె యని నమ్మితిమిదివో. ॥పల్లవి॥

కవ గూడిన భూకాంతుఁ దలఁచి పో
దివి వెలుఁగందిరి దేవతలు
జవమున రఘుపతి శరణని మనిరిదె
భువి విభీషణాదిపుణ్యులు. ॥హరి॥

శ్రీతరుణీపతిసేవనె చెలఁగిరి
పాతాళాధిపబలిముఖులు
భాతిగ వైకుంఠభక్తినే బదికిరి
ఘాతల ననంతగరుడాదులు. ॥హరి॥

శ్రీవెంకటపతిచింతనే పొదలిరి
పోవ ముక్తిగల శుకాదులు
పావిరి నీతనివరముల వెలసెను
తోవలఁ బరమసందోహములు. ॥హరి॥ 125

లలిత

కావఁగ (క ?) నీకే పోదు కరుణానిధివి గాన
దేవ నీ బంట్లము మాతెరువేటి తెరువు. ॥పల్లవి॥

బండుబండై వూరఁగల పనులెల్లాఁ జేసేము
యెండా (డా?) తా నీడా తా నెఱఁగము
కొండలరాయఁడ మమ్ముఁ గోరి పుట్టించఁగా నీవు
బెండువంటి వారము మా బిగువేఁటి బిగువు. ॥కావ॥

దీనుఁడనై (లమై?) యాసలనే దిక్కులెల్లాఁ దిరిగేము
కానిదెందో మంచి దెందో కానము
శ్రీనాథ నీవు మాకు జీవమయి వుండఁగాను
మానువంటి వారము మా మనసేఁటి మనసు. ॥కావ॥

బొందితోడఁ బుట్టితిమి భోగించేమేమైనా
యెందుకా (కా?) తా నేడకా తా నెఱఁగము
యిందును శ్రీవెంకటేశ యిహముఁ బరము నీవే
చెంది నీ దాసులము మా చేఁత యేఁటి చేఁత. ॥కావ॥ 126

పాడి

కామధేనువు దేవకల్పితము భువిలోన
వోముచును భోగించ యుక్తి వలెఁ గాని. ॥పల్లవి॥

తలఁచినట్లనా దైవము వ్రాసిన వ్రాఁత
పలికినట్లనా పలు మంత్రజపములు
నిలిపినట్లనా నిర్మలచిత్తముకీలు
నెలవునఁ బనిగొన నేర్పు వలెఁ గాని. ॥కామ॥

యిమ్మనినట్ల నిచ్చు నేచినకర్మఫలము
కమ్మన్నట్లనా ఘనతపములశక్తి
తెమ్మనినయట్లఁ దెచ్చు ద్రిష్టము యక్షిణీవిద్య
చిమ్ములను దన కంత చింత వలెఁ గాని. ॥కామ॥

వునిచినట్లనుండు నొక్కఁడే దేహగుణము
మొనలేని శ్రీవేంకటేశ్వరుమాయలివి
పెనచిన యిహమే పో బీజము వుద్యోగులకు
తనివి నలమేల్మంగదయ వలెఁ గాని. ||కామ|| 127

శ్రీరాగం

గోవింద నీవన్నిటిలోఁ గూడితేఁ జాలుఁ గాని
యీవల సంసారమైన (నా?) యిది ధ్రువపట్టమే. ||పల్లవి||

తలఁపులోపల నీవు దగ్గరితేనే చాలు
కలలోని కాఁపురముఁ గైవల్యమే
బెళకు నాలుకకు నీపేరు వచ్చితేఁ జాలు
పలికినవన్నియు పరమవేదములే. ||గోవిం||

తొడరి నీపూజ చేత దొరకితేనే చాలు
పడుచుల బొమ్మరిండ్లు బ్రహ్మలోకమే
కడలేని నీభక్తి గలిగితేనే చాలు
కడజన్మమయినా నిక్కపు విప్రకులమే. ||గోవిం||

కాయముపై నీముద్ర గానవచ్చితేనే చాలు
పాయపు రతిసుఖము పరతత్త్వమే
యేయెడ శ్రీవేంకటేశ యిటు నీకే శరణంటి
పోయిన నాపాపమెల్లాఁ బుణ్యకర్మమే. ||గోవిం|| 128

సామంతం

దివమట రాతిరట తీరుచున్నదా
కవగూడఁ బాయఁ గాక కాణాచి వున్నదా. ||పల్లవి||

మానుషజన్మమట మలమూత్రదేహమట
సోనల హేయమే కాక శుద్ధి వున్నదా
మానని కోరికలట మాయలసంసారమట
దీనవృత్తే కాక యిందుఁ దేజమున్నదా. ॥దివ॥

చంచలపుఁ జిత్తమట సకలేంద్రియములట
పొంచిన పాపమే కాక పుణ్యమున్నదా
సంచితపుఁ గర్మమట జననలయములట
ముంచిన తీదీపే కాక మోదమున్నదా. ॥దివ॥

శ్రీ వెంకటేశుఁ డట జీవుఁడ నేనట యిందు
దైవపుదాస్యమే కాకితరమున్నదా
యీవల నావల నట యిహముం బరము నట
కైవశము లాయఁ గాక కడమున్నదా. ॥దివ॥ 129

323-వ రేకు. భూపాలం

రాతిరెల్ల సతులతో రతుల నలసెనేమో
రీతి గాదు హరి నెచ్చరికె సేయరే. ॥పల్లవి॥

పైపైఁ బొద్దు వొడచీ పంకజములు విరిసె
గోపగోవిందుని మేలుకోనుమనరే
దీపములు దెల్లఁబారె తిమిరమింతయు జారె
శ్రీ పురుషోత్తమునిఁ జేయంటి లెమ్మనరే. ॥రాతి॥

కలువలు ముకుళించీ కలివింకలెలుగించీ
నెలఁతలు దేవదేవు నిద్ర దెల్పరే
జలనిధి పొంగణఁగె చాయల చుక్కలు మాసె
వలరాచగురునుప్పవడము గమ్మనరే. ॥రాతి॥

జీవులు మేలుకొనిరి చెంగలించే దరువులు
భావించి యచ్యుతు నిట్టె పలికించరే
కావిరింతయు విరిసె కడుసంధ్యకుఁ బొద్దాయ
శ్రీ వెంకటేశుని విచ్చేయుమనరే. ॥రాతి॥ 130

బౌళి

పుట్టెడి దింతా బూటకంబులే
గట్టి మాయ హరిఁ గానఁగ నీదు. ॥పల్లవి॥

ముక్కున నున్నది ముందటఁ బ్రాణము
యెక్కడ నమ్మె దిఁకఁ దనువు
చుక్కలు మోఁచీఁ జూపులెదుటనే
నెక్కొను మతికిని నిలుకడ యేది. ॥పుట్టె॥

నాలుక నున్నవి నానారుచులును
వేళావేళకు వెరవేది
తోలున నున్నది దొరకొని బ్రతుకిది
కాలంబెటువలెఁ గడపేది. ॥పుట్టె॥

ఆతుమనున్నది యఖిలజ్ఞానము
ఘాతల నెటువలెఁ గనియేది
శ్రీ తరుణీపతి శ్రీ వెంకటపతి
యాతనిఁ గొలిచితి మడ్డంబేది. ॥పుట్టె॥ 131

సాళంగనాట

ఉమ్మడి కర్మములాల వుండఁ జోటు మీకు లేదు
యిమ్ముల నెందైనాఁ బోరో యివిలేని చోటికి. ॥పల్లవి॥

పెట్టినది నుదుటను పెరుమాళ్ల లాంఛనము
దట్టమై భుజములందు దైవశిఖామణిముద్ర
నెట్టన నాలుకమీఁద నీలవర్ణునామమిదె
అట్టె హరిదాసులకంటునా పాపములు. ॥ఉమ్మ॥

మనసునఁ దలఁచేది మాధవుని పాదములు
దినముఁ గడుపు నించేది హరిప్రసాదము
తనువుపైఁ దులసి పద్మాక్షమాలికలు
చెనకి హరిదాసులఁ జేరునా బంధములు. ॥ఉమ్మ॥

సంతతముఁ జేసేది సదాచార్యసేవ
అంతరంగమున శరణాగతుల సంగమిదే
యింతటాను శ్రీవెంకటేశుఁడు మమ్మేలినాఁడు
అంతటా హరిదాసుల నందునా అజ్ఞానము. ॥ఉమ్మ॥ 132

శ్రీరాగం

ఇలువేల్పితఁడే యిందరికిని మరి
పలువేల్పులతో పని యిఁక నేలా. ॥పల్లవి॥

కమలారమణుని కరుణే కాదా
అమరులు గొనియెడి యమృతము
అమితపు శ్రీహరి యాధారము గాదా (గద ?)
నెమకెటి ప్రాణులు నిలిచినభూమి. ॥ఇలు॥

దనుజాంతకు బొడ్డుతామెర కాదా
జననకారణము సర్వమునకు
మనికై హరిసతిమహిమే కాదా
నినుపై భువిలో నిండినసిరులు. ॥ఇలు॥

యితని కొడుకురచనింతా గాదా
సతుల పతుల సంసారరతి
గతి శ్రీవెంకటపతిలోకమె వు
న్నతి వైకుంఠపు నగరపు ముక్తి. ॥ఇలు॥ 133

భవుళి

పురుషుఁడే యధముఁడు పొంచి యెందుఁ దగులక
పురుషోత్తమునికంటే పుణ్యుఁడవు నపుడే. ॥పల్లవి॥

పురుషజంతువులెల్ల పొంచి యాఁడుజంతువుల
తరవాయి గొని వెంటఁ దగులుఁ గాని
ధర నాఁడుజంతువులు తగ పురుషజంతువుల
యిరవు వెదకఁ బోవు యిది యెట్టి మాయో. ॥పురు॥

సారెకు నర్థమునకు జనులెల్ల దాసులై
కోరి వెదకుచుఁ దిరుగుదురు గాని
చేరువ యర్థములెల్ల జీవులకు దాసులై
యీరీతి వెదకవు యిది యెట్టి మాయో. ॥పురు॥

లోకము నడవడిది లోను గాక యిందుకెల్లా
యేకచిత్తమున నుంటే యెక్కుడు గాని
దాకొని శ్రీవెంకటేశు దాసుఁడై నవానికిని
యేకముగఁ బంపు సేసు నేమి మాయో కాని. ॥పురు॥ 134

మలహరి

మఱి విచారించఁ బోతే మంచముకిందే నూయి
మెఱయఁగ హరిఁ గొల్చి మించరో ప్రజలు. ॥పల్లవి॥

యేల మాను దేహమెప్పటి తనగుణము
యేల మాను మనసెడలేని యాసలు
ఆలు దింటా మలిగండ్లేలఁగ నేల హరి మన
పాలఁ బెట్టక కొలిచి బ్రతుకరో ప్రజలు ॥మఱి॥

పొమ్మంటే నేల పోవు పూర్వకర్మములు
పొమ్మంటే నేల పోవు పొంచిన యింద్రియములు
కుమ్మరావమునఁ జెంబు కోరి వెదక నేల
పమ్మిన శ్రీపతిఁ గొల్చి బదుకరో ప్రజలు. ॥మఱి॥

భోగించకేల పోవుఁ బుట్టిన జన్మఫలము
లోఁగుచుఁ బిండికూరలోన నలుపెంచనేల
వేగిరకాఁటికి శ్రీవెంకటేశుమాయలివి
బాగుగ నాతనిఁ గొల్చి బదుకరో ప్రజలు. ॥మఱి॥ 135

324-వ రేకు. భవుళి

కటకట నేమూ కర్తలము గాము
ఘటన శ్రీపతి నీనే కావఁగదవయ్యా. ॥పల్లవి॥

పుడమిఁ బుట్టితిమి బుద్ధి నెరిఁగితిమి
కడుపే చెరువవుత గానమయ్యా
వొడలు మోఁచితిమి వున్నతిఁ బెరిగితిమి
వెడఁ జిల్లులఁ గారేది విడిపించ లేమయ్యా. ॥కట॥

నిన్న నిద్రించితిమి నేఁడే మేలుకొంటిమి
తిన్న వెల్లఁ దీరినటు తెలియమయ్యా
కన్నులఁ జూచితిమి కమ్మర మూసితిమి
వున్నచో నుండదు మతి వూరట లేదయ్యా. ॥కట॥

సరిఁ జదివితిమి శాస్త్రముఁ జూచితిమి
గురుఁడే రక్షకుఁడౌత గురుతౌనయ్యా
నిరతి శ్రీవెంకటేశ నిన్నే నమ్మితిమి
పరదైవములతోడి పని మాకు లేదయ్యా. ॥కట॥ 136

దేసాక్షి

ఇందే వున్నది కానమెందో వెదకితిమి
కందర్పగురుభక్తి గంటిమి నేమిదివో. ॥పల్లవి॥

కోటికోటివేదముల కొనయర్థము
సాటివేదములలోని సకలార్థము
సూటిగా గురుఁడు మాకుఁ జూపినర్థము
గాటపు మనసు దవ్వి కనుఁగొంటి మిదివో. ॥ఇందే॥

పరమయోగీంద్రులు పట్టిన యర్థము
సురలు మునులు నెంచి చూచినర్థము
సరి మూఁడులోకములఁ జాటినర్థము
గరిమ నీదేహమెత్తి కంటిమి మేమిదివో. ॥ఇందే॥

పలు శరణాగతులపాలియర్థము
మలయుచుండేటి తిరుమంత్రార్థము
నిలిచి శ్రీవెంకటాద్రి నిండినర్థము
కలసి విజ్ఞానవీథిఁ గనుఁగొంటి మయ్యా. ॥ఇందే॥ 137

ధన్నాసి

తొల్లిటివారు వెట్టిన త్రోవ యిది
బల్లిదులై యుండునే బదుకుటే మేలు. ॥పల్లవి॥

కలఁడు సర్వేశ్వరుఁడొక్కఁడు దిక్కందరికిని
సులభుఁడు శరణము చొచ్చితేఁ గాచు నతఁడు
బలుతపములు చేసి పాట్లఁ బడ నోప మని (ము?)
బలువుఁడాతని నమ్మి బ్రదుకుటే మేలు. ॥తొల్లి॥

వున్నాఁడు మనసులోనే వొక్కచో వెదక వద్దు
యిన్నిటాఁ దలఁచుకొంటే నిచ్చు నిహముఁ బరము
కన్నచోట్ల వెదకి కడు నలయ నోపము
పన్నుగ నితనిఁ గొల్చి బ్రదుకుటే మేలు. ॥తొల్లి॥

శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడు చేరి నిలుచున్నవాఁడు
సేవించినయంతలోనే చేకొని యేలు నితఁడు
దేవతలఁ బ్రార్థించి తెలియఁగ నేరము
భావించితని నుతించి బ్రదుకుటే మేలు. ॥తొల్లి॥ 138

సాళంగనాట

శ్రావణబహుళాష్టమి జయంతి నేఁడు
సేవించరో నరులాల శ్రీకృష్ణుఁడితఁడు. ॥పల్లవి॥

భావింప వసుదేవునిపాలిటి భాగ్యదేవత
దేవకి గనినయట్టి దివ్యరత్నము
చేవ మీఁర సురల రక్షించే కల్పతరువు
యీవేళ జన్మించినాఁడు యిదె కృష్ణుఁడు. ॥శ్రావ॥

హరవిరించాదులకు నాదిమూలకారణము
పరమమునుల తపఃఫలసారము
గరుడోరగేంద్రులకుఁ గలిగిన నిధానము
యిరవుగా నుదయించె నిదె కృష్ణుఁడు. ॥శ్రావ॥

బలు యోగీశ్వరుల బ్రహ్మానందము
చెలఁగు భాగవతుల చింతామణి
అలమేల్మంగకుఁ బతి యట్టి శ్రీవెంకటాద్రి
నిలపై జన్మించినాఁడు యిదె కృష్ణుఁడు. ॥శ్రావ॥ 139

రామక్రియ

వెల (ర ?) సె నహోబలాన విదారణసింహము
సురల నరుల దయఁ జూచీని వీఁడివో. ॥పల్లవి॥

సరి వలకేలను చక్రము పీఁటగాఁ బెట్టి
గరిమ నొకచేత శంఖము వట్టి
హిరణ్యకసిపుని నిరుచేతులాఁ జించి
అరిదిఁ బేగులు జందేలవే వేసుకొనెను. ॥వెల॥

ఘనమైన కోరలతో కహకహ నవ్వుకొంటా
దనుజు ముందరొకచేతనుఁ బట్టి
పెనఁగకుండా రొమ్ము పెడచేతుల నడిచి
నినుపు వంకరగోళ్ల నెత్తురు చిమ్మిని. ॥వెల॥

అంతటఁ బ్రహ్లాదుని నటు దయఁ జూచి లక్ష్మీ
కాంతఁ దొడపై నిడుక కడు శాంతుఁడై
చింత దీర గరుడాద్రి శ్రీవేంకటాద్రిని
పంతము మెరసి నిల్చి ప్రతాపించీని. ॥వెల॥ 140

శంకరాభరణం

ఆతఁడా యాతఁడు పెద్ద హనుమంతుఁడు
చేతులారా నతనిఁ జెండి వేసినాఁడటు. ॥పల్లవి॥

తొలుత రామునిగాంచి తోడనే సుగ్రీవుని
కొలువఁ బెట్టి యాతని కొమ్మ నిప్పించి
జలనిధి దాఁటి లంక సాధించి చొచ్చి సీతకు
నలర నుంగరమిచ్చె నతిసాహసమున. ॥ఆత॥

సీతాదేవియానవాలు శ్రీరామునికి నిచ్చి
నీతి విభీషణుని మన్నించఁ జేసి
చేతులనే పోట్లాడి చెండి వేసి రాక్షసుల
ఘాతల సంజీవికొండ గక్కనఁ దాఁ దెచ్చెను. ॥ఆత॥

గక్కన రావణుఁ గొట్టి కాంతను రామునిఁ గూర్చి
అక్కడ నయోధ్యఁ బట్టమటు గట్టి
నిక్కి కలశాపురిని నిండి శ్రీవెంకటాద్రిని
వుక్కు మీరి హరిఁ గొల్చి వున్నాఁడు వేడుకల. ॥ఆత॥ 141

325-వ రేకు. వరాళి

ఎవ్వరివాఁడాఁ గాను యేమందు నిందుకు
నవ్వుచు నాలోనిహరి నన్నుఁ గావవే. ॥పల్లవి॥

కోపుల రాజుల నెల్ల కొలిచి కొన్నాళ్లు మేను
చూపుడుఁబూఁట వెట్టితి సొగిసి నేను
యేపున సంసారమున యిది గాక కమ్మటాను
దాపుగ తొర్లుఁబూఁట తగిలించుకొంటిని. ॥ఎవ్వ॥

మొదలఁ గర్మములకు మోసపోయి యీ బ్రదుకు
కుదువవెట్టితి నే గురి గానక
వెదకి కామునికి విషయములకునే
అదివో నావయసెల్ల నాహివెట్టితిని. ॥ఎవ్వ॥

యిప్పుడే శ్రీవెంకటేశ యీడేర్చి నామనసు
కప్పిన గురుఁడు నీకు క్రయ మిచ్చెను
వొప్పించిరిందరు బలువుఁడు చేపట్టెననుచు
అప్పులెల్లఁ బాసి నీ సొమ్మైతినయ్యా. ॥ఎవ్వ॥ 142

దేసాళం

వాసుదేవ నీవు నెలవరివి మగుడ నేల
యీసరి నీవద్దనుండే యె(నె?)ట్టినఁ జేయవయ్యా. ॥పల్లవి॥

మాయ దెచ్చి నాబదుకు మనుజలోకాన వేసె
కాయము సంసారవార్ధి గడ్డపై వేసె
పాయపు నాతమకము భామలవలల వేసె
చాయ నేనుండి వచ్చినజాడెఱఁగనయ్యా. ॥వాసు॥

ఘనమైన యింద్రియాలు కర్మముల వాత వేసె
మనసు సంపద యామునిలో వేసె
పనులెల్ల లంపటాలపయిఁ బక్కలా వేసె
కొనకెక్కి నేనె నాగురుతు గాననయ్యా. ॥వాసు॥

అంచెల నాదినములు అఁకటిబారి వేసె
ముంచిన నాగుణములు మోహముల వేసె
యెంచఁగ శ్రీవెంకటేశ యెందెందున్నాఁడనో
పొంచి నీకు శరణంటి బోధించవయ్యా. ॥వాసు॥ 143

బౌళి

నమో నమో దశరథనందన రామ
కమనియ్య యాగభాగకర్త రామ. ॥పల్లవి॥

కాకుత్థ్సకుల రామ కౌసల్యాసుత రామ
శ్రీకరగుణోన్నత శ్రీరామ
కాకాసురవైరి రామ కౌశికవత్సల రామ
భీకరతాటకాంతకబిరుద రామ. ॥నమో॥

వారిధిబంధన రామ వాలిహరణ రామ
చారుహరకోదండభంజన రామ
ధారుణిజపతి రామ దశకంఠహర రామ
సారవిభీషణాభిషేచన రామ. ॥నమో॥

అమరపాలిత రామ అయోధ్యాపతి రామ
సమరకోవిద రామ సర్వజ్ఞ రామ
విమల రామ శ్రీవెంకటగిరిరామ
రమణ శరణాగతరక్షక రామ. ॥నమో॥ 144

సాళంగనాట

హరికి లంకిణీహంతకంతరమిట్టున్నది
కరుణ నింత మన్నించె కమలావిభుఁడు. ॥పల్లవి॥

విశ్వరూపు చూపినాఁడు విష్ణుఁడు దొల్లి యట్టె
విశ్వరూపాంజనేయుఁడు వీఁడె చూపెను
శాశ్వతుఁడై యున్నవాఁడు సర్వేశ్వరుఁడు వీఁడె
శాశ్వతుఁడై యున్నాఁడు జగములో నితఁడు. ॥హరి॥

ప్రాణవాయుసంబంధి పరమాత్ముఁడు అట్టె
ప్రాణవాయుసుతుఁడు పవనజుఁడు
రాణింప రవివంశుఁడు రామచంద్రుఁడు తాను
నాఁడెపు రవిసుతుని నమ్మినప్రధాని. ॥హరి॥

దేవహితార్థము సేసెఁ ద్రివిక్రముఁడు అట్టె
దేవహితార్థమే జలధిలంఘునుఁడు
శ్రీవెంకటేశుఁడు చిన్మయమూర్తి తాను
కోవిదుఁడు జ్ఞానమూర్తి గొప్ప హనుమంతుఁడు. ॥హరి॥ 145

పాడి

సుగ్రీవనారసింహుని(జూడరో వాఁడె
అగ్రపూజ గొన్నవాఁడు ఆదిసింహము. ॥పల్లవి॥

దేవతలు జయవెట్టి దివినుండి పొగడఁగ
దేవులతోఁ గూడున్నాఁడు దివ్యసింహము
భావింప నెట్టనెదుట ప్రహ్లాదుఁడుండఁగాను
వేవేలు నవ్వులు నవ్వీ విజయసింహము. ॥సుగ్రీ॥

అసురలను గెలిచి అదె సింహాసనముపై
వెసఁ గొలువున్నాఁడు వీరసింహము
పసిఁడివర్ణముతోడ బహుదివ్యాయుధాలతో
దెసల వెలుఁగొందీని ధీరసింహము. ॥సుగ్రీ॥

నానాభరణాలు వెట్టి నమ్మినదాసులనెల్ల
ఆనుకొని రక్షించీఁ బ్రత్యక్షసింహము
పూని శ్రీవెంకటాద్రిని బుధులెల్లాఁ గొలువఁగా
నానావరములొసఁగీ మానవసింహము. ॥సుగ్రీ॥ 146

శ్రీరాగం

రామచంద్రుఁడితఁడు రఘువీరుఁడు
కామితఫలములియ్యఁ గలిగె నిందరికి. ॥పల్లవి॥

గౌతముభార్యపాలిటి కామధేనువితఁడు
ఘాతలఁ గౌశికుపాలి కల్పవృక్షము
సీతాదేవిపాలిటి చింతామణీతఁడు
యీతఁడు దాసులపాలి యిహపరదైవము. ॥రామ॥

పరగ సుగ్రీవుపాలి పరమబంధుఁడితఁడు
సరి హనుమంతుపాలి సామ్రాజ్యము
నిరతి విభీషణునిపాలి నిధానము
గరిమ జనకుపాలి ఘనపారిజాతము. ॥రామ॥

తలఁప శబరిపాలి తత్త్వపురహస్యము
అలరి గుహునిపాలి ఆదిమూలము
కలఁడన్నవారిపాలి కన్నులెదుటిమూరితి
వెలయ శ్రీవెంకటాద్రివిభుఁడితఁడు. ॥రామ॥ 147

326-వ రేకు గుండక్రియ

కైకొంటే కాక కమలనాభునియాజ్ఞ
పైకొని యిన్నిటాను బాసి వుండనేది. ॥పల్లవి॥

హరినిర్మితములే అఖిలప్రపంచము
తొరలి యేమిటి నిందు దూషించేది
ధరణిధరునికి దాసులే జీవులెల్లా
గరిమ నెవ్వరి నిందుఁ గాదనేది. ॥కైకొ॥

వాసుదేవుకల్పితమే వరసంసారబంధము
దోసమంటా యెందెందు దొలఁగేది
శ్రీసతీశురచనలే చేకొన్నరుచులెల్ల
యీసుతోడ నిందుమీఁద నెట్టు రోసేది. ॥కైకొ॥

గోవిందుమాయలే కూడినట్టిపనులెల్ల
వేవేలై యిందునట్టు వేసరేది
శ్రీవెంకటేశుఁడే చిత్తములో ధ్యానమెల్లా
పావనమైతిమి యిఁకఁ బరచింత యేది. ॥కై కొ॥ 148

లలిత

విష్ణుదేవుపాదమువలె విద్యాబుద్ధి మాకు
వైష్ణవులమైతిమింక వదలవో కర్మమా. ॥పల్లవి॥

గోవిందునిపాదములె కోరి యిహపరములు
శ్రీవిభునిపాదములె చేరువేదశాస్త్రములు
దేవదేవునిపాదములె దిక్కును దెసయు మాకు
భావములో నిలిపితిఁ బాయరో పాపములు. ॥విష్ణు॥

హరిపాదములె మాకు నన్నపానభోగములు
పరమాత్ముపాదములె పాడిఁ బంటా మాకు
మురహరుపాదములె ముందర వెనకా మాకు
శరణంటిమెందైనాఁ జనరో దుఃఖములు. ॥విష్ణు॥

అనంతునిపాదములె ఆయుష్యభాగ్యములు
దనుజారిపాదములె ధనధాన్యధర్మములు
మొనలేని శ్రీవెంకటేశుఁ డితనిపాదాలె
మనసునఁ గొలిచితి మానరో భవములు. ॥విష్ణు॥ 149

దేసాక్షి

ఇందుకేది వుపాయమో యీశ్వర నీకే తెలుసు
మందలించ నశక్తుఁడ మరి నీదాసుఁడను

ధీరుఁడనై ధరలోన దేహము నే మోచితి
కోరి పుణ్యపాపాలకు గురియు నైతి
వూరట యేమిటా లేదు వోపనని మానరాదు
తీరదు భోగించక దినదినకర్మము. ॥ఇందు॥

గరిమ సంసారి నైతి కంటిఁ బెక్కు సుతులను
యిరవుగఁ గట్టుకొంటి నీలంపటాలు
వెరవేమీ నెరఁగను విడువవెంతైనాను
హరిహరి రాచినా సమయవు బలుకాంతలు. ॥ఇందు॥

అట్టె గురుముఖమైతి నాతుమలో నినుఁ గంటి
జట్టిగొని నీపాదాలే శరణంటిని
గట్టిగా నలమేల్మంగకాంతుఁడ శ్రీవెంకటేశ
యిట్టె నిన్నెరఁగలేనిదిన్నాళ్ళు నానేరమి. ॥ఇందు॥ 150

ధన్నాసి

దేవదేవుఁ డితఁడే దివ్యమూరితి
యేవలఁ జూచినఁ దానే యీరూపై వున్నాఁడు. ॥పల్లవి॥

వెంకటాచలముమీఁది విశ్వరూపవిశేషము
అంకెల ననంతావతారాలైన విశేషము
లంకె సింగారాది సర్వాలంకారవిశేషము
యింకని మహిమలతో నీరూపై వున్నాఁడు. ॥దేవ॥

అందరిలో నంతర్యామియైన విశేషము
కందర్పుఁ బుట్టించిన ఘనవిశేషము
ముందు జగము సృష్టించి మూలమైన విశేషము
యిందరితోఁ గూడుకొని యీరూపై వున్నాఁడు. ॥దేవ॥

పరము(మ?) యోగీంద్రు లెల్ల భావించినవిశేషము
అరుదైన వేదవేదాంతార్థవిశేషము
పరగ నలమేల్మంగపతియై శ్రీవెంకటేశుఁ
డిరవై దాసులఁ గావ నీరూపై వున్నాఁడు. ॥దేవ॥ 151

వరాళి

మఱి తనుభోగములు మాయావిలాసములు
యెఱిఁగినట్ల నుండు మఱపించుఁ దలఁపు. ॥పల్లవి॥

అనిశము నీకొలువు అది యొకటే నిజము
నినుఁ దలఁచుటొకటే నిజము
పనివడి నీదాసుఁడై బ్రదుకుటొకటే నిజ
మొనర నిన్ను నుతించేదొక్కటే నిజము ॥మఱి॥

పరగ నీమీఁదఁ జేయు భక్తియే నిలిచినది
నిరతపు వైరాగ్యమే నిలిచినది
శరణని నీకు మొక్కే జ్ఞానమే నిలిచినది
అరసి నిన్నుఁ బూజించినదే నిలిచినది ॥మఱి॥

చదివి నిన్ను వెదకి సాధించుటే ఫలము
అదన నీకృపాపాత్రుఁ డౌటే ఫలము
యెదుట నలమేల్మంగ నేలిన శ్రీవెంకటేశ
మొదలోన నీధ్యానమిన్నిటికి ఫలము. ॥మఱి॥ 152

సామంతం

ఏది మాకు గతి యిఁక నీశ్వరేశ్వరా
యీదెస మముఁ గరుణ నీడేర్చవయ్యా. ॥పల్లవి॥

పొంచి మున్ను భోగించిన భోగములు దలఁచి
అంచెల నాలుబిడ్డల నటు దలఁచి
కంచపుటాహారములు కన్నవెల్లాను దలఁచి
యెంచి నిన్నుఁ దలఁచక యిట్లున్నారమయ్యా. ॥పది॥

కన్నులఁ జూచినదెల్లా కడు నాసలఁ దగిలి
విన్న వినుకులకెల్లా వేడ్కఁ దగిలి
పన్నిన సుఖములకుఁ బైకొని వెను తగిలి
వున్నతి నిన్నుఁ దగులకున్నారమయ్యా. ॥పది॥

చెంది గృహారామక్షేత్రములు మరిగి
పొందగు సంసారమిప్పుడు మరిగి
అందపు శ్రీవెంకటేశ అలమేల్మంగపతివి
కందువ మరిగీ మరుగకున్నార మయ్యా. ॥పది॥ 153

327-వ ఱేకు. దేసాక్షి

ఇన్నిటికి మూలము యెప్పుడు నీవే
పన్ని మామీఁద నేరాలు పచరించకువయ్యా. ॥పల్లవి॥

కోటానఁ గోటులు మదిఁ గోరికలు
చీటికి మాటికి నివే చిగిరించీని
వాటమై యెవ్వరికిని వసము గావు
పాటించి వీటిని వొప్పన గొనవయ్యా. ॥ఇన్ని॥

లక్షోపలక్షలు కర్మలంపటములు
అక్షయపు తీగలై అల్లుకొనీని
వీక్షించ నెన్నఁ గలవు వింతవింతలు
రక్షించ నిన్నిటికి భారము నీదే యయ్యా. ॥ఇన్ని॥

నానాముఖములు పుణ్యములెల్లాను
తానక భోగములై తగిలించీని
మానువరాదలమేలుమంగపతివి
శ్రీనాథ శ్రీవెంకటేశ చిత్తగించవయ్యా. ॥ఇన్ని॥ 154

మాళవి

అందరికి నెక్కుడైన హనుమంతుడు
అందుకొనె సూర్యు ఫలమని హనుమంతుడు. ॥పల్లవి॥

బల్లిదుడై లంక చొచ్చి బలురాకాసులఁ గొట్టి
హల్లకల్లోలము చేసె హనుమంతుడు
వొల్లనె రాములముద్దుటుంగరము సీతకిచ్చె
అల్లదె నిలుచున్నాఁడు హనుమంతుడు. ॥అంద॥

దాకొని యాకెముందర తనగుఱుతెరుఁగించి
ఆకారమటు చూపె హనుమంతుడు
చేకొని శిరోమణి చేతఁబట్టి జలనిధి
ఆకసాన దాఁటి వచ్చె హనుమంతుడు. ॥అంద॥

కొంకకిట్టె సంజీవికొండ దెచ్చి రిపులకు
సంకకాఁడై నిలిచెను హనుమంతుడు
తెంకినే శ్రీవెంకటాద్రి దేవుని మెప్పించినాఁడు
అంకెఁ గలశాపురపు హనుమంతుడు. ॥అంద॥ 155

పాడి

రామా దశరథరామా నిజసత్య
కామా నమో నమో కాకుత్స్థరామ. ॥పల్లవి॥

కరుణానిధి రామ కౌసల్యానందన రామ
పరమపురుష సీతాపతి రామ
శరధిబంధన రామ సవనరక్షక రామ
గురుతరరవివంశ కోదండరామ. ॥రామా॥

దనుజహరణ రామ దశరథసుత రామ
విను(న?)తామరస్తోత్ర విజయరామ
మనుజావతార రామ మహనియ్యగుణ రామ
అనిలజప్రియ రామ అయోధ్యారామ. ॥రామా॥

సులలితయశ రామ సుగ్రీవవరద రామ
కలుషరావణభయంకర రామ
విలసితరఘురామ వేదగోచర రామ
కలితప్రతాప శ్రీవెంకటగిరిరామ. ॥రామా॥ 156

ముఖారి

సేవించరో జనులాల చిత్తజగురుఁడితఁడు
కేవలదయానిధి సుగ్రీవనారసింహుఁడు. ॥పల్లవి॥

వేయిచేతులతోడ వెన్నెలనవ్వులతోడ
చాయలు దేరేటి శంఖచక్రాలతోడ
ఆయితమై వున్నవాఁడు అదె సింహాసనముపై
శ్రీయుతుఁడై యెదుట సుగ్రీవనారసింహుఁడు. ॥సేవి॥

కుంకుమగోళ్లతోడ కోరదాడలతోడ
అంకెల రవిచంద్రనయనములతో
తెంకి నసురలఁ గొట్టి దేవతలకందరికి
కింకలెల్లాఁ బాపెను సుగ్రీవనారసింహుఁడు. ॥సేవి॥

బిరుదు పెండేలతోడ పీతాంబరముతోడ
సరిఁ గిరీటాదిభూషణములతో
సిరులకెల్లా నెలవై చెలఁగి శ్రీ వెంకటాద్రి
గిరిమీఁద వెలసెను సుగ్రీవనారసింహుఁడు. ॥సేవి॥ 157

నాట

ఎక్కడు బ్రహ్మపట్టాన కిదె కాచుకున్నవాఁడు
పిక్కటిల్లి సంతోసానఁ బెద్ద హనుమంతుఁడు. ॥పల్లవి॥

తూరుపుఁ బడుమరాను దొడ్డగా జంగ చాఁచి
సారెకుఁ నర్కునివద్దఁ జదివీ వాఁడే
ధీరతతోఁ దనమేను దిక్కులెల్లాఁ బిక్కటిల్ల
బీరము చూపీ వాఁడె పెద్ద హనుమంతుఁడు. ॥ఎక్కు॥

మిన్ను నేల నేకముగా మించిన వాలమెత్తి
సన్నుతిగా వలకేలు చాఁచినవాఁడు
పన్నగడై రాఘవునిబంట్లలోపలనెల్లా
పెన్నిధియై యున్నవాఁడు పెద్ద హనుమంతుఁడు. ॥ఎక్కు॥

మరిగి రేయుఁ బగలు మతంగపర్వతమీఁద
బిరుదులతోడను బెరసీ వాఁడే
యిరవై శ్రీవెంకటేశుహితుఁడై యెప్పుడుఁ బెచ్చు
పెరుగుచు నున్నవాఁడు పెద్ద హనుమంతుఁడు. ॥ఎక్కు॥ 158

బౌళి

ఇతఁడు తారకబ్రహ్మ మీతఁడు సర్వేశ్వరుఁడు
రతికెక్కఁ గొలిచిన రక్షించు నితఁడు. ॥పల్లవి॥

తరణివంశజుఁడై తాటకను హరియించి
అరుదుగ విశ్వామిత్రుయాగము గాచి
హరునివిల్లు విరిచి యట్టె సీతఁ బెండ్లియాడి
పరశురాముని నిజబలిమి చేకొనెను. ॥ఇత॥

మునులకభయమిచ్చి మొగి నసురలఁ ద్రుంచి
ఘనమైన మాయామృగముఁ జంపి
కినిసి వాలిఁ గొట్టి సుగ్రీవునిఁ బట్టము గట్టి
వనధి బంధించి లంక వడిఁ జుట్టుముట్టెను. ॥ఇత॥

బలు రావణునిఁ జంపి పుష్పకముపైఁ దాఁ జేకొని
లలి విభీషణునకు లంక యిచ్చి
చెలఁగి యయోధ్య యేలి శ్రీవెంకటాద్రిమీఁద
వెలయ రాముఁడు దానై విశ్వమెల్లా నేలెను. ॥ఇత॥ 159

328-వ రేకు. రామక్రియ

అదర శ్రావణబహుళాష్టమి నేఁడితఁడు
నడురేయి జనియించినాఁడు చూడఁ గదరే. ॥పల్లవి॥

గొంతిదేవిమేనల్లుఁడు గోపసతులమగఁడు
పంతపుపాండవులకు బావమరఁది
వంతుతో వసుదేవదేవకుల కుమారుఁడు
యింతటి కృష్ణుఁడు జనియించినాఁడు గదరే. ॥అద॥

బలరాముని తమ్ముఁడు పంచసాయకుని తండ్రి
మలసి మేలైన యభిమన్యుని మామ
లలి సాత్యకిసుభద్రలకుఁ దోఁబుట్టిన యన్న
యిలపైఁ గృష్ణుఁడు జనియించినాఁడు గదరే. ॥అద॥

సూరసేనుమనుమఁ డచ్చుగ ననిరుద్ధుతాత
పౌరవయాదవలోకబాంధవుఁడు
ఆరయ శ్రీవెంకటేశుఁ డలమేల్మంగకుఁ బతి
యీరీతిఁ గృష్ణుఁడు జనియించినాఁడు గదరే. ॥అడ॥ 160

లలిత

చూడవమ్మ కృష్ణుఁడు నీసుతుఁడోయమ్మ
ఆడి వీధులవెంట యశోదమ్మా. ॥పల్లవి॥

కోలలు చాఁచి వుట్లు గొట్టఁగాఁ బాలుఁ బెరుగు
కాలువలు గట్టి పారెఁ గదవమ్మా
మేలములాడీ వద్దంటే మిక్కిలి గొల్లెతలతో
ఆలకించి వినవమ్మ యశోదమ్మా. ॥చూడ॥

చక్కిలాలకుండలెల్లా చలాన దొండ్లు వోడిచి
దిక్కున దోఁటికోలలఁ దీసీనమ్మా
చిక్కని తేనె చాడె చివ్వన రాత వేసితే
అక్కడ జోరునఁ గారె యశోదమ్మా. ॥చూడ॥

అల్లంతనుండి తనకందరాని తెంకాయలు
వల్లెతాళ్లు వేసి వంచీనమ్మా
బల్లిదుఁడలమేల్మంగపతి శ్రీవెంకటేశుఁడు
అల్లిబిల్లై యున్నాఁడమ్మ యశోదమ్మా. ॥చూడ॥ 161

గౌళ

ఎంచి చూచితే నితనికెవ్వరెదురు
కొంచఁ డేమిటికి వీఁడె ఘోరనారసింహుఁడు. ॥పల్లవి॥

గక్కన నహోబలాన కంబములోన వెడలి
వుక్కు మీరి హిరణ్యుని నొడిసిపట్టి
చెక్కులువార గోళ్లఁ జించి చెండాడినయట్టి
వెక్కసీఁడు వీఁడివో వీరనారసింహుఁడు. ॥ఎంచి॥

భవనాసియేటిదండఁ బాదుకొని కూచుండి
జవళి దైత్యుపేగులు జందేలు వేసి
భువియు దివియు నొక్కపాదవుతో నిండుకొని
తివురుచున్నాఁడు వీఁడె దివ్యనారసింహుఁడు. ॥ఎంచి॥

కదిసి శ్రీసతిఁ గూడి గద్దెమీఁదఁ గూచుండి
యెదుటఁ బ్రహ్లాదుఁడు చేయెత్తి మొక్కఁగా
అదన శ్రీవెంకటాద్రి నందరికి వరాలిచ్చి
సదరమైనాఁడు వీఁడె శాంతనారసింహుఁడు. ॥ఎంచి॥ 162

సామంతం

కొలువై తా నల్లవాఁడె కూచున్నాఁడు గద్దెమీఁద
బలవంతుఁడితఁడు ప్రహ్లాదవరదుఁడు. ॥పల్లవి॥

చిదుముడిగోళ్లతోడ సింహపుమోముతోడ
తొడమీఁదఁ గూచున్నతొయ్యలితోడ
కడలేని నవ్వుతోడ కడు రాజసముతోడ
అడరించీఁ బంతము ప్రహ్లాదవరదుఁడు. ॥కొలు॥

సంకుఁజక్రములతోడ చాయలమేనితోడ
సంకె దేర్చే యభయహస్తముతోడ
బింకపు మీసాలతోడ పెనువదనముతోడ
అంకె వరములిచ్చీఁ బ్రహ్లాదవరదుఁడు. ॥కొలు॥

వనితకాఁగిటితోడ వామకరముతోడ
నను పైన తమలోనానందముతోడ
యెనయుచు శ్రీవెంకటేశుఁడై యాడా నాడా
అనిశము వెలసెఁ బ్రహ్లాదవరదుఁడు. ॥నాలు॥ 163

దేసాళం

జూటుఁదనాలవాఁడవు సుగ్రీవనారసింహా
పాటించి నిన్ను నేము పంగించేవారమా. ॥పల్లవి॥

మొగము సింహారూపు మొగి మై మానిసిరూపు
జిగిఁ దొడమీఁదట శ్రీమహాలక్ష్మి
తగు నీకు నిటువంటి తగవులెల్లాఁ జెల్లు
మొగసక్కెలాడ మాకు నేలయ్య నిన్నును. ॥జూటు॥

కట్టినది పైఁడికాశ కంబములోన వునికి
నెట్టుకొన్న నవ్వులు నీలోనివే
యిట్టివల్లా నీకమరు యెన్ని లేవు నీచేఁతలు
అట్టిట్టని నిన్ను మాకు నడుగనేమిటికి. ॥జూటు॥

అమరుల కేలికవు అసురలకు వైరివి
రమణఁ బ్రహ్లాదునకు రక్షకుఁడవు
కొమరై శ్రీవెంకటాద్రిఁ గొత్తలు నీగుణములు
సముకానఁ బలుమారు సంతోసించే మిఁకను. ॥జూటు॥ 164

లలిత

మతంగపర్వతము మహాల్యవంతము నడుమ
సతమై శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడున్నవాఁడు. ॥పల్లవి॥

కొలిచినవారికెల్లా కోరినవరములిచ్చి
తలఁచినవారి నెల్లా ధన్యులఁ జేసి
పొలుపు మిగుల మంచి పువ్వులతోఁటలనీడ
విలసిల్లీనదివో శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడు. ॥మతం॥

శరణన్నవారికి చనవిచ్చి రక్షించి
గరిమఁ బూజించువారిఁ గరుణఁ జూచి
పరిపూర్ణమగు తుంగభద్రాతటమునందు
విరివిగొన్నాఁడు శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడు, ॥మతం॥

తను నమ్మినవారికి తగినసంపదలిచ్చి
కని నుతించేవారికిఁ గామధేనువై
కనకమయములైన ఘనమైన మేడలలో
వినుతికెక్కెను శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడు. ॥మతం॥ 165

329-వ రేకు. రామక్రియ

లెండో లెండో మాటాలించరో మీరు
కొండలరాయనినే పేరుకొన్న దిదె జాలి. ॥పల్లవి॥

మితిమీరెఁ జీఁకట్లు మేటి తలవరులాల
జతనము జతనము జాలో జాలి
యితవరులాల వాయించే వాద్యాలకంటె
నతిఘోషములతోడ ననరో జాలి. ॥లెండో॥

గాములువారెడి పొద్దు కావలికాండ్లాల
జాము జాము దిరుగరో జాలో జాలి
దీమసపు పారివార డివెపంజులు చేఁబట్టి
ధీమరక ఖేళాలో మీరు యియ్యరో జాలి, ॥లెండో॥

కారుకమ్మె నడురేయి గడచెఁ గట్టికవార
సారెసారెఁ బలుకరో జాలో జాలి
యీరీతి శ్రీవెంకటేశుఁ డిట్టె మేలుకొన్నాఁడు
గారవాన నీక మానఁ గదరో జాలి. ॥లెండో॥ 166

వరాళి

పదియారువన్నెల బంగారుకాంతులతోడ
పొదలిన కలశాపుర హనుమంతుఁడు. ॥పల్లవి॥

యెడమచేతఁ బట్టె నిదివో పండ్లగొల
కుడిచేత రాకాసిగుంపులఁ గొట్టె
తొడిఁబడ నూరుపులతోఁ దూరుపుమొగమైనాఁడు
పొడవైన కలశాపురహనుమంతుఁడు. ॥పది॥

తొక్క యక్షకుమారునిఁ దుంచి యడగాళ(పెడగాళ్ళ?)సంది
నిక్కించెను తోఁక యెత్తి నింగి మోవను
చుక్కలు మోవఁ జెరిగి సుతు (సూర్యు?) వద్ద వేదాలు
పుక్కిటఁ బెట్టెఁ గలశాపురహనుమంతుఁడు. ॥పది॥

గట్టి దివ్యాంబరముతో కవచకుండలాలతో
పట్టపు శ్రీవెంకటేశుబంటు తానాయ
అట్టె వాయువుకును అంజనిదేవికిని
పుట్టినాఁడు కలశాపురహనుమంతుఁడు. ॥పది॥ 167

శ్రీరాగం

నల్లఁబల్లి చెన్నుఁడు నాపాలిటి వెన్నుఁడు
యెల్ల జీవులకు మరి యిన్నిటాఁ బ్రసన్నుఁడు. ॥పల్లవి

కమలావరుఁడు శ్రీకరమదనగురుఁడు
సమరదానవకులసంహారుఁడు
విమలగుణాకరుఁడు విజయచక్రధరుఁడు
కమనీయభక్తజనకరుణాకరుఁడు. ॥నల్ల॥

వేదాంతవేద్యుఁడు విశ్వహితాపాద్యుఁడు
ఆదియు నంత్యము లేని యనవద్యుఁడు
సాదితయోగిహృద్యుఁడు శమితోగ్రచైద్యుఁడు
సోదించి చూచితేను సురలకు నాద్యుఁడు. ॥నల్ల॥

కామితఫలశక్తుఁడు ఘనమహిమయుక్తుఁడు
ఆముకొన్న లోకరక్షణాసక్తుఁడు
నేమాన శ్రీవెంకటాద్రి నిలిచి మమ్మేలినాఁడు
కోమలుఁడు వీఁడిగో గోపికాస(ను?)రక్తుఁడు ॥నల్ల॥ 168

పాడి

రాముఁడు రాఘవుఁడు రవికులుఁడితఁడు
భూమిజకుఁ బతియైన పురుషనిధానము. ॥పల్లవి॥

అరయఁ బుత్రకామేష్టియందుఁ బరమాన్నమున
పరగ జనించిన పరబ్రహ్మము
సురల రక్షింపఁగ నసురల శిక్షింపఁగ
తిరమై యుదయించిన దివ్యతేజము. ॥రాము॥

చింతించే యోగీంద్రుల చిత్తసరోజములలో
సంతతము నిలిచిన సాకారము
వింతలుగా మునులెల్ల వెదకి కనేయట్టి
కాంతులఁ జెన్ను మీరిన కైవల్యపదము. ॥రాము॥

వేదవేదాంతములందు విజ్ఞానశాస్త్రములందు
పాదుకొనఁ బలికేటి పరమార్థము
పోదితో శ్రీవెంకటాద్రిఁ బొంచి విజనగరాన
ఆదికి ననాదియైన అర్చావతారము. ॥రామ॥ 169

కన్నడగౌళ

శరణు శరణు దేవ సర్వపోషక
కరుణానిలయ రామ కౌసల్యానందన. ॥పల్లవి॥

వారిధిబంధన రావణశిరశ్ఛేదక
మారీచసుబాహు బలమర్దన
దారుణ కుంభకర్ణ దనుజసంహారక
వీరప్రతాప రామ విజయాభిరామ. ॥శర॥

సవనరక్షక మునిజనకుల నిర్వాహక
దివిజవంద్య కపిసేనానాయక
వివిధసప్తతాల విధ్వంసనచతుర
భువనేశ సాకేతపురవాస రామ. ॥శర॥

హరచాపహర అహల్యాశాపవిమోచక
ఖరశరవాలి నిగ్రహబిరుద
నిరతి శ్రీవెంకటేశ నిజభక్తరక్షక
ధరణిజాసమేత దశరథరామా. ॥శర॥ 170

శంకరాభరణం

వినోదకాఁడవౌదువు విఠలేశ్వరా
వినుతించ నెట్టు వచ్చు విఠలేశ్వరా. ॥పల్లవి॥

పసులఁ గావఁగానె బ్రహ్మ నిన్ను నుతించె
వెస నీమహిమ యెంత విఠలేశ్వరా
పసిబాలవయసున బండి దన్ని విరిచితి
పసగ నీమాయలెల్లా యివె విఠలేశ్వరా. ॥విన్నో॥

వెన్న నీవు దొంగిలఁగ వేదాలు వొగడీని
విన్న కన్న సుద్ది గాదు విఠలేశ్వరా
చన్ను దాగి రాకాసిపీఁచము హరించితివి
యెన్నికకెక్క నీబిరుదిటు విఠలేశ్వరా. ॥విన్నో॥

గొల్లెతలఁ గూడి చేకొంటివి బ్రహ్మచర్యము
వెల్లవిరాయఁ బనులు విఠలేశ్వరా
బల్లిదపు శ్రీవెంకటపతివై పాండురంగాన
చల్లఁగా నెలకొంటివి జయ విఠలేశ్వరా. ॥విన్నో॥ 171

330-వ రేకు. దేవక్రియ

విచ్చనవిడినె యాడీ వీఁడె కృష్ణుఁడు
వొచ్చములేనివాఁడు వుద్దగిరి కృష్ణుఁడు. ॥పల్లవి॥

గల్లుగల్లుమనఁగాను గజ్జలు నందెలతోడ
బిల్లఁగోట్లాడీని పిన్నకృష్ణుఁడు
కెల్లురేఁగి వీధులనుఁ గేరి పుట్టచెండులాడీ
బల్లిదుఁడు గదవమ్మ బాలకృష్ణుఁడు. ॥విచ్చ॥

తమితోడ గోపాలులు తానుఁ గూడి ముంగిటను
సముద్రబిల్లలాడీ సాధుకృష్ణుఁడు
చెమటలు గార సిరిసింగనవత్తి యాడీ
గుమితాన వీఁడే యమ్మా గోపాలకృష్ణుఁడు. ॥విచ్చ॥

పుదుటునఁ బారి పారి పుడ్డగచ్చకాయలాడీ
ముదము దొలఁకఁగాను ముద్దుకృష్ణుఁడు
అదివో శ్రీవెంకటేశుఁ డాటలెల్లాఁ దానె యాడీ
పదివేలు చందాల శ్రీపతియైన కృష్ణుఁడు. ॥విచ్చ॥ 172

మేఘరంజి

వట్టి జాలిఁ బడ వలదిఁకను
గట్టి విచారముగలవారికిని. ॥పల్లవి॥

దేవుఁడు సులభుఁడు తెలియఁగ నేర్చిన
వేవేలు లాభము విరతి
భావించు జ్ఞానమె పాదైన సౌఖ్యము
తావగు శాంతమె ధనధాన్యములు. ॥వట్టి॥

గురుఁడె సాధనము కోరి వెదకినను
పరగు నాచారమె బ్రదుకెల్లా
శరణాగతియె సామ్రాజ్యపదవి
ధర జితేంద్రియత్వమె వైభవము. ॥వట్టి॥

తననిజభక్తియె దండయు దాపును
మనసు నిలుపుటే మరి శుభము
యెనయఁగ శ్రీవెంకటేశుమహిమలివి
కని మని యుండుటె ఘనవివేకము. ॥వట్టి॥ 173

కురంజి

చేపట్టుఁ గుంచము శ్రీవిభుఁడు
వై పెరిఁగి పొగడవలెఁ గాక. ॥పల్లవి॥

మనసులోనిహరి మరవక తలఁచిన
యెనయు నిహాపరములేమరుదు
పెనగొన నాతనిపేరు నుడిగినను
తనకు మహానందములేమరుదు. ॥చేప॥

పుట్టించినాతని పొసఁగఁగఁ గొలిచిన
యిట్టి వివేకంబేమరుదు
చుట్టి యతనిదాసులకు మొక్కినను
పుట్టుగు గెలుచుట భువి నేమరుదు. ॥చేప॥

శ్రీవెంకటేశ్వరుఁ జేరి భజించిన
యేవేళ సాత్వికమేమరుదు
భావించి యాతనిపై భక్తి నిలిపినను
కైవసముగఁ దనుఁ గనుటేమరుదు. ॥చేప॥ 174

బౌళిరామక్రియ

ఎంత పరాక్రమము యీసింహము
చెంతనే దివిజులు సేవించేరు. ॥పల్లవి॥

కొండమీఁదఁ గూచుండి దైత్యుమై
చెండివేసె నీ సింహము
నిండునగవుతో నెలఁత దనతొడపై
నుండఁగ నెరసీ నుదుటుఁదనమున. ॥ఎంత॥

తటుకనఁ బ్రహ్లాదుఘటనచేఁ గంభము
చిటిలి వెడలె నీ సింహము
చటులకరంబులఁ గుటిలదానవుని
బటుగతిఁ బట్టెను బశుబంధముగా. ॥ఎంత॥

పగయెల్ల నడఁచి జగములేలుచును
జిగి మించిన నరసింహము
నిగిడి శ్రీవేంకటనిధి యహోబలము
తగు నివాసముగఁ దనరీ నిదివో. ॥ఎంత॥ 175

నాదరామక్రియ

కొసర నేల నాగుణము లివి
రసికత నీవిన్నిటా రక్షించుకొనుమీ. ॥పల్లవి॥

నేరమి నాది నేరుపు నీదే
దూరు నాది బంధుఁడవు నీవు
కోరుదు నేను కొమ్మని యిత్తువు
కారుణ్యాత్మక గతి నీవు సుమీ. ॥కొస॥

నేను యాచకుఁడ నీవే దాతవు
దీనుఁడ నేఁ బరదేవుఁడవు
జ్ఞానరహితుఁడను సర్వజ్ఞనిధివి
శ్రీనిధి యిఁక ననుఁ జేరి కావుమీ. ॥కొస॥

అరయ నే జీవుఁడ నంతర్యామివి
యిరవుగ దాసుఁడ నేలికవు
చిరజీవిని నే శ్రీవేంకటపతివి
వరదుఁడ ననుఁ జేవదలకుమీ. ॥కొస॥ 176

హిందోళవసంతం

ఎన్నిమహిమలవాఁడె యీదేవుఁడు
కన్నులపండువులెల్లాఁ గదిసినట్టుండెను. ॥పల్లవి॥

పోలింప కర్పూరకాపు పురుషోత్తమునికి
యేలీల నుండెనని యెంచి చూచితే
పాలజలనిధిలోనఁ బవళింపఁగా నేన
మేలిమి మీఁగఁడంటిన మెలుపుతో నుండెను. ॥ఎన్ని॥

తట్టుపునుఁగుకాపు దైవశిఖామణికి
యెట్టుండెనని మరినెంచి చూచితే
చిట్టకాన రేపల్లెలో చీఁకటితప్పు సేయఁగా
అట్టె రాత్రులు మేననంటినట్టుండెను. ॥ఎన్ని॥

అలమేలుమంగతోడ నట్టె సొమ్ము ధరించఁగ
యెలమి శ్రీవెంకటేశునెంచి చూచితే
కలిమిగల యీ కాంత కౌఁగిటఁ బెనఁగఁ గాను
నిలువెల్లా సిరులై నిండినట్టుండెను ॥ఎన్ని॥ 177

331-వ రేకు. ఆందోళి

కన్నులపండుగలాయఁ గన్నవారికిందరికి
వెన్నుఁడేఁగీ నిల్లిదివో వీధులను. ॥పల్లవి॥

అదె యెక్కెఁ దిరుతేరు అసురలు బెదరఁగ
త్రిదశులు చెలఁగఁగ దేవదేవుఁడు
కదలె బండికండ్లు ఘనమైన మ్రోఁతతోడ
వెదచల్లుఁ గాంతులతో వీధుల వీధులను. ॥కన్ను॥

కోలి యాడీఁ దిరుతేరు దుష్టులెల్ల నణఁగఁగ
వాలుకొని శిష్టులెల్ల జయవెట్టఁగ
గాలికిఁ బడగలెల్లాఁ గడు నల్లాడఁగఁ జొచ్చె
వేలేటి పువ్వుదండలతో వీధుల వీధులను. ॥కన్ను॥

తావు చేరెఁ దిరుతేరు ధర్మములు నిలువఁగ
యీవల నలమేల్మంగ యిచ్చగించఁగా
శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడు శింగారాలు మెరసెను
వేవేలు విధముల వీధుల వీధులను. ॥కన్ను॥ 178

భల్లాటి

జగతిలో మనకెల్ల జయంతి నేఁడు
పగటున నందరికి పండుగ నేఁడు. ॥పల్లవి॥

అదివో శ్రావణబహుళాష్టమి నేఁడు
పొదిగొన్న రోహిణి సంపూర్ణము నేఁడు
కదిసి యర్ధమరేతిరికాడ నేఁడు
వుదయించెఁ గృష్ణుఁడు చంద్రోదయాన నేఁడు. ॥జగ॥

వసుదేవదేవకుల వరము నేఁడు
పసగా ఫలియించె రేపల్లెలో నేఁడు
కొసరి యశోద నందగోపుఁడు నేఁడు యీ
సిసువును సుతుఁడంటాఁ జెలఁగిరి నేఁడు. ॥జగ॥

హరిమాయ కంసుమదమడఁచె నేఁడు
పొరుగిరుగులవారుప్పొంగిరి నేఁడు
సిరి నలమేల్మంగతో శ్రీవెంకటేశుఁడై నిల్చె
అరుదుగా గొల్లెతలు ఆడుకొనేరు నేఁడు. ॥జగ॥ 179

ఆహిరి

కొలిచితే రక్షించే గోవిందుఁడితఁడు
యిలకు లక్ష్మికి మగఁడీ గోవిందుఁ డితఁడు. ॥పల్లవి॥

గోవర్ధనమెత్తినట్టి గోవిందుఁ డితఁడు
వేవేలు గొల్లెతల గోవిందుఁ డితఁడు
కోవిదుఁడై ఆలఁ గాచే గోవిందుఁ డితఁడు
ఆవలఁ గంసుఁ జంపిన ఆ గోవిందుఁ డితఁడు. ॥కోలి॥

క్రూరకాళింగమర్దన గోవిందుఁ డితఁడు
వీరచక్రాయుధపు గోవిందుఁ డితఁడు
కోరి సముద్రాలు దాఁటే గోవిందుఁ డితఁడు
ఆరీతి బాలురఁ దెచ్చే యా గోవిందుఁ డితఁడు. ॥కోలి॥

కుందనపు కాశతోడి గోవిందుఁ డితఁడు
విందుల రేపల్లె గోవిందుఁ డితఁడు
పొంది శ్రీవెంకటాద్రిపై పొసఁగఁ దిరుపతిలో
అందమై పవ్వళించిన ఆ గోవిందుఁ డితఁడు. ॥కోలి॥ 180

కౌశి

కొండంత పొడవుతోడ కోనేటిరాయఁడు వీఁడె
నిండుకొని రథ మెక్కి నిలుచున్నవాఁడు. ॥పల్లవి॥

పాతాళవాసులైన బలురక్కసులమీఁద
యేతులఁ బరపెఁ దేరు యిదె దేవుఁడు
ఆతల జలధి చొచ్చినట్టి దానవులమీఁద
ఘాతతోడఁ దోలె నదె కడు రభసమున. ॥కొండ॥

ఆకాశము దూరినట్టి యదటు దైత్యులమీఁద
దాకతో నడపించెఁ బంతాన దేవుఁడు
దీకొని యష్టదిక్కులఁ దిరిగి యసురలపై
భీకరముగా మోగించె బిరుదులు మెరసి. ॥కొండ॥

ధరమీఁదఁ గలిగిన దనుజకోట్ల నెల్ల
సారిది శ్రీవెంకటేశుఁడు పారఁదోలెను
గరిమ నలమేల్మంగ నురమునఁ బెట్టుకొని
తిరము కొలిపెఁ దేరు దిక్కులెల్ల గెలిచి. ॥కొండ॥ 181

వరాళి

నవమూర్తులైనట్టి నరసింహము వీఁడె
నవమైన శ్రీకదిరి నరసింహము. ॥పల్లవి॥

నగరిలో గద్దెమీఁది నరసింహము వీఁడె
నగుచున్న జ్వాలానరసింహము
నగముపై యోగానంద నరసింహము వీఁడె
మిగుల వేదాద్రి లక్ష్మీనారసింహము. ॥నవ॥

నాఁటుకొన్న భార్గవ్రాటు నరసింహము వీఁడె
నాఁటకపు మట్టెమళ్లి నరసింహము
నాఁటి యీ కానుగమాని నరసింహము వీఁడె
మేఁటి వరాహపు లక్ష్మీనారసింహము. ॥నవ॥

పొలసి యహోబలాన బొమ్మిరెడ్డిచెర్లలోన
నలిరేఁగిన ప్రహ్లాదనరసింహము
చెలఁగి కదిరిలోన శ్రీవెంకటాద్రిమీఁద
మెలఁగేటి చక్కని లక్ష్మీనారసింహము. ॥నవ॥ 182

శంకరాభరణం

కొలువుఁడు వలసితేఁ గొలువక మానుఁడు
తెలియ నీతఁడే సుండి దేవదేవోత్తముఁడు. ॥పల్లవి॥

పుడమికాధారము పురుషోత్తముఁడె
కుడిచి కట్టెడివారు కోటానఁగోటి
విడువుఁ డేఁటికిఁ బారవేసినగుంటికి నెల్ల
వొడయఁ డీతఁడె సుండి వున్నతోన్నతుఁడు. ॥కో॥

అమృతమిచ్చినవాఁడు ఆదినారాయణుఁడె
సము లై జీవించువారు సతానసంఖ్య(?)
భ్రమయకుఁ డెండమావిబయళ్లు చెరువులంటా
అమర నీతఁడే సుండి హరి వాసుదేవుఁడు. ॥కో॥

చెలువుఁ డీతఁడె సుండి శ్రీవెంకటేశుఁడె
పలుకుఁ బంతాలవారు పదివేగురు
తలఁచకుఁడీ దోమ దంతితోను సరిగా
జలజనాభుఁడె సుండి సకలలోకేశుఁడు. ॥కో॥ 183

332-వ రేకు. వసంతం

రంటదెప్పరపు రచన మా బదుకు
జంటల శ్రీపతిశరణమె నిజము. ॥పల్లవి॥

కన్నుల యెదుటను గలిగిన జగమే
మిన్నక మనసున మెరసేది
తిన్నఁగ రేయి నిద్రించినవాఁడనె
యెన్నఁగ రేపే యెరిఁగినవాఁడ. ॥రంట॥

బాయట నూరక పారెటి గాలే
కాయములోపలఁ గలిగేది
పోయిన జన్మపుఁ బొరుగులవాఁడనె
యీయెడ నిటు జనియించితిఁ గాని. ॥రంట

పుడమి వెలుపలను బుట్టిన రుచులే
కడుపులోపలను గరఁగేది
కడఁగి శ్రీవెంకటపతి నాలోననె
యెడయఁడు యతనినె యిటు గొలిచితిని. ॥రంట॥ 184

సాళంగనాట

వైష్ణవులసొమ్ము నేను వారు నీసొమ్మలింతే
విష్ణుఁడ నీవెట్టైన వివరించుకో వయ్యా. ॥పల్లవి॥

నెఱి నీబంటనా హరి నీకంటె బలువులైన
తఱి నీదాసులకే నే దాసుఁడఁ గాక
గుఱుతెరుఁగుదునా నేఁ గోరి యింతక తొల్లి
గుఱుతు చూపిన మా గురువునే కాక. ॥వైష్ణ॥

ముంచి నీకు మొక్కేఁ గాక ముందె నీశరణులు
పెంచి పాదాలు నా నెత్తిఁ బెట్టిరయ్య
పొంచి నీవేడ నేనేడ బుజముల ముద్రవెట్టి
సంచితమై సేసినట్టి సంబంధమే కాక. ॥వైష్ణ॥

శ్రీవెంకటేశ నీ సేవే సేసేఁగాక నేడి
సేవకుఁ దెచ్చును వారిసేవే కాదా
భావమొక్కటిగా నాకుఁ బట్టిచ్చిరి నిన్ను వారు
ఆవలీవలికిఁ బరమార్థమే కాక. ॥వైష్ణ॥ 185

రామక్రియ

విత్తొకటి వెట్టఁగాను వేరొకటి మొలచీనా
హత్తి దేహగుణములు ఆతుమకయ్యీనా. ॥పల్లవి॥

చెంది చేఁదుదిన్న నోరు చేఁదే యయివుండుఁ గాక
దిందుపడి కొంతైనాఁ దియ్యనుండీనా
బందెల సంసారికి బలు లంపటాలే కాక
అందు హరిఁ జేరి సుఖ మందఁ దీరీనా. ॥విత్తొ॥

యెంగిలిఁ బుట్టిన మేను హేయమే వెదకుఁగాక
చెంగలించి పావనము సేసుకొనీనా
ముంగిటి దేహికిఁ గర్మములు ముంచుకొనుఁ గాక
రంగుగ శ్రీపతిఁ గొలిచి రతికెక్కీనా. ॥విత్తొ॥

చేతికి వచ్చినసొమ్ము చేరి నాఁచుకొనుఁగాక
యేతులఁ దా నొల్లనంటా యీసడించీనా
యీతల శ్రీవెంకటేశుఁ డిచ్చిన విజ్ఞానము
ఆతుమ సంతసించుఁ గాకందు వెలితున్నదా. ॥విత్తొ॥ 186

మలహరి

అందుకు హరికథ యను తీర్థంబున
నింద వాసె నిఁక నిర్మల మైతి. ॥పల్లవి॥

కంతుని ముట్టంటు గలసె మదిలో
నెంతట శుద్ధానో యెరఁగ మిఁక
సంతత సంసార జలధుల మునిఁగెద
పొంత గర్మము పోదింకాను. ॥అందు॥

మాయపుటాసల మాలు గలసె మది
యెమెడ శుద్ధానో యెరఁగమిఁక
ఆయపు భవముల యనలము చొచ్చితి
పోయినఁ గర్మము పోదింకాను. ॥అందు॥

చక్కఁగఁ గలిదోసము గలసెను మది
నెక్కడ వోయెనో యెఱఁగమిఁక
దక్కి శ్రీవెంకటదైవముఁ గొలిచితి
పుక్కట గర్వము పోదింకాను. ॥అందు॥ 187

దేశాక్షి

కర్మమూలము జగము గాదని విడువక
మర్మపు మోక్షము లేదు మాను లేరో గర్వము. ॥పల్లవి॥

సకలకర్మాలు మాని సన్యాసి యైతేను
వొకట వెలితిలేని వున్నతుఁ డట
ముక్తుఁడై వుభయకర్మములు బంధహేతువని
ప్రకటించి వేదాంతపరనమే యెక్కుడు. ॥కర్మ॥

బహురూపములు మరచి బ్రహ్మనిష్ఠుఁడైన యోగి
యిహపరముల కతఁడెక్కు డట
విహితకర్మము దక్క వీరఘోరకర్మములు
సహజపాతకమనే శాస్త్రిలే యెక్కుడు. ॥కర్మ॥

సంతతకర్మములెల్ల సంసారమూలములు
అంతట నిస్సంగుఁ డైతే నధికుఁడట
చింతించి చింతించి శ్రీవెంకటేశ్వరు
వంతుకుఁ జెప్పిన హరివాక్యమే యెక్కుడు. ॥కర్మ॥ 188

దేవగాంధారి

పుట్టించినవాఁడు దానే బుద్ధి చెప్పేవాఁడు దానే
యిట్టె శ్రీహరి నన్నేట్టడేరించీనో. ॥పల్లవి॥

యెంచుకొందు నొకవేళ నేఁటి సంసారమిదని
యించుక వడిలోనే మోహింతు నందుకు
కంచువంటిదీ మనసు కటకటా యేది వాటి
చంచలుఁడ హరి నన్నేసంగతి సేసీనో. ॥పుట్టి॥

తలఁతు నేనొకవేళ దైవము గినేనని
కలిమి సంతటిలోనె కడు మరతు
చలపట్టె నిదివో నాజన్మములకేది వాటి
కలుషచిత్తుఁడ నన్నేకందువఁ బెట్టీనో. ॥పుట్టి॥

జ్ఞాని నాదు నొకవేళ సరిఁ గర్మి నాదును
మానువంటిదీగుణము మరేది వాటి
కోనల శ్రీవెంకటేశుఁ గొలిచి నే శరణంటి
మానిసి నింతే యెట్టు మన్నించీనో. ॥పుట్టి॥ 189

333-వ రేకు. గుండక్రియ

అన్నియు నాలో నుండఁగ నవ్వల నేమి చూచేము
యెన్నఁడు గాననిమాయ యెఱఁగవో మనసా. ॥పల్లవి॥

యీడనె సంసార మిదె యింద్రజాలమై యుండఁగ
యేడకై నాఁ జూడఁ బోయే మింద్రజాలము
పాడితో నా పుట్టుగులే బహురూపాలై యుండఁగ
వేడుకయ్యీ బహురూపవిద్యలు చూడఁగను. ॥అన్ని॥

నటన దినదినము నాటకమై యుండఁగాను
సటవట నాటకాలు సారెఁ జూచేము
ఘటన మాయలెదుటఁ గనుకట్టై వుండఁగాను
అటమటపు విద్యలు అన్నియుఁ జూచేము, ॥అన్ని॥

పాపపుణ్యములు రెండు బారివిద్యలుండఁగాను
కోపుల నాటలవారిఁ గోరి చూచేము
యేపున శ్రీవెంకటేశుఁ డిటు మమ్ము భ్రమపాపె
నాపనులు నేనె చూచి నవ్వులు నవ్వేను. ॥అన్ని॥ 190

గుజ్జరి

ఇతరోపాయము లెల్ల యీసందివే
అతిశయపదమైతే హరిదాస్యఫలమే. ॥పల్లవి॥

కర్మము సేయ నేరరా కడఁగి సన్యాసులు
కర్మము విడిచి మోక్షముఁ బొందిరి
ధర్మమెరఁగనివారా తత్వపుయోగీంద్రులు సర్వ
ధర్మము విడిచి హరిఁ దమలోనే కనిరి. ॥ఇతర॥

దానాలుసేయనేరరా తగిలి యోగీంద్రులన్ని
మాని హరిజపమే నెమ్మదిఁ జేసిరి
నానావిధులెరఁగరా నారదు విభీషణాదులు
శ్రీనాథ శరణని చిరదేహులైరి. ॥ఇతర॥

సతతసంగములెల్ల జన్మబంధహేతువని
మతిమంతులైనవారు మానిరి గాక
హితవైన శ్రీవెంకటేశ్వరుని శరణని
బ్రతుకరా యిందు నందుఁ బ్రపన్నులెల్లను. ॥ఇతర॥ 191

సౌరాష్ట్రం

హరియవతారమె అతఁడితఁడు
పరము సంకీర్తనఫలములో నిలిపె. ॥పల్లవి॥

వున్నాఁడు వైకుంఠమున నున్నాఁడు యీచార్యునొద్ద
వున్నతోన్నతమహిమ నన్నమయ్య
వున్నవి సంకీర్తనాలు వొట్టుక లోకములందు
పన్నిన నారదాదులు పైపైఁ బాడఁగను. ॥హరి॥

చరియించు నొకవేళ సనకాదిమునులలో
హరిఁ బాడుఁ దాళ్ళపాక అన్నమయ్య
తిరమై యీసువారల తేజము దానై యుండు
గరుడానంతముఖ్య సూరులసంగడిని. ॥హరి॥

శ్రీవేంకటాద్రిమీఁద శ్రీపతికొలువునందు
ఆవహించెఁ దాళ్ళపాక అన్నమయ్య
దేవతలు మునులును దేవుఁడని జయవెట్టఁ
గోవిదుఁడై తిరిగాడీఁ గోనేటిదండను. ॥హరి॥ 192

రామక్రియ

ఉండినట్టే వుండును వుండకున్న మానును
అండనే శ్రీహరిమాయ నమరిన లోకము. ॥పల్లవి॥

యేడైనా మంచిదే యెట్టయినా మంచిదే
నేడ దేరినట్టి పూర్ణచిత్తులకును
కాదు గూడదనరాదు కలస్వభావమునకు
ఆదినుండి హరిమాయ నత్తినది లోకము. ॥ ఉండి॥

యెండైనా మంచిదే యెంత నీడైనా మంచిదే
పండినజ్ఞానభక్తులప్రపన్నులకు
నిండె నిండదనరాదు నిచ్చనిచ్చఁ బ్రకృతికి
కొండవంటి హరిమాయ గురియైన లోకము. ॥ఉండి॥

పాపమైన మంచిదే బలుపుణ్యమైన మంచిదే
శ్రీపతిని శరణన్న జీవునికిని
వోప నోపేననరాదు వొద్దిక శ్రీవెంకటేశు
చేపట్టినమాయలోనఁ జిక్కినది లోకము ॥ఉండి॥ 193

శంకరాభరణం

నీకే నే శరణు నీవు నన్నుఁ గరుణించు
యీకడ నాకడ దిక్కు యెవ్వరున్నారికను. ॥పల్లవి॥

కన్నులఁ జంద్రసూర్యులు గల వేలుపవు నీవు
పన్నిన లక్ష్మీభూమిపతివి నీవు
అన్నిటా బ్రహ్మకుఁ దండ్రివైన యాదివేలుపవు
యెన్నఁగ నీకంటె ఘనమెవ్వరున్నారికను. ॥నీకే॥

దేవతలందరు నీ తిరుమేనైనమూర్తి
ఆవలఁ బొడాన లోక మణఁచితివి
నీవొక్కఁడవే నిలిచిన దేవుఁడవు
యేవేళ నీకంటె నెక్కుడెవ్వరున్నారికను. ॥నీకే॥

అరసి జీవులకెల్ల నంతరాత్మవైన హరి
సిరుల వరములిచ్చే శ్రీవెంకటేశ
పురుషోత్తముఁడవు భువనరక్షకుఁడవు
యిరవైన నీవే కాక యెవ్వరున్నారికను. ॥నీకే॥ 194

శుద్ధవసంతం

కటకటా యీ ప్రాణిగతి గనుట యెన్నఁడో
అటు నావశము గాదు హరి నీచేఁ గాని. ॥పల్లవి॥

పాపము నెరుఁగుదు బంధము నెరుఁగుదు
మాపుదాఁకా నివి నేను మానలేఁ గాని
కోపము దుర్గుణమని కొంత గొంత యెరుఁగుదు
తీపుల యాసలఁ బడి తిప్పలేఁ గాని ॥కట॥

చూతును దుఃఖాలవారిఁ జూతును బుట్టేవారి
యీతల నాకు వెరపు యించుక లేదు
గాతల నామనసెల్లఁ గల్పించినట్లవును
చేతనైనా చెప్పినట్టు సేయలేఁ గాని. ॥కట॥

నావంకఁ గడమ గాఁక నా గురుఁడు తొల్లె నన్ను
శ్రీవెంకటేశుఁడ నీచేతికిచ్చెను
దైవమొక్కఁడవే నీ దాసానుదాసుఁడనైతి
యేవిధులు నే నెరఁగ నీటు నిన్నే కాని ॥కట॥ 195

334-వ రేకు. సామంతం

ఊరకే వెదకనేల వున్నవి చదువనేల
చేరువనె వున్నదిదె చెప్పరాని ఫలము. ॥పల్లవి॥

కోపము విడిచితేనె పాపము దానే పోవు
దీపింప సుజ్ఞానము తెరువిదివో
లోపల మలినుఁడై లోకము మెచ్చుకొరకు
పైపైఁగడిగితేను పావనుఁడా నా. ॥ఊర॥

ముందరి కోరిక వోతే ముంచిన బంధాలు వీడు
కందువ నాస మానితే కైవల్యము
బొందిలోన నొకటియు భూమిలోన నొకటియు
చిందు వందు చిత్తమైతే చేరునా వైకుంఠము. ॥ఊర॥

కాంతలపొందొల్లకుంటే ఘనదుఃఖమే లేదు
అంతరాత్మ శ్రీవెంకటాద్రీశుఁడు
అంతట మాటలె యాడి హరి శరణనకుంటె
దొంతి నున్న భవములు తొలఁగునా వివేకికి. ॥ఊర॥ 196

లలిత

ఎప్పుడూను నడచేవె యేకాలమైనాను
కప్పి నిష్ఠూరమేల కట్టేరయ్యా. ॥పల్లవి॥

శ్రీపతి యాజ్ఞచేతఁ జిక్కనది జగము
యేఁపున మా యాజ్ఞ లేఁటివయ్యా
కోపగించుకొనుటింతె కొంకక లోకాలు నేము
మాపుదాఁకా మానుమంటే మానఁ బోయ్యేనా. ॥ఎప్పు॥

నరహరిరక్షణమె నడచీని లోకము
యిరవై నేము రక్షించేదేఁటిదయ్యా
పొరలే గర్వ మింతె బూతులసంసారము
మరలి నేమూరకుంటె మానఁబోయ్యేనా. ॥ఎప్పు॥

సృష్టికిఁ గర్తైనవాఁడు శ్రీవెంకటేశుఁ డింతే
యిష్టానిష్టము మాకు నేఁటిదయ్యా
నష్టి లేదు నడచేది నడవక మానరాదు
తష్టి గట్టుకొంటిఁ(?)గాక తా మానఁబోయ్యేనా. ॥ఎప్పు॥ 197

బౌళి

ఇంత లేకుంటే సద యెక్కఁడీ సుజ్ఞానము
దొంతుల తనజన్మము తొల్లిటిదే కాదా. ॥పల్లవి॥

యెదిటివా రెరిఁగితే యేమీ ననక మరి
చెదరకుండుటే పో శ్రీవైష్ణవం
కదిసిన కాంతలను కనకము వొడగంటే
పదరకుండుటే పో పరమసాత్వికము. ॥ఇంత॥

క్రియ యెరఁగనివారు కీడు సేసితేఁ దాను
దయఁ జూచుటే హరిదాస్యఫలము
రయమునఁ దామసము రాజసము గలిగితే
భయపడి తొలఁగుటే ప్రపన్నగుణము. ॥ఇంత॥

వొరసి యెవ్వఁడు దను నుబ్బించి పొగడిన
నిరతితో వీఁగనిదే నిచ్చ(శ్చ)లబుద్ధి
యిరవై శ్రీవెంకటేశ్వరదాసులఁ గని
శరణని మొక్కుటే సర్వజ్ఞగుణము. ॥ఇంత॥ 198

మలహరి

పరమోపకారులు ప్రత్యక్షదైవములు
హరిదాసులిత్తురు బ్రహ్మానందసుఖము. ॥పల్లవి॥

పాపుదురు లోకములో పాపపంకమెల్లాను
దీపించ శ్రీపాదతీర్థమున
వోపుదురు హీనుల వున్నతులఁగాఁ జేయ
చేపట్టి కన్నులెదుటి సేవామాత్రమున ॥పర॥

చెఱుతురజ్ఞానమెల్లా జనులు తమ్ముఁ జేరిన
మఱియుఁ దమప్రసాదమహిమవల్ల
తెలిపిత్తురు మోక్షము తెరువు ప్రాణులకెల్లా
మొఱఁగి మూలనుండి మొక్కినమాత్రమున. ॥పర॥

చెల్లఁబెట్టుదురెండై నా చిల్లరకులమువారి
తెల్లమిగా మంత్రోపదేశమున
యిల్లిదె శ్రీవెంకటేశ యెక్కుడు సేసిరి మమ్ము
సల్లాపనల తమసహావాసములను. ॥పర॥ 199

ధన్నాసి

నాకుఁ గలపని యిదె నారాయణుఁడ నీవు
శ్రీకాంతుఁడవు నాకు సిద్ధించుకొరకు. ॥పల్లవి॥

జలధివంటిది సుమీ చంచలపు నామనసు
కలవింద్రియములనేటి జలచరములు
వొలసి భక్తినేటి వోడ యెక్కితి నేను
జలశాయి నీవనేటి సరకు దెచ్చుటకు ॥నాకు॥

కొండవంటిది సుమీ కొనకెక్క నామనసు
వుండుఁ గామాదులను వురుమృగములు
వుండి నీశరణమను వూఁత గొని యెక్కితిని
కొండలప్ప నీవనేటి కొనఫలముకొరకు. ॥నాకు॥

(గి?)వులను ధరణివంటిది సుమీ నామనసు
నివె శ్రీవెంకటేశ నిక్షేపము
నావాత నీవనేటి వసిదవ్వి కైకొంటి
భూవిభుఁడ నీవనేటి పురుషార్థము. ॥నాకు॥ 200

కాంభోది

అంతటనె వచ్చి కాచు నాపద్బంధుఁడు హరి
వంతుకు వాసికి నతనివాఁడనంటేఁ జాలు. ॥పల్లవి॥

బంతిఁగట్టి నురిపేటి పసురముతోడ నెడఁ
బొంత నొక్కొక్క గవుక వుచ్చుకొన్నట్లు
చెంతల సంసారము సేయు నరుఁడందులోనె
కొంత గొంత హరి నాత్మఁ గొలుచుటే చాలు. ॥అంత॥

వరుసఁ జేఁదు దినేవాఁడు యెడనెడఁ గొంత
సరవితోఁ దుతఁ దీపు చవిగొన్నట్టు
దురితవిధులు సేసి దుఃఖించు మానవుఁడు
తరువాత హరిసేరు దలఁచుటే చాలు. ॥అంత॥

కడుఁ బేదైనవాఁడు కాలకర్మవశమున
అడుగులోనె నిధాన మటు గన్నట్టు
యెడసి శ్రీవెంకటేశు నెరఁగక గురునాజ్ఞ
పొడగన్నవాని భక్తి పొడమటే చాలు. ॥అంత॥ 201

335-వ రేకు నాగవరాళి

దైవామా నీవే దయాధర్మము దలఁచుటింతే
వావిరి నొఁగాదన నవ్వల నీకె నెవ్వరో. ॥పల్లవి॥

మెంచఁగ నీదేహమిది యింద్రియాములకుఁ జర(ఁజెఱ?)
వంచనతో విడిపించువారలెవ్వరో
పంచభూతాలకుఁ జర బ్రదికేటి బ్రదుకెల్ల
యించుకంత దయఁ జూపి నీకనెవ్వరో. ॥దైవ॥

పొరచి నామనసిది పుణ్యపాపాలకుఁ జర
మారుకొని విడిపించ మరి యెవ్వరో
తీరని నాజన్మ మిది దినభోగాలకుఁ జర
యీరీతి విడిపించ నీకె నెవ్వరో. ॥దైవ॥

ఆతుమ యనాదినుండి హరి నీభక్తికిఁ జర
ఆతల నెవ్వరికైనా నరుహమానా
యీతల శ్రీవేంకటేశ యిటు నీవె కాతు గాక
ఘూతల నీదాసులకు గతి యెవ్వరో. ॥దైవ॥ 202

నారాయణి

ఏలికవు నీవట యింకా దైన్యమేల
తాలిమి నీచేతలకుఁ దగవు గాదనరా. ॥పల్లవి॥

ఘనకర్మానుభవమె కావలె నొండె నాకు
వనజాక్ష నీసేవె వలె నొండె
కినుకఁ బూఁటయు సంకెలయు రెండు నేల
ననిచి యిందుకు నిన్ను నవ్వేరు సుమ్మీ. ॥ఏలి॥

పైకొని నేఁ జేసినపాపమె కావలె నొండె
తూకొని నీనామముచేఁ దుంచుట యొండె
సాకిరి చంకదుడ్డు శరణార్తి రెండు నేల
వేకొని యీమాట వింటె మెత్తురా నిన్నును. ॥ఏలి॥

యిరవుగా మరపొండె యెరుక గావలె నొండె
సరస రెండును నైన సంగతౌనా
గరిమ శ్రీవేంకటేశ కరుణించితివి నన్ను
సరి జేసి జంటమాట జరపకుమిఁకను. ॥ఏలి॥ 203

బలహంస

ఏమి సేతు నిందుకు మందేమైనఁ బోయ రాదా
సామజగురుఁడ నీతో సంగ మొల్లదేఁటికే. ॥పల్లవి॥

మాయలసంసారము మరిగిన కర్మము
యీయెడ నిను మరుగ దేఁటికో హరి
కాయజకేలిపైఁ దమిగలిగిన మనసు
కాయజుతండ్రి నీపైఁ గలుగదిదేఁటికే. ॥ఏమి॥

నాటకపుఁ గనకము నమ్మినట్టి బదుకు
గోఁటికి నీభక్తి నమ్మదేలే హరి
గూఁటఁ బడే పదవులు గోరేటిజీవుఁడు
కూటువైన నిజముక్తి గోరది(డి?)ది యేఁటికే ॥ఏమి॥

పాపపుణ్యములకె పాలుపడ్డ నేను
యేపున నీపాలఁ జిక్క నేలకో హరి
శ్రీపతివి నాలోని శ్రీవెంకటేశుఁడ
నీపేరివాఁడ నాకు నిండు మాయలేఁటికే. ॥ఏమి॥ 204

దేసాళం

తల్లియుఁ దండ్రియును మరి దైవము నాతఁడె కాక
యెల్ల జీవులకు మరి యెవ్వరింక దిక్కు. ॥పల్లవి॥

యీ సంసారమునకు యితఁడె దిక్కు నేఁ
జేసేటి చేఁతలకెల్ల శ్రీపతే లోను
పాసిపోఁడెప్పుడు నన్ను బంధువుఁడితఁడె నాకు
దాసుఁడైనవాఁడు హరిఁ దగదు దూరఁగను. ॥తల్లి॥

చావుఁబుట్టుగులవేళ సతము నీతఁడే
సావి భోగములకు నిచ్చుకుఁడీతఁడే
భావములోపల నుండుప్రాణమీతఁడె నాకు
దైవము దూరగ నేల తనకేమి వచ్చినా. ॥తల్లి॥

తలఁపులోపలికి యీడైవమె తోడు
యిలఁ గలిమిలేములకీతఁడె తోడు
పలుకులోపలనుండు భాగ్యమీతఁడె నాకు
కొలిచి శ్రీవెంకటేశుఁ గొసరఁగ నేఁటికి. ॥తల్లి॥ 205

సౌరాష్ట్రం

విడువ విడువ నింక విష్ణుఁడ నీపాదములు
కడఁగి సంసారవార్ధి కడు ముంచుకొనిన ॥పల్లవి॥

పరమాత్మ నీవెందో పరాకై యున్నాను
పరగ నన్నింద్రియాలు పరచినాను
ధరణిపైఁ జెలరేఁగి తనువు వేసరినాను
దురితాలు నలువంకఁ దొడికి తీసినను. ॥విడు॥

పుట్టుగులిట్టె రానీ భువి లేక మాననీ
వట్టి ముదిమైన రానీ వయసే రానీ
చుట్టుకొన్న బంధములు చూడనీ వీడనీ
నెట్టుకొన్న యంతరాత్మ నీకు నాకుఁ బోదు. ॥విడు॥

యీదేహమె యయిన యిఁక నొకలైనాను
కాదు గూడదని ముక్తి కడకేఁగినా
శ్రీదేవుఁడవైన శ్రీవెంకటేశ నీకు (నిను?)
సోదించి నీశరణమె చొచ్చితి నే నిఁకను. ॥విడు॥ 206

భూపాళం

చెప్పినంతపని నేఁ జేయగలవాఁడ నింతే
అప్పటి నపరాధమూ ఆదరించవలదా. ॥పల్లవి॥

నీయాజ్ఞ దేహము నే మోచితినింతే
యీయెడ విజ్ఞానమేల యియ్యవయ్యా
వేయి వేలై వేగుదాఁక వెట్టిసేసి యలసితి
వోయయ్య కొంతైన వూరడించవలదా ॥చెప్పి॥

నీవు సేసే కర్మము నేఁ జేయువాఁడ నింతె
యీవల నానందసుఖమియ్యవయ్యా
కోవ(వు?)రమై వెంట వెంటఁ గొలిచినబంట్లకు
తావులఁ గొంత వడై నా దప్పిదీర్చ వలదా. ॥చెప్పి॥

మతిలో శ్రీవెంకటేశ మనికయినవాఁడ నింతే
తతి నాపాటుకు దయ దలఁచవయ్యా
యితవై పనిసేసేటి యింటిపసురమునకు
వెతదీరఁ బాలార్చి వెద్దు నెట్టఁ దగదా. ॥చెప్పి॥ 207

336-వ రేకు నాదరామక్రియ

ఏమని విన్నవించేను యెన్నని కాచేవు నీవు
శ్రీమాధవుఁడ నీకుఁ జేతికి లోనయ్య. ॥పల్లవి॥

పుట్టినదే వొక తప్పు భువిమీఁద నటమీఁద
నెట్టన సంసారి నౌటె నిజము రెండో తప్పు
రట్టుకెక్కి దొరనౌటే నెట్టన మూఁడో తప్పు
యిట్టె కావు కావకుండు మిదివో నాతప్పు. ॥ఏమ॥

అన్నపానములు గోరినదియె మొదలి బందె
యెన్నఁగఁ గాంతలఁగూడుటిదివో రాతిటి బందె
కన్నవారి వేఁడేది కడ తోడుకు బందె
కొన్నిట నేమి గానేవు కొనవయ్య బందె. ॥ఏమ॥

కోనఁ బుణ్యపాపాలె గొడియకట్లు రెండు
కొనిరి నీదాసులె కోరినతప్పు దండము
వినవయ్య యిదివో శ్రీవెంకటేశ నామనవి
మనుఁగాఁపుఁ జేసితివి మన్నించవయ్య. ॥ఏమ॥ 208

కేదారగౌళ

ఇందిరానాథుఁడవు యిందరికి నేలికవు
చిందరవందరలైన చింతలు మరేలా. ॥పల్లవి॥

వుండుమంటే నుండవీ(డినవి ?) వూరకే బ్రహ్మాండాలు
నిండుమంటే నిండినవి నీరధులెల్లా
మెండగుప్రతాపమిదె మించి నీ వినోదమిద
వొండొరులఁ గొలువ నూరకే మరేలా. ॥ఇంది॥

పుట్టుమంటేఁ బుట్టిరి పూఁచిన దేవతలెల్ల
అట్టె యణఁగిరి గా అసురలెల్ల
పట్టిన నీచలమిదె బహాళస్వతంత్రమిదె
నెట్టి దైవాలపనులు వేరే మరేలా. ॥ఇంది॥

కమ్మంటే నాయను కై వల్యపదవులు
రమ్మంటే వచ్చు వేదరాసులెల్లను
కమ్మిన శ్రీవెంకటాద్రి కడపరాయఁడ నీకు
యిమ్మల నీమహిమిదె యితరములేలా. ॥ఇంది॥ 209

బౌళిరామక్రియ

పలికేటి వేదమె ప్రమాణము
తలఁచిన వారికి తత్వము సుండీ. ॥పల్లవి॥

నరహరి యజాండనాయకుఁడు
సురలితనినె సంస్తుతించిరి
పురుషోత్తముఁ డీదె భూమికి యీ
హరిఁ గొలువనివారసురలు సుండీ. ॥పలి॥

కమలారమణుఁడె ఘనుఁడు
అమరుల ప్రెముక్కుదురాతనికి
విమతులఁ దునిమె విష్ణుఁడు
తెమిఁ బూజించక తగు గతి లేదు. ॥పలి॥

భావజజనకుఁడు బ్రహ్మము
సోవగఁ గొలిచిరి శుకాదులు
శ్రీవెంకటపతి చెలువుఁడు
దైవశిఖామణిఁ దలఁచరో బుధులు. ॥పలి॥ 210

పళవంజరం

ఒక్కమాఁటలోనివే వోగి బంధమోక్షాలు
చిక్కనందాఁకా దేహి చిక్కెఁ బొందీఁ గాని. ॥పల్లవి॥

హరి యని నుడిగి రెండక్షరాలఁ బాపెటి
దురితాలు భువిలోనఁ దొల్లె లేవు
పురిగొని యందు మీఁద పొంచి విశ్వాసము లేక
పెరుగఁగఁ బెరుగఁగ పెచ్చు రేఁగీఁ గాని. ॥ఒక్క॥

మతిలో గోవింద యన్న మాత్రమున నంటేటి
అతిపుణ్యాలిలమీఁద నన్ని గలవా
కతగా నట్టె మహిమ గానలేక వుండఁగాను
బతిమాలఁగానె యింత బయలాయఁ గాని. ॥ఒక్క॥

శ్రీవేంకటేశ నిన్ను సేవించితే నిచ్చేటి
యేవల వరాలు లెక్క నెంచ వసమా
భావించి తెలిసి చేపట్టెడి యరుదింత
దైవము నా కియ్యఁగాను దక్కె నింతె కాని. ॥ఒక్క॥ 211

కన్నడగౌళ

తలరో లోకాంత(ర?)పరులు తడవకు పుణ్యపాపములు
వలె నని శ్రీవైష్ణవులకు వంగసమే సేసెడివాఁడ. ॥పల్లవి॥

తపసిఁ గాను ధర్మిఁ గాను
కృపగల శ్రీపతికింకరుఁడ
జపితఁ గాను శాస్త్రిఁ గాను
వుపదేశపు గురువూళిగకాఁడ. ॥తల॥

భయము లేదు భక్తి లేదు
జయభాగవతుల దయవాఁడ
ప్రియము న్నెరఁగను పెరిమ న్నెరఁగను
ద్వయాధికారముఁ దగిలినవాఁడ. ॥తల॥

జ్ఞానము లేదు మోనము లేదు
పూని శ్రీవేంకటపురుషుఁడిదె
నానాటఁ దెలిపి నను మన్నించెను
సానఁ దేరి తన శరణనువాఁడ ॥తల॥ 212

సామంతం

చలువకు వేఁడికి సరికి సరి
కలదిఁక హరి నీ కరుణే మాకు. ॥పల్లవి॥

కాయము గలిగినఁ గలుగుఁ దోడనే
పాయపుమదములు పైపైనే
రోయదు తనుఁ గని రుచులే వెదకును
యేయెడ హరి నిను నెఱఁగుట యెపుడో. ॥చలు॥

కడుపు నిండితే ఘనమై నిండును
బడిఁ బంచేంద్రియపదిలములు (?)
విడువ వాసలును వెలయు బంధములు
కడగని మోక్షము గైకొను టెపుడో. ॥చలు॥

పెక్కులు చదివిన పెనఁగుఁ దోడనే
తెక్కుల పలు సందేహములు
యెక్కువ శ్రీవేంకటేశ నీవె మా
నిక్కపు వేల్పవు నీచిత్త మిఁకను. ॥చలు॥ 218

337-వ రేకు హిందోళవసంతం

దైవమొక్కఁడె మూతలఁ(పు) నొకటే
పావనమైతిమి పదవేమా. ॥పల్లవి॥

హరి యొకు దలఁచిన నటయీ(ట్టయ్యా?)ని
పరగుఁ గోరికల పనులేలా
ధర నభయమొసఁగు దైవముబంట్లము
మఱలి యితరులకు మఱి వెరచేమా. ॥దైవ॥

పురుషోత్తమానతిఁ బుట్టినవారము
అరిది సిరులకై యలపేలా
సరి లక్ష్మీపతిశరణాగతులము
అరయఁగ నితరుల నడిగేమా. ॥దైవ॥

శ్రీవెంకటపతిచేత జీవులము
దావతి నితరము తగులేలా
వావిరిని కరివరదునివారము
తావున బందాలఁ దగిలేమా. ॥దై వ॥ 214

నాగవరాళి

చాలుఁ జాలు నీసటలఁ బొరలితిమి
వాలి కొంత వెరవకుమనలేవు. ॥పల్లవి॥

కలవు లోకముల ఘనమంత్రాంబులు
అలరి ముక్తి యియ్యఁగ లేవు
సులభానఁ గలరు సొరిది దేవతలు
వలగొను పాపము వారించలేరు. ॥చాలు॥

వున్నవి పుణ్యము లూరక యిచిగో
పన్నిన హరిఁ జూపఁగ లేవు
నన్నితి(ధి?) నున్నవి సకళశాస్త్రములు
కొనైన్న భవముల కొన గన నీవు ॥చాలు॥

ధరలో సేనలు ధనధాన్యంబులు
పరమజ్ఞానవిభవ మీదు(వు?)
అరుదుగ శ్రీవేంకటాధిపుఁడే మాకు
యిరవై కావఁగ యీడేరితిమి. ॥చాలు॥ 215

శోకవరాళి

నిడుపుము మనసా నీరిడి చేతలు
తడయక శ్రీహరిఁ దలఁచవో యిఁకను. ॥పల్లవి॥

నానాఁడె యెనఁబదినాలుగు లక్షలు
యోనుల వెడలితి నొక్కఁడనే
ఆనిన భోగములందలివే పో
కానము యిఁక నేమి గడియించేము. ॥విడు॥

నలుగడ నటు పదునాల్గు లోకములు
వెలయఁ జొచ్చితిని వెడలితిని
కలిగిన దేదో కలుగనిదేదో
తెలియదేమిటికిఁ దిరిగేమో. ॥విడు॥

భువిలోఁ జేసితి పుణ్యముఁ బాపము
కవిసి యాఫలము గైకొంటిని
యివల శ్రీవెంకటేశుఁడింతలో
తవిలి యేలఁగా ధన్యుఁడ నైతి. ॥విడు ॥216

గుండక్రియ

ఇరవుగా నిన్నెరిఁగిరి యిదివో నీదాసులు
పరదైవములమీఁద నోల వేయ నేల పనిలేవు నీమాయలు కరుణానిధి.
॥పల్లవి॥

ముంచెను నీపాదములు మూఁడులోకములయందును
యెంచెను నీ వేయినామాలు యిలలో వేదవ్యాసుఁడు
చంచులఁ దలఁచిరి నిన్ను మున్నె సనకాది యోగీంద్రులు
పొంచి యింకా నీకు దాఁగఁ జోటు లేదు యిందు పొడచూపవే
యింక వెడమాయలేలా. ॥ఇర॥

కొనెను నీపాదతీర్థము బ్రహ్మ కోరి నీపాదము గడిగి
వినుతించె నీమహిమ తొల్లె వేయినోళ్లుగల శేషుఁడు

అనిరి నిన్నెక్కుడనుచు మొదల శుకాదిమునీంద్రులెల్లా
పానిగి నీవు మాయ సేయఁ జోటు లేదు మమ్ము పానఁగిమేలుకోవె
పురుషోత్తముఁడా. ॥ఇర॥

యెక్కెను ధ్రువుఁడు పట్టము యిదివో నిన్నుఁ గొలిచి
చిక్కెను నీశరణాగతి నేఁడు శ్రీవైష్ణవులచేతను
గక్కన శ్రీవెంకటేశుఁడా యిట్టె కాచితివి మాటకే మమ్ము
యిక్కడ నీమాయ సేయఁ జోటు లేదు నిన్ను నెరిఁగిరి నీదాసు
లిందిరారమణా. ॥ఇర॥ 217

హిజ్జిజ్జ

పాపముఁ బుణ్యము పరగ నొకట నదె
వోపినవారలు వొడిఁగట్టెడిది. ॥పల్లవి॥

నాలుకతుదనే నానారుచులును
నాలుకవే(దే?) హరినామమును
పోలింప నొక్కటి భోగమూలము
మూల నొకటది మోక్షమూలము. ॥పాప॥

మనసున నదివో మగువలమోహము
అనుగు మనసుననె హరిచింత
పనివడి యొక్కటె ప్రపంచమార్గము
కొన నొకటే వైకుంఠమార్గము. ॥పాప॥

వెలుఁగుఁ జీఁకటియు వెస నొకనాఁడే
కలిగె నట్లనివి కలిగినవి
యిలలో శ్రీవెంకటేశు మాయొకటి
తలఁప నొకటతనిదాసులసుగతి, ॥పాప॥ 218

సౌరాష్ట్రం

హరిదాసులే మాకు నడ్డమై కాతురు గాక
శరణంటి వారికి నే సకలోపాయముల. ||పల్లవి||

పెరుగఁ బెరుఁగఁగాని పెద్దలాయ నింద్రియాలు
యిరవైన మాబుద్ధులిందు గొల్చినా
తిరిగి తిరిగి మాకు ద్రిష్టమాయ జన్మములు
దురితాలుఁ బుణ్యాలుఁ దోసెమా యిఁకను. ||హరి||

కూడఁ గూడ నానాఁటఁ గొనకెక్కెఁ గోరికలు
వీడని బంధములన్ని విడిచీనా
పాడితో నీడా నాడఁ బ్రాణములుఁ దీపులాయ
యేడనున్న నేము నేమే యెరిఁగేమా యిఁకను. ||హరి||

చింతించఁ జింతించఁ జేతికి వచ్చె మనసు
అంతలో శ్రీవెంకటేశుఁ డంది కాచెను
దొంతులై తిరుమంత్రము తోడనె నాలుకనంటె
మంతనాన గురుసేవ మరచేమా యిఁకను. ||హరి|| 219

388-వ రేకు. గౌళిరామక్రియ

కైకొన్నకొలది కర్మము
వాకుచ్చి తనతోనె వగవఁగ నేలా. ||పల్లవి||

తలఁచినకొలఁదే దైవము తన
కలవుకోలుకొలఁదే కడనరులు
బలువుకోలఁదియే పంతము
తొలఁగర(క?) యితరుల దూరఁగ నేలా. ||కై కో||

మచ్చిక నొడివినంతే మంత్రము
అచ్చపు భక్తి కొలఁదే యాచార్యుఁడు
నిచ్చలుఁ గోరినయంతే నిజమైన లోకము
వచ్చి వెచ్చి చదువుల భ్రమయఁగ నేలా. ॥కై కొ॥

నెమ్మది జాతంతే నియమము
సమ్మతించినంతే సంతోషము
యిమ్ముల శ్రీవెంకటేశుఁ డిచ్చినంతే యిహపర
మిమ్మలకిది మరచి యేమరఁగ నేలో. ॥కై కొ॥ 220

వరాళి

ఇన్నిజన్మము లెత్తిస యిం (దిం ?) దుకా నేము
వన్నిన సంసారముల బంధమే మిగిలెను. ॥పల్లవి॥

తీరెఁ దీరె అన్నములు దినదినకోరికలు
కోరఁబోతే యాసలెల్ల కోటానఁగోటి
సారెఁ గొన్నరుచులెల్ల చవిలో మేనిలో లేవు
ఆరి తేరి బతుకఁగా నాపతే మిగిలెను. ॥ఇన్ని॥

పోయఁ బోయ స్వర్గాదిభోగములు వెనకకే
సేయఁబోతే పుణ్యములు సేనాసేన
ఆయమంటి వెతకితే నాతుమలోనా లేవు
కాయముతో వెంట వెంట కర్మమే మిగిలెను. ॥ఇన్ని॥

అందె నందె మోక్షము హరిదాసులవల్లను
ముందు వెనకెంచితేను మూలమే హరి
గొందిఁ జిక్కె నరకాలు కోపముఁ బాపముఁబాసె
యిందు నందు శ్రీవెంకటేశుఁడే మిగిలెను. ॥ఇన్ని॥ 221

బౌళి

ఏమిటికిఁక నితరపుణ్యములు
తామె దామె హరి దాసుఁడ నేను. ॥పల్లవి॥

దురితములు హరి తోలె తను
శరణన్నపుడె చాలించినాఁడు
నరకములు మరినాఁడె (తన ?)
తిరుమంత్రముచేఁ దీరిచినాఁడు. ॥ఏమి॥

పుట్టుగులు హరి భువి మునుపే
గట్టి ముద్రలనె కడపినవాఁడు
నట్టుకొను అజ్ఞానము వెనకకే
పట్టి గురునిచేఁ బాపినవాఁడు. ॥ఏమి॥

సుహపరములిచ్చియును నపుడే
సహజధర్మమున జరపినవాఁడు
విహితముగా శ్రీవేంకటపతి నను
బహుదాసులలోఁ బాలించినాఁడు. ॥ఏమి॥ 322

ఆహిరి

ఆపదలు లేని సుఖమదియెపో విరతి
వోపితేనే కైకొంట వొల్లకుంటే మానుట. ॥పల్లవి॥

అలిగించు మలిగించు నంతలోనె భ్రమయించు
కొలఁదిసంసారపుగుణమిది
సొలసి రాలు దింగఁగ సులిగండ్లన నేల
వొలిసితేఁ గైకొంట వొల్లకుంటే మానుట. ॥ఆప॥

ఆసపెట్టు మోసపెట్టు నంతలోనె వాసిపెట్టు
గాసిలనీ సిరులకుఁ గలదిది
వేసరి చానిపిఁ జవి వెదక నదిఁక నేల
వూసి వాసిఁ గైకొంట వొల్లకుంటే మానుట. ॥ఆస॥

మరపించుఁ దలపించు మరి యేమైనాఁ జేసు
మరియును దనకర్మమహిమిది
గురిగా శ్రీవెంకటేశుఁ గొలిచినవారికిది
వుఱకై (వై ?)నఁ గైకొంట వొల్లకుంటే మానుట. ॥ఆస॥ 228

సాళంగనాట

నీట ముంచు పాల ముంచు నీచిత్త మిఁకను
చాటితి నీకృప గురి సంసారమునకు. ॥పల్లవి॥

హరి నీవే గురి నాయాతుమలోపలికి
అరిది శంఖచక్రాలె యంగపు గురి
పరమపదమె గురి పట్టినవ్రతమునకు
తిరుమంత్రమె గురి దిష్టపునాలికకు. ॥నీట॥

గోవింద నీపాదపూజె గురి నాదాస్యమునకు
తావుల నాభక్తికి నీదాసులే గురి
ఆవల నాకర్మమునకాచార్యుఁడే గురి
దేవ నీశరణు గురి దిష్టపు జన్మానకు. ॥నీట॥

నగు శ్రీపతి గురి నన్ను రక్షించుటకును
తగు సంకీర్తన గురి తపమునకు
తెగని జ్ఞానమునకు తిరుమణులే గురి
మిగుల శ్రీవెంకటేశ మించి నీవే గురి. ॥నీట॥ 229

లలిత

బంటుకు బంటవుదురా పాపము గాక నీ
బంటుకు బంట్లమై బదికేము నేము. ॥పల్లవి॥

పాతాళమున నున్న బలివాకిలి గాచేవు
దూతవై పాండవులపొందున నుంటివి
యీతల యేలిక బంటు యీవరుస దప్ప నీకు
చేతనే నిన్నుఁ గొలువఁ జింతయ్యా నిందుకే. ॥బంటు॥

పాండవులదూతవై పనిసేసితివి వారు
అండ నీదూతలయ్యేది అమరుఁ గాక
నిండి గురుదైవమనే నియమము దప్పె నిదే
మెండు నీదాసులకెల్ల మేర మితి యేదయ్యా. ॥బంటు॥

పరగ నాలే నీవు భక్తవత్సలుండవాదు
తిరమై యెరఁగకాడితిమి యిందాఁకాను
అరుదైన శ్రీవెంకటాద్రీశుఁడవు నీకు
సిరులనే శరణంటేఁ జేసినట్టు సేయవే. ॥బంటు॥ 225

339-వ రేకు. మాళవశ్రీ

వేగిరించ నేల విష్ణుఁడే యింతకుఁ గర్త
బాగుగా నాతనియిచ్చఁ బరగుటే కాక. ॥పల్లవి॥

తలపోఁతలేల దైవము గలుగఁగాను
చెలఁగి యాతఁడే యిన్నిఁ జేసీఁగాక
యిల నేఁడె పుట్టెనా యింకాఁ గలది గాదా
పలు లోకాలు నడప భారము దేవునిదే. ॥వేగి॥

చింతలేక నేలా శ్రీపతి గలుగఁగాను
మంతుకుఁ బుట్టించి తానె మనుపుఁ గాక
వింతా యీ దేహము వేరా యీ యింద్రియాలు
యింతట బ్రహ్మాండనాథుఁ డిందరికి నొకఁడే ॥వేగ॥

సిలుఁగు గోరికలేల శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడు
కలఁడాతఁడే మనలఁ గాచీఁ గాక
వెలసి యాతనిమాయె విశ్వమింతా నిండినది
తెలిపి రక్షించుటకు దిక్కు దెస యితఁడే. ॥వేగ॥ 226

వరాళి

అటు గొన్నాళ్లిందాఁక యిటు గొన్నాళ్లిందాఁక
కటకటా శునకపుగతి యాయఁ గావవే. ॥పల్లవి॥

పసిమిఁ బాపమనేటి బందెలు మేసితిని
కసరి దేహపుకట్టుగాడి నుంటిని
కొసరి కర్మపుమెడగుదియ మోఁచితిని
పసురమువంటివాఁడఁ బాలించవే. ॥అటు॥

పంచేంద్రియములనే బాడిగె మోఁచితిని
లంచపుసంసారమనే లాడిఁ బడితి
పంచల నాసలచేత బందమ(ము?)వెట్టించుకొంటి
ముంచినగుఱ్ఱమువంటి మూఢుఁడఁ గావవే. ॥అటు॥

మరిగి యజ్ఞానమనే మదమెత్తి తిరిగితి
మరుఁడనె మావటీనిమాయఁ జిక్కితి
గరిమ శ్రీవెంకటేశ కరిఁ గాచితివి గాన
కరినైతి నన్ను నీవు కరుణించవే. ॥అటు॥ 227

దేసి

లోకమింతా నిండె లోచూపు వెలిచూపు
శ్రీకాంతుడై తోచె చిక్కినవి యేలా. ॥పల్లవి॥

సకలజీవులలోన సర్వేశ్వరుడు వాడె
వొకరి నొగాదన నోపను నేను
అకట యాతనిచేతె అందరును జేసేవారె
వికటాలెందుకు నాడవెరపయ్యా నాకు. ॥లోక॥

భువియందు ద్రివి (దివి ?) యందు పురుషోత్తముడు వాడె
వివరించ మేలు గీడు వెదక నేనోప
చెవి విన్నమాటలెల్ల శ్రీపతియై తోచీని
యివల కల్లనిజాలు యెంచజాల నేను. ॥లోక॥

పగటందు రేయందు పరమాత్ముడు వీడె
తగిలి పాసే నన్ను తలపునోప
జిగి మించ నాలోన శ్రీవెంకటేశుడే
బగివాయ డెన్నడును బదుకనో మనసా. ॥లోక॥ 228

లలిత

వర్ణాశ్రమములాల వడి జిత్రగుప్తులాల
వర్ణించి మమ్మిక దడవకురో మీరు. ॥పల్లవి॥

చదువులు దెచ్చినట్టి సర్వేశు గొలిచితి
చదువు నామారతడు చదివీ బోరో
అదన యోగీంద్రవంద్యుడైన కృష్ణు గొలిచితి
చదల నాయోగములు సాదించు నతడే. ॥వర్ణా॥

కూరిమి యజ్ఞకర్తైన గోవిందుఁ దలఁచితి
చేరి నామారతఁడవి సేసీఁ బోరో
ఆరయ విజ్ఞానమూర్తియైన హరి శరణంటి
వూరకె నాకాతఁడవి వుత్తరువిచ్చీని. ॥వర్ణా॥

దేవతాశిఖామణియైన దేవునిఁ బూజించితిని
దేవఋషిఋణములు తీరిచీఁ బోరో
శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడు చిత్తములో నున్నవాఁడు
చేవఁ బాపాలెల్లఁ బాసె సెలవిచ్చెఁ జేఁతలు. ॥వర్ణా॥ 229

దేసాళి

ఊరకే నోరు మూసుక వొంటి నీకు మొక్కేమయ్య
చేరి నారాయణ నీవు చేసినట్టు సేయవే. ॥పల్లవి॥

హరినామముఁ దలఁచి అణఁచే నంటే నయ్య
సరి నా పాతకములు చాలవందుకు
నరహరినామ మెంచి నాకుఁ గూడపెట్టే నంటే
అరుదైన పుణ్యములు అన్ని లేవు భూమిని. ॥ఊర॥

రామనామము నొడిగి రవ్వలఁ బోఁ జోఁపే నంటే
తామసపు నరకాలు దగ్గరవందు
వామననామ మెంచి వరస్వర్గమెక్కే నంటే
యేమిటా నాకడ వారికెడచాలదదియు. ॥ఊర॥

గోవిందనామముచేతఁ గుదించే భవములంటే
పావన మాయను నీభక్తివల్లను
శ్రీవెంకటేశ నేను చేకొని నీశరణంటి
యేవిధులు నెరఁగను యిదివో నీచిత్తము. ॥ఊర॥ 230

సాళిరామక్రియ

జ్ఞానంబొకటే జగమున కధికం మరి
నానావిధములు నటనలు. ॥పల్లవి॥

బహుదానఫలము పడయుటకంటే
యిహమున వైరాగ్య మెక్కుడు
సహజకర్మములు శతములకంటే
అహింశయనుని భక్తధికము. ॥జ్ఞానం॥

ధరఁ దపములనంతంబులకంటే
గరిమల శాంతము ఘనము
విరసాచారము వేవేలకంటె
హరినామపఠన మధికము. ॥జ్ఞానం॥

ఆవల వ్రతములు అన్నిటికంటే
శ్రీవైష్ణవమే శేఖరము
శ్రీవెంకటేశ్వరుచేతలె యివి గన
సేవ యిదొకటే చింతింప ఘనము. ॥జ్ఞానం॥ 331

340-వ రేకు. మంగళకౌశిక

మమ్ముఁ జూడనేల నీమహిమె చూతువు గాక
వుమ్మడిఁ బరుసమంటేదొక్కమాఁటేకాదా. ॥పల్లవి॥

పెక్కుమారులు నిన్నుఁ బేరుకొని జపించఁగ
మక్కళించి నీకుఁ గొంత మహిమెక్కెనా
వొక్కమారు జపించి నే నూరకుండినంతలోనె
తక్క నీమహిమలోఁ దరగి పోయీనా. ॥మమ్ము॥

తగిలి నేఁ గాలమెల్ల ధ్యానము సేయఁగ నీకు
జిగి నీమేనికిఁ గొంత చేవ యెక్కీనా
అగపడి యొకవేళ నటు దలఁచి మానితే
చిగురై యంతటిలోనె చిక్కి వాడీనా. ॥మమ్ము॥

యిన్ని యేల శ్రీవెంకటేశ మాయింటిలోననె
వున్నతి నీవారమని వుంటేఁ జాలు
సన్నము దొడ్డించ నేల సరివలసీచోట
అన్నియు నిత్యమింతే యఁలమట కోపము. ॥మమ్ము॥ 232

మాళవి

ఇదిగో రూపై తోఁచీ యిందరియెదుట నివి
మదిఁ జేపట్టేది లేక మానెఁ గాని. ॥పల్లవి॥

కోపమై పొడచూపుఁ గొంత పాపము
దీ(ద్రీ?)పమై పొడచూపుఁ గొంత పాపము
మాపులు నిద్దురై చూపు దేహపాపము
కైవుగాఁ బరుల నింద కడమ పాపము. ॥ఇది॥

శాంతమే పుణ్యము సత్యదయే పుణ్యము
అంతటాను హరిభక్తి యది పుణ్యము
చింతించ వైరాగ్యమే చేతిలోని పుణ్యము
మంతనపుజ్ఞానమె మహిఁ గల పుణ్యము. ॥ఇది॥

హరినామమే ముక్తి యరసి కైకొంటేను
ధర నాతనిదాస్యమే తగిన ముక్తి
సిరిది శ్రీవెంకటేశుఁడె పరతత్వము
యిరవై కొలుచుటే యిహ నిత్యముక్తి. ॥ఇది॥ 233

పాడి

అనుచుఁ బొగడఁ జొచ్చేరదె బ్రహ్మాదులు మింట
మొనసి యీ బాలునికే మొక్కేము నేము. ॥పల్లవి॥

వున్నతపు లోకములు వుదరాన నున్నవాఁడు
అన్నువ నీ దేవకిగర్భమందు వుట్టెను
మన్నించి యోగీంద్రులమదిలో నుండేడువాఁడు
పన్నిన పొత్తులలోన బాలుఁడై వున్నాఁడు. ॥అను॥

పాలజలధిలోన పాయని గోవిందుఁడు
పాలు వెన్నలారగించె పైఁడికోరను
సోలిఁ దన విష్ణుమాయ నోలలాడినట్టివాఁడు
చాలి మంత్రసానులచే జలకమాడెని. ॥అను॥

ముగురువేల్పులకు మూలమైన యిట్టివాఁడు
తగు బలభద్రునికి తమ్ముఁ డాయను
నిగిడి వైకుంఠమున నిలిచి రేపల్లెనుండి
మొగుప శ్రీవెంకటాద్రి నిరవాయ వీఁడె. ॥అను॥ 234

శుద్ధవసంతం

హరిపూజే బ్రహ్మాండ మవ్వలి కవ్వల గాని
మెరవెల్లా నాసందికీసందివే. ॥పల్లవి॥

తపములు జపములు దానధర్మములెల్ల
యెపుడును బ్రహ్మలోక మాసందివే
విపరీతభోగాలు వెలలేనిపుణ్యాలు
కపురులు స్వర్గలోకముకాడిపె. ॥హరి॥

వట్టి నటరాజసాలు వర్ణాశ్రమములును
పుట్టుగులిన్నియును యీభూమిమీఁదివే
చుట్టపు సంబంధాలు జోలి వావివర్తనలు
దిట్టతనములెల్ల యీదేహముతోడివే. ॥హరి॥

పూఁట పూఁట కోరికలు పొరలే వుపాయాలు
మాఁటలుఁ జేఁతలు నెల్ల మతిలో నివే
గాఁటపు శ్రీవెంకటేశుఁ గని కొలిచినఁ జాలు
నాఁటకపు మతములు నవ్వులలోనివే. ॥హరి॥ 235

హిందోళం

ఉన్న సుద్దులేల మాకు వూర విచారములెల్ల
వెన్నునికి మొక్కేటి వేవేలు మాకు. ॥పల్లవి॥

నగధర నందగోప నరసింహ వామన
జగదేకపతి యనే జపము మాది
తగు హరిడింగరీఁడ దాసుఁడ బంట ననేటి
మిగులఁ బెద్దతనము మించేది మాకు. ॥ఉన్న॥

హరి పుండరీకాక్ష ఆదినారాయణ యనేటి
ధర నామమంత్రములె ధనము మాకు
పరున శంఖచక్రాలు సర్వేశుదాసులసేవ(వ?)
మరిగినది మామతమును మరికె(కి?). ॥ఉన్న॥

శ్రీవెంకటేశ యని శేషగిరి వేదాద్రి
భావించి కొలుచుటె మాబ్రదుకెల్లను
శ్రీవల్లభుమిదియె కంటిమిట్టి మంచిత్రోవ
పావనమైతిమి మమ్ముఁ బాలించె నితఁడు. ॥ఉన్న॥ 236

శంకరాభరణం

ఏఁటి బిడ్డఁ గంటివమ్మ యెశోదమ్మ
గాఁటపు దేవతలెల్లఁ గాచుకున్నారితని. ॥పల్లవి॥

చెక్కు మీఁటి పాలు వోయ చేరి నోరు దెరచితే
పక్కననుఁ బొడచూపె బ్రహ్మాండాలు
అక్కన నలముకొంటే నంగజతాపము మోఁచె
మక్కువకు వెరతుము మాయపు బాలునికి. ॥ఏఁటి॥

పొత్తులలో నుండఁగానె భుజాలు నాలుగు దోఁచె
యిత్తల బాలునికేవి యిటువంటివి
యెత్తుకొన్న వేఁకమై యెవ్వరికి వసగాఁడు
హత్తి చూడ వెరతుమీ యారడి బాలునికి. ॥ఏఁటి॥

తేఱి వీనితోడిముద్దు దేవలోకము పనులు
మీఱి యేవి చూచినాను మితిలేనివి
ఆఱడి గొల్లెతలము అట్టె కూడి యాడితిమి
వేఱుసేయ వెరతు(ము?) శ్రీవెంకటాద్రిబాలుని. ॥ఏఁటి॥ 237

341-వ రేకు. భూపాళం

కన్నవారివద్ద నెల్ల గావంగ నేమి గద్దు
యిన్నిటికి నియ్యఁ గొన నీతఁడే స్వతంత్రుఁడు. ॥పల్లవి॥

పరమేష్ఠిఁ గన్నతండ్రిఁ బాటించి కొలువరో
అరుదై లోకాలకెల్ల నతఁడే తండ్రి
సిరిమగఁడై నవానిఁ జేపట్టి తలఁచరో
సిరులిచ్చే మేఁటిదాత సృష్టికెల్ల నతఁడే. ॥కన్న॥

అంబరీషుఁ గావఁ జక్రమంపినవానిఁ జేరరో
అంబుజభవాండాన కతఁడే రక్ష
పంబిన భూకాంతపతిఁ బాయక సేవించరో
వుంబళ్లు వూళ్లు నిచ్చే వున్నతుఁడు నతఁడె. ॥కన్న॥

మూలమంటేఁ గరిఁ గాచే ముఖ్యునికి మొక్కరో
మూలధనమై యుండీ ముందర నిట్టె
యీలీలఁ జిత్తజుతండ్రి నెదలోనఁ గొలువరో
పాలించ శ్రీవెంకటాద్రిపతి యీాయ నితఁడే. ॥కన్న॥ 238

లలిత

తొల్లి యేరుపరచిరి దొడ్డవాఁడు హరి యని
యెల్ల సందేహాలుఃబాసె నిఁక నేల చింత. ॥పల్లవి॥

నారదుఁడు సోదించి నారాయణు నెరిఁగె
సారెకు శివుఁడెరిఁగి చాటె రాముని
చేరి సోదించెఁ బార్వతి శ్రీరామచంద్రుని
యేరీతుల సోదించేము యింతకంటె నేము. ॥తొల్లి॥

వేదవ్యాసులు దెలిసే వెదకి విష్ణునిఁ జెప్పె
సాదించి(రి ?)తని యోగిసనకాదులు
యీాదెస శుకాదులెల్ల నెరిఁగిరి మాధవుని
కాదని వీరికంటె గతి గానఁ గలమా. ॥తొల్లి॥

పెక్కు గాలము చదివి పెక్కేండ్లు బదికి
పెక్కు ఋషులిందుననె పెద్దలైరి
దక్కఁగ శ్రీవెంకటేశు ధనముగాఁ జూపిరిదె
తక్కక కొలిచితిమి దైవమని కంటిమి. ॥తొల్లి॥ 239

కాశి

నీవంటిదైవాలు వేరీ నిఖిలలోకములందు
యీవల నావల నెందు నెంచి చూడ మాకును. ॥పల్లవి॥

తగిలి నీమోముచక్కఁదన మెంచి చూచితిమా
తగిన మరునిఁగన్నతండ్రివి నీవు
అగపడ్డ నీగుణములవి యెంచి చూచితిమా
నిగిడి కల్యాణగుణనిధివనీ శ్రుతులు. ॥నీవం॥

గుట్టు నీపెద్దతనము కులమెంచిచూచితిమా
అట్టె బ్రహ్మాదులును నీయందుఁ బుట్టెను
దట్టపు నీపనులవర్తన మెంచి చూచితిమా
ముట్టి సర్వరక్షకత్వమున వెలసితివి. ॥నీవం॥

బెడిదమైన నీబిరుదెంచి చూచితిమా
వడి శరణాగతవత్సలుఁడవు
కడఁగి శ్రీవెంకటేశ కంటిమి నీమహిమలు
బడి నిన్నెంచి బ్రదికితిమిదివో. ॥నీవం॥ 247

మాంగళకౌశి(క ?)

సివనే నమ్మినయట్టి నీవారము
వేవేలు విధాలఁ జేసే విన్నపమిద య్యా. ॥పల్లవి॥

పండెను మాకర్మములు పాలు గోరు గొనవయ్యా
అండనె నామతిలోని అంతర్యామి
నిండెను నాకోరికలు నినుపువారిధులై
వెండిబంగారాలతోడ విఱవీఁగవయ్యా. ॥సివ॥

మలసె మాపుట్టుగులు మారుమూల సరకులై
కలసుంకము దీరుచు కరుణాకర
వెలసె సంసారాలు వెక్కసపు బొంజులై
తొలఁగక యిటు నీవు తోడుచూడవయ్యా. ॥నీవ॥

కూడెను మానుతులనే గోకులపుఁ గదుపులు
యీడుగాఁ బుల్లరి గొని యేలవయ్యా
వోడక శ్రీవెంకటేశ వొప్పగించితిమి నీకు
వేడుకలు ద్వైవార విహరించవయ్యా. ॥నీవ॥ 241

నాగవరాళి

వెగ్గల మింతా వృథా వృథా
తగ్గి పరులతో దైన్యము లేలా. ॥పల్లవి॥

పెంచఁగఁ బెంచఁగఁ బెరిగీ నాసలు
తుంచఁగఁ దుంచఁగఁ దొలఁగు నవి
కంచముకూడును కట్టినకోకయు
వంచన మేలికి వలసినదింతే. ॥వెగ్గ॥

తడవఁగఁ దడవఁగఁ దగిలీ బంధము
విడువఁగఁ విడువఁగ వీడునవి (ది?)
గుడిశలోన నొకకుక్కిమంచమున
వొడలు సగమునను వుండెడిదింతే. ॥వెగ్గ॥

మరవఁగ మరవఁగ మాయలె యింతా
మురహరుఁ దలచితె మోక్షము
నిరతి శ్రీవెంకటనిలయుఁడె కాయపు
గరిమల [illegible]లిచిన కాణాచింతే. ॥వెగ్గ॥ 242

శుద్ధవసంతం

హరి నీవు లేవా అన్నిచోట్లను తొల్లి
అరయ నీదాసులే యరుదింతే కాక. ||పల్లవి||

కంటిమి నీదాసులను కన్నులపండుగగాను
కొంటిమి పాదతీర్థము కొల్లలుగాను
వింటిమి నీనామములను వీనులపండుగగాను
అంటిన మోక్షముత్రోవ అడుగనేమిటికి. ||హరి||

నుతించి మాటాడితిమి నోరార నీదాసులను
మతిఁ జొక్కితిమి దాస్యమహిమచేత
మతి గంటిమి వారిసంగతి కూటములవల్ల
వెతకి విజ్ఞానము వేఁడ నేమిటికి. ||హరి||

మొక్కితిఁ జాగిల నీమోహపుదాసులకును
యెక్కితిఁ బరమపదమిహమందునె
తక్కక మన్నించిరె నీదాసులె నన్నన్నిటాను
గక్కన శ్రీవెంకటేశ కడమలేమిటికి. ||హరి|| 243

342-వ రేకు సాళంగం

హరివల్ల కడమ లేదంత పంత మున్నవాఁడూ
గరిమఁ గానని వారి కల్ల యింతే సుండీ. ||పల్లవి||

లోనఁ హరిఁ దలఁచితే లోపలందె పొడచూపు
పూని వెలిఁ దలఁచితే భూమినెల్లాఁ బొడచూపు
తానె యిందరిలోన దైవమయి వున్నవాఁడు
కానక వుండినవారికల్ల యింతే సుండీ. ||హరి||

పట్టి విచారించుకొంటేఁ బ్రాణముతోఁ బొడచూపు
జట్టిఁ దనదండనల్లా సంసారమై చూపు
పట్టపగలై వున్నాఁడు బాయట నెందు చూచిన
గట్టిగాఁ గాననివారి కల్ల యింతే సుండి. ॥హరి॥

శరణము చొచ్చితేనె చేతిలోనే వున్నవాఁడు
పరమభాగవతులపలుకులో నున్నవాఁడు
యిరవుగ శ్రీవెంకటేశుఁడెదుటనే వున్నాఁడతని
కరుణ గాననివారి కల్ల యింతే సుండి. ॥హరి॥ 244

ఆహిరి

మాకు నేమిగాఁ బనిగాదు మరి యేమి గలిగినా
శ్రీకాంతు నడుగరో చిత్రగుప్తులాల ॥పల్లవి॥

ధరణీశుపసులకుఁ దగు బందె లేదట
హరిదాసులకుఁ బాప మంటినా మరి
సరిఁ జక్రపుడాగు లిచ్చటఁ జూచుకోరో మీరు
అరసి మీఁదటి మాటలాతని నడుగరో. ॥మాకు॥

లావరి యున్నసపాత్రులకు వెట్టి లేదట
కావింప వైష్ణవులకుఁ గర్మమున్నగా
దేవునిలాంఛన మిదె తిరుమణి చూచుకోరో
ఆవల నేమి గల్లాను ఆతనినడుగరో. ॥మాకు॥

సతి రాణివాసమైతే జాతికులమెంచరట
హితశరణాగతులకేది జాతి
తతి శ్రీవెంకటపతిదాస్యమిది చూచుకోరో
యితవై మరేమి గల్లా నీతని నడుగరో. ॥మాకు॥ 245

లలిత

ఎంచి చూచితే మాకు నిందే నిత్యసుఖము
కొంచి యనుమానమైతే కొనదాఁకా లేదు. ||పల్లవి||

హరి నీగర్భములోన నంగమయి వున్నారము
యిరవై వేరే మోక్షమెంచ నున్నదా
నిరతిఁ జూచినవెల్లా నీరూపులే మాకు
ధరలోన నింతకంటె ధ్యానమున్నదా. ||ఎంచి||

అంతరాత్మవైన నిన్ను యాతుమకు నిచ్చితిని
యింతకంటె నే నడిగేది యిఁకనున్నదా
శాంతనే భూకాంత పుట్టిననెలవు మాకు
యింతకంటె తల్లిదండ్రులిఁక నున్నారా. ||ఎంచి||

శౌరి నెరుకే జ్ఞానము పొంచి మరపె సమాధి
సొరిది నేఁడింతకంటె సుఖమున్నదా
గరిమ శ్రీవేంకటేశ కల్పితమింతా నీదె
శరణంటె యింకా విచారమున్నదా. ||ఎంచి|| 246

శుద్ధవసంతం

దైవమా నీచేఁతలు తప్పదు మా రోఁతలు
యేవలఁ జూచినఁ బాయదేమందుమయ్యా. ||పల్లవి||

కాయములలో హేయమదె యెఱ్ఱఁబూఁతె మీఁద నదె
రోయదు చిత్తమునకు రుచియే తోఁచీ
మాయలనే పొం లేది మాఁటలనే విసిగేది
యేయెడఁ గని గానమే (యే)మందమయ్యా. ||దైవ||

పుట్టఁగది యెంగిలి పూఁచినదాచారము
గుట్టు చెడదందునాను గుణమే తోఁచీ
వట్టి యాసఁ బొరలేది వంతఁ బడి తిరిగేది
యెట్టు వేగించఁగ వచ్చు నేమందమయ్యా. ॥దైవ॥

నిక్కి చూచితే నెరుక నిద్దిరించితే మరపు
మక్కళించిన బదుకు మంచిదై తోఁచీ
మిక్కిలి శ్రీవెంకటేశ మీకు నేను శరణంటి
యెక్కువాయ నాపదవి యేమందమయ్యా. ॥దైవ॥ 247

శ్రీరాగం

అటమీఁదిపనులకు హరి నీవె కలవు
సటలైనా నిజమైనా జరపేము గాక ॥పల్లవి॥

పరమాత్మ నీమాయఁ బాయఁగ నే నెంతవాఁడ
దొర యైతే రాజాజ్ఞ దోయవచ్చునా
తొరలిన యింద్రియాలఁ దోసి పోవ నెట్టు వచ్చు
సిరుల నేలిక పంపు సేయుటింతే కాక. ॥అట॥

శ్రీపతి యీసంసారము సేయకుండ నెంతవాఁడ
మాపుదాఁకా రాచవెట్టి మానవచ్చునా
పాపపుణ్యములొల్లక పరగ నాకెట్టు వచ్చు
తేపఁ దల్లి వుగ్గువెట్టఁ దినకుండవచ్చునా. ॥అట॥

దేవ నీవిచ్చినమేను తెగి రోయ నెంతవాఁడ
కావించి రాచయీవికిఁ గడమున్నదా
శ్రీవెంకటేశ నీచిత్తములోవాఁడ నింతే
యేవిధిఁ బెట్టినా నేనియ్యకొంట గాక. ॥అట॥ 248

భైరవి

అనుచు మునులు ఋషులంత నింత నాడఁగాను
వినియు విననియట్టె వీడె యాడీఁ గాని. ॥పల్లవి॥

ముకుందుఁడితఁడు మురహరుఁడితఁడు
అకటా నందునికొడుకాయఁ గాని
శకుంతగమనుఁడితఁడు సర్వేశుఁడితఁడు
వెకలి రేపల్లెవీధి విహరించీఁ గాని. ॥అను॥

వేదమూరితి యితఁడు విష్ణుదేవుఁడితఁడు
కాదనలేక పసులఁ గాచీఁ గాని
ఆదిమూలమితఁడు యమరవంద్యుఁ డితఁడు
గాదిలిచేఁతల రోలఁ గట్టువడెఁ గాని. ॥అను॥

పరమాత్ముఁడితఁడె బాలుఁడై వున్నాఁడు గాని
హరి యీతఁడె వెన్నముచ్చాయఁ గాని
పరగ శ్రీవెంకటాద్రిపతియును నీతఁడె
తిరమై గొల్లెతలచేఁ దిట్టువడీఁ గాని. ॥అను॥ 249

343-వ రేకు మలహరి

మానవరో ఏ లోకులాల మాకు మీకు నేమి దోసము
నానాఁటికిఁక మీకు నవ్వఁబాటు నేము ॥పల్లవి॥

యిరవై నానోటికి యెన్నెన్ని చదివిన
హరి యనేయంతరుచి అందు లేదు
గరిమ నెన్నిరూపులు కన్నుల నేఁ జూచినాను
పురుషోత్తముఁ జూచిన పూర్తి యందు లేదు. ॥మాన॥

యెచ్చోట నుండినాను యిందిరేశుమందిరము
చొచ్చి యుండేసుఖమంత చొప్పడదందు
కచ్చుపెట్టి పీనులకుఁ గతలెన్ని విన్నాను
అచ్చుతుకీర్తన వినే యందు సరి రాదు. ॥మాన॥

కైపుగాఁ గన్నవారికాళ్ళకు మొక్కినాను
శ్రీపతికి మొక్కినంత సెలవు గాదు
యేపున శ్రీవెంకటేశు నిటులఁ బూజించినట్టు
మాపుదాఁకా నితరుల మనసు రాదు. ॥మాన॥ 250

దేవగాంధారి

పట్టిన ముట్టు నుండరు పదరుదురంతలోనె
యెట్టనె(యె?)దుటిమిమ్ము నెరిఁగీ నెరఁగరు. ॥పల్లవి॥

గుక్కక మూఁడులోకాలు గొలిచితివని నీకు
మొక్కుదురు పరులకు మొక్కకుండరు
అక్కరదీర శ్రీపతివని నిన్ను వేఁడుదురు
వెక్కసపుఁ దైవాల వేఁడుకోక మానరు. ॥పట్టి॥

కందువ బ్రహ్మగన్నట్టి ఘనుఁడవు నీవార
మందురు పరులచేరమనకుండరు
అంది వేదాలు దెచ్చేయాఁడవు నీవే యని
యెందు నెంచి పరులను యెంచకుండరు. ॥పట్టి॥

యిత్తల నారదాదులకేలికని నీమరఁగు
చొత్తురు పరులమాఁటు చొరకుండరు
అత్తిన శ్రీవెంకటేశ యన్నియు నీమాయలింతే
యెత్తినవెట్టులు లోకులిట్టే భ్రమతురు. ॥పట్టి॥ 251

లలిత

ఇంక నేమి సేసేము యిన్నిటాఁ దనిసితిమి
సంకెలెల్లాఁ దీరెఁ దీరె చాలుఁ జాలుఁ గర్మము. ॥పల్లవి॥

కోరి పుణ్యము లేమైనాఁ గొన్ని సేసేమంటిమా
కోరిక లిచ్చేటి హరి కూడి మాలో నున్నాఁడు
చేరఁ జోటు వెదకి పొంచి తిరిగేమంటిమా
చేరేటి వైకుంఠపతి చేతిలో నున్నాఁడు. ॥ఇంక॥

భవహరముగ వేదపఠన సేసేమంటే
భవహరమగు హరిపాటలు నోట నున్నవి
తవిలి సంపదలకై దానమిచ్చే మంటిమా
భువిలోన శ్రీపతి మాపూజలో నున్నాఁడు. ॥ఇంక॥

యిహసుఖములకుఁగా యిందరి వేఁడేమంటే
యిహ మిచ్చే శ్రీవెంకటేశుఁ డెదుట నున్నాఁడు
సహజమయినయట్టి సర్వేశుఁ డితఁడే
మహిమలన్నియుఁ దానె మాకు నిచ్చినాఁడు. ॥ఇంక॥ 252

ధన్నాసి

నీవె దయసేసి నేఁడు మన్నుఁ గాతు గాక
శ్రీవల్లభుఁడ నీకు సేవ సేసేవారమా. ॥పల్లవి॥

యిది పుణ్యమిది పాప మెట్టని తెలిసేమయ్యా
అదన నన్నపు నామె యన్నువట్టెను
యిదె దైవమిదె గురుఁ డెట్టని యెరిఁగేమయ్యా
మొదల నానాయోనిపుట్టంటువారము. ॥నీవె॥

ఆచారమేదీ యిఁక ననాచారమేదయ్యా
కాచినయాఁకటికరిగాపులము
యేచినబంధమిది మోక్షమిది యనలేమయ్యా
పూచిన పంచేంద్రియాల పొరుగై తిమిదివో. ॥నీవె॥

ముందరిది వెనకది చుట్టి యేమనెంచేమయ్యా
కందువ సంసారపు గర్వమెక్కేము
అందపు శ్రీవెంకటేశ యన్నియు నీమాయలివి
పొంది నీకొప్పనసేసి భోగించేమయ్యా. ॥నీవె॥ 253

పళవంజరం

హరినే యడుగరో ఆమాఁట
సరుగ నిందరికి సర్వేశ్వరుఁడు ॥పల్లవి॥

కామముఁ గ్రోధము కాయపు గుణములు
నేమపుటాత్మకు నిందేది
గామిడి మాయే కర్త యిందుకును
సోమరి మమ్మంటఁ జోటేది. ॥హరి॥

పాపముఁ బుణ్యము భావవికారము
పైపై నాత్మకుఁ బనిలేదు
శ్రీపతిపంపిటు సేసితి మింతే
తాపి మమ్ముఁ దగులఁ దగవేది. ॥హరి॥

కాయముఁ బ్రాయము కర్మపు గుణములు
సేయని యాత్మకు సెలవేది
యేయెడ శ్రీవెంకటేశునాజ్ఞలివి
ఛాయల నితనికి శరణంటిమి. ॥హరి॥ 254

నాదరామక్రియ

కలఁడా యింతటి దాత కమలనాభుఁడె కాక
కలఁ డన్నవారిపాలఁ గలిగిన దైవము. ॥పల్లవి॥

యిచ్చెను సంపదలితఁడింద్రాదులకు నెల్ల
యిచ్చెను శుకాదులకిహపరాలు
యిచ్చెను వాయుజునికి యిటమీఁదిబ్రహ్మపట్ట
మిచ్చల ఘంటాకర్ణునికిచ్చెఁ గుబేరత్వము. ॥కల॥

కట్టెను ధ్రువపట్టము కమలజుకంటె మీఁద
కట్టె విభీషణుకు లంకారాజ్యము
కట్టి యిచ్చె నజునికి గతచన్న వేదాలు
కట్టెను శ్రీసతిచేతఁ గంకణసూత్రములు. ॥కల॥

పెట్టెను దేవతలకు పెరినమృతపువిందు
వెట్టెను భక్తవత్సలబిరుదితఁడు
యిట్టె శ్రీవెంకటాద్రి నిందరికిఁ బొడచూపి
పెట్టెఁ దనప్రసాదము పృథివి జీవులకు. ॥కల॥ 255

344-వ రేకు దేసాళం

ఏదు లేది యింక మాకు నెందు చూచినను నీ
పదము లివి రెండు సంపదలు సౌఖ్యములు ॥పల్లవి॥

గోపికానాథ గోవర్ధనధరా
శ్రీపుండరీకాక్ష జితమన్మథా
పాపహర సర్వేశ పరమపురుషాచ్యుతా
నీపాదములె మాకు నిధినిధానములు. ॥ఏదు॥

పురుషోత్తమా హరీ భువనపరిపాలకా
కరిరాజవరద శ్రీకాంతాధిప
మురహరా సురవరా ముచుకుందరక్షకా
ధరణి నీపాదములె తల్లియును దండ్రి. ॥ఏదు॥

దేవకీనందనా దేవేంద్రవందితా
కైవల్యనిలయ సంకర్షణాఖ్య
శ్రీవెంకటేశ్వరా జీవాంతరాత్మకా
కావ నీపాదములె గతి యిహముఁ బరము. ॥ఏదు॥ 256

గౌళ

బాపురే నీమాయ భ్రమయించీ జీవులకు
దాపున నన్నదె కాని దవ్వులకుఁ జొరదు. ॥పల్లవి॥

మోక్షమురుచి గానదు ముందరి నుండఁగాను
సాక్షియై జగమిది చవి చూపఁగా
దీక్షకుఁ జొరదు మరి దేవ నీపై భక్తి లేదు
దక్షులై యాలుబిడ్డలు దండనుండఁగాను. ॥బాపు॥

జ్ఞానమితవు గాదు సంగడి నుండదు గాన
నానాయోనులమేను నసిచుండఁగా
ఆనకమై వైరాగ్యమంటదలవాటు లేక
కానఁబడ కర్మములు గాసిఁ బెట్టఁగాను. ॥బాపు॥

మంచిదని నీ తిరుమంత్రము దలఁచుకోదు
పంచేంద్రియములాత్మ బలిసుండఁగా
యెంచుకొని శ్రీవెంకటేశ నీకె శరణని
అంచల నీదాసులైతే నన్నిటా గెలిచిరి. ॥బాపు॥ 257

పళవంజరం

వెఱపించఁ బోయి తానె వెఱచెఁ దల్లి యశోద
మఱచి యీభావాలు నెట్టు మానిసెంటా నుండెనో. ॥పల్లవి॥

వెంట రాకు మని కృష్ణు వెరపించి యశోద
వొంటి మందలో గొంగ వున్నాఁడనె
అంటి గొంగ యెందునున్నాఁడని నోరు దెరచితే
పెంటలై బ్రహ్మాండాలు పెక్కు గానవచ్చెను. ॥వెఱ॥

చందమామఁ బాడి తల్లి సరిఁ బొత్తుకు రమ్మంటే
చందురుఁ జూచి కృష్ణుఁడు సన్న సేసెను
ముందరఁ జంద్రుఁడు వచ్చి మొక్కితే యశోద చూచి
ముందేలా యంటినో యని ముంచి వెరగందెను. ॥వెఱ॥

పాలార్చి తొట్టెలలోఁ బండఁబెట్టి యశోద
నీలవర్ణుఁ దొంగిచూచె నిద్దురో యని
వోలి శంఖచక్రాలతో నురము శ్రీసతితోడ
యీలీల శ్రీవెంకటేశుఁడై యున్నాఁడు. ॥వెఱ॥ 258

గుజ్జరి

ఏమన వచ్చును గెల్లుచున్నవివె యీశ్వర నీమాయలు గొన్ని
శ్రీమాధవ నీ చిత్తము కొలఁదికి చెప్పెదినేఁటికి జీవులకు. ॥పల్లవి॥

కలిదోషనిరుహరణ కైవల్యాకర హరి
తలఁచినవారిది నేరుపు మిముఁ దలఁచనివారిది నేరమి
కలుషమెడలి సూర్యోదయమైనా కానవు కొన్ని జంతువులు
తెలిసినవారలు కందురు యీ తెరఁ(గు?)గలు రెంటికి దినమొకటే ॥ఏమ॥

శరణాగతరక్షణచతుర సర్వాంతరాత్మక యచ్యుత
సరి నిన్నుఁ గొలిచినవారిది పుణ్యము చలమున మానుటె పాపము
సరుగనఁ గాచెటి చల్లని చంద్రుఁడు జారచోరులకుఁ గడు వేఁడి
అరయఁగఁ గలువలకును హితుఁడు అందుకు నిందుకు గురి యితఁడే. ॥ఏమ॥

శ్రీవెంకటగిరినిలయా శ్రీసతీశ పురుషోత్తమ
మీవొద్దనుండితే వైకుంఠము మిమ్ము నెడసితే నరకము
భావములోపల నీవే వుండఁగ భక్తి లేదు కొందరికైతే
శ్రీవైష్ణవులకు నిత్యము యీ చింతలు రెంటికి నీ మహిమె. ॥ఏమ॥ 259

దేసి

అజ్ఞానులకివి యరుహము లింతే
సుజ్ఞానులకివి చొరనేలయ్యా. ॥పల్లవి॥

దైవము నమ్మిన దాసులకు
కావింపఁగ మరి కర్మము లేదు
దావతి జలనిధి దాఁటినవారికి
నోవల మరియును నోడేలయ్యా. ॥అజ్ఞా॥

గురుకృపగలిగిన గుణనిధికి
అరయఁ బాపపుణ్యము మరి లేదు
విరసపుఁ జీఁకటి వెడలినవారికి
పరగ మరియు దీపంబేలయ్యా. ॥అజ్ఞా॥

జగములెరుఁగు వైష్ణవులకును
తగిలెటి యపరాధంబులు లేవు
అగపడి శ్రీవెంకటాధిపుఁ గొలిచితే
యెగువ దిగువ మాంకెదురేదయ్యా. ॥అజ్ఞా॥ 260

బౌళి

హరి సర్వాత్మకుఁ డాదిమపురుషుఁడు
హరి నెరుఁగువారి పుణ్యము గాన. ||పల్లవి||

నాలుకకొననే నారాయణుఁడిదె
వాలుగముగ దలఁచనివారిదె పాపము
నేలయు మిన్నును నిజవైకుంఠము
పోలించి చూడని పురుషుల వెలితి. ||హరి||

మనసులోననే మాధవుఁడున్నాఁడు
కనుఁగొననివారికడమింతే
తనువే విష్ణుని తత్వసాధనము
వొనరఁగ శ్రీపతి యున్నాఁడు గాన. ||హరి||

చేరువ నిదివో శ్రీవెంకటపతి
ధారుణిఁ గొలిచేటి దాసులభాగ్యము
కారణ మితఁడే కలిగినదైవము
కోరినవారల కొంగులపసిఁడి. ||హరి|| 261

345-వ రేకు మేఘరంజి

అని బ్రహ్మదులెంచేరు హరిబాలలీలలు
వెనక శుకాదులచే వింటిమి నేమిదివో. ||పల్లవి||

పొత్తులలోఁ బవ్వళించె పురుషోత్తముఁడు దొల్లి
హత్తి మత్స్యాకృపైఁ బడినటువలెనె
వొత్తగిలి బోరగిలి వుండఁజొచ్చెఁ గృష్ణుఁడు
తత్తరానఁ గూర్మావతారమైన గతిని. ||అని||

తప్పటడుగులు వెట్టె తగఁ ద్రివిక్రముఁడై
గొప్పపాదాలను భూమి గొలిచినట్టు
అప్పుడే కొదలు మాఁటలాడఁజొచ్చెఁ గృష్ణుఁడు
తప్ప నసురసతులఁ దగఁ బోధించినట్లు. ॥అని॥

అచ్చపు రేపల్లెలోన నాడఁజొచ్చెఁ గృష్ణుఁడు
మెచ్చుల వైకుంఠాన మెరసినట్లు
నిచ్చలు శ్రీవెంకటాద్రినిలయుఁడై యున్నవాఁడు
అచ్చుగ జీవులలోన నాతుమైనయట్లు. ॥అని॥ 262

గుండక్రియ

నర(వ?)రూప ప్రహ్లాదనరసింహా
అవిరళతేజ ప్రహ్లాదనరసింహా. ॥పల్లవి॥

పగరపై కోపము బంటుఁ జూచి మరచితి
నగుమొగము ప్రహ్లాదనరసింహా
మొగువ నీకోపమున కితఁడె మాఁటుమందు
అగపడె మాకును ప్రహ్లాదనరసింహా. ॥నర॥

అంట ముట్టరాని కోపమంగనఁ జూచి మానితి
నంటు చెల్లుఁ బ్రహ్లాదనరసింహా
జంట నీబుద్ధి తిప్ప సతియె యంకుశము
అంటు వాయమిఁకను ప్రహ్లాదనరసింహా. ॥నర॥

ధర మొరవెట్ట దేవతలె మొక్కితే మానితి
గరుడాద్రిఁ బ్రహ్లాదనరసింహా
యిరవై శ్రీవెంకటాద్రి నిందు నందు నీదె సుద్ది
అరసితిమిదివో ప్రహ్లాదనరసింహా. ॥నర॥ 263

లలిత

ఏదాయ నేమి హరి యిచ్చిన జన్మమే చాలు
ఆదినారాయణుఁడే యఖిలరక్షకుఁడు ॥పల్లవి॥

శునకము బతుకును సుఖమయ్యే తోఁచుఁ గాని
తనకది హీనమని తలఁచుకోదు
మనసొడఁబడితేను మంచిదేమి కానిదేమి
తనువులో నంతరాత్మ దైవమాట దప్పదు. ॥ఏదా॥

పురువుకుండేనెలవు భువనేశ్వరమై తోఁచు
పెరచోటి గుంతయైన ప్రియమై యుండు
యిరవై వుండితేఁ జాలు యెగువేమి దిగువేమి
వరుస లోకములు సర్వం విష్ణుమయము. ॥ఏదా॥

అచ్చమైన జ్ఞానికి నంతా వైకుంఠమె
చెచ్చెరఁ దన తిమ్మటె జీవన్ముక్తి
కిచ్చుపెట్టె శ్రీవెంకటపతిదాసుఁడై తే
హెచ్చుకుందేమి లేదు యేలినవాఁడితఁడే. ॥ఏదా॥ 264

ఆహిరి

ఎందరి వెంటల నేఁగేను
చందపు హరి నీ శరణనియెదను. ॥పల్లవి॥

పెంచినఁ బెరుఁగును పెక్కు బంధములు
తుంచినఁ దునుఁగును దుఃఖములు
యెంచఁగ నేటికి యింద్రియమహిమలు
చుంచుల హరి నీ సూత్రములివియే. ॥ఎంద॥

పఱపినఁ బాఱును బహుళపుటాసలు
తఱపినఁ దరగును తన పాదము
వెఱవఁగ నేఁటికి వెడ కర్మములకు
కఱకుల హరి నీ కల్పితమివియే. ॥ఎంద॥

చేసినఁ జెలఁగును జిగి సంసారము
మూసిన మునుఁగును మోహములు
యీసుల శ్రీవెంకటేశ్వర యివి నీ
దాసులఁ దడవవు తగు నీ మహిమ. ॥ఎంద॥ 265

పాడి

కలదొక్కటే గురి కమలాక్ష నీ కరుణ
యిల నేనెట్టుండినాను యెంచకుమీ నేరమి. ॥పల్లవి॥

మనసులోనికి గురి మాధవ నీ పాదాలు
తనువుపై గురి నీ సుదర్శనము
కనుచూపులకు గురి కమలాక్ష నీ రూపు
పనులెన్ని గలిగినఁ బట్టకు నా నేరమి. ॥కల॥

చేతులు రెంటికి గురి సేసేటి నీ పూజలు
నీతి దా నాలికె గురి నీ నామము
కాతరపు నుదుటికిఁ గల తిరుమణి గురి
పాతకపు నావలపఁ బట్టకుమీ నేరము. ॥కల॥

యిహపరాలకు గురి యీ నీ శరణాగతి
సహజ మాత్మకు గురి సంతతభక్తి
మహిలో శ్రీవెంకటేశ మన్నించి నన్నేలితివి
బహువిధముల నింకఁ బట్టకుమీ నేరమి. ॥కల॥ 266

నాదరామక్రియ

దైవము దూరఁగ నేల తనునేర్పునేరమింతే
యీవలఁ దమకర్మము లెంచరు మనుజులు. ||పల్లవి||

మొల్లమి గాలి యొకటె ముంచి తూరుపెత్తుచోట
పొల్లకట్టు కడఁ బడె పోగువడె గట్టివెల్లా
వెల్లవములో శ్రీహరి ఒకఁడె వున్నవాఁడని
నొల్లరెరి యసురలు నోరిసిరి సురలు ||దైవ||

మించిన జల్లి యొకటె మీఁదనుండు దొడ్డవెల్ల
చెంచుల సన్నములెల్లా సందులఁ గారు
యెంచఁగ వాన యొకఁడె యెరఁగక కొందరైతే
కొంచమెరిఁగిరి గొప్ప కొందరైతే (రి?) ఘనులు. ||దైవ||

కోవిలలుఁ గాకులును కోరి యొక్కరీతి నుండు
యీవల వసంతవేళ నేరుపమను
శ్రీవేంకటేశ్వరుని సేవకులు మనుజుల
భావమొకరీతి నుండు ఫలములే వేరు. ||దైవ|| 267

346వ రేకు సాళంగనాట

అలబ్రహ్మాదుల కణఁగదిది
గెలువఁగ వశమా కేశవ మాయ. ||పల్లవి||

పాపము మనసునఁ బారక మానదు
కోపము మానఁగఁ గూడదు
యేపున దేహంబెన్నాళ్ళు మోఁచెను(చిన?)
తీపుల యిది యీ దేహపుగుణము. ||అల||

ఆఁకలి దీరదు యటు నానాఁటికి
కాఁకలు మానవు కాంత లేక
మాఁకువంటి జన్మము గలకాలము
చీఁకటిదేహపు చిత్తపుగుణము. ||అల||

నీవు వొసఁగినదె నిర్మల దేహము
నీవె నా నేర్పునేరములు
శ్రీవెంకటేశుఁడ జగ నీ శరణని
దీవెనఁ బొందితి దేహపుగుణము. ||అల|| 268

కేదారగౌళ

మీ మతము పరిభాష మీవల్లనే పుట్టెఁ గాక
నేముమతలై నాఁ దొల్లి యెంచిరా యీమాఁట ||పల్లవి||

ముడిగి నాలుగు సూత్రములె మీ వివరణము
కడమ వ్యాససూత్రాలు కల్లలా యేమి
కడు ముఖ్యము మహావాక్యమె చాలునననెను (నేరు?)
అడరి వసిష్ఠాదులాడిరా యీమాఁట. ||మీమ||

తానె బ్రహ్మమనంటె తగజీవన్ముక్తనేరు
పూని లోకులెల్లా ముక్తిఁ బొందవలెఁగా
పాని కర్మానుభవాలు బాధితానువృత్తనేరు
వీనుల సర్వపురాణాల వింటిమా యీమాఁట. ||మీమ||

పైకొని బ్రహ్మజ్ఞానము భక్తిరూపము గాదని
చేకొని కొల్చెదరట్టె శ్రీవెంకటేశు
దీకొనుచుఁ జేసేరు దేవపూజాది యజ్ఞాలు
యేకాత్మవాదులాల యితవా యీమాట. ||మీమ|| 269

శంకరాభరణం

చెప్పఁబోతే యీ యర్థము చిత్తము వొడఁబడదు
తప్పులు వెదకకురో తత్త్వజ్ఞులాల. ॥పల్లవి॥

చెలఁగి మిథ్య యంటాఁ జేసే యజ్ఞాలు ఫలించునా
యిల శూన్యోపాసకుల కేడ దేవుఁడు
లలిమాయా శబళితులకు మోక్షమెక్కడిది
నలి నభేదవాదికా నందానుభవమేది. ॥చెప్ప॥

హరిశరణు చొరనియట్టివారికి దిక్కేది
గురుఁడు వేరే లేఁడట కోరి యుపదేశమేది
వెరసి శిఖాసూత్రాలు విడిచితే ప్రణవమేది
పరగ భక్తి వెదకి భవమ్ములు గడచునె. ॥చెప్ప॥

శ్రీవేంకటేశుముద్ర ధరించక వైకుంఠమేది
యీ విభుపేరు జపించకెట్టు పాపాలు తరించు
వేవేగ దాసుఁడు గాక వెట్టికేల కరుణించు
సేవించినఁ గాక సర్వచింత లేల యుడుగు. ॥చెప్ప॥ 270

శ్రీరాగం

అహోబలేశ్వరుఁ డఖిలవందితుఁడు
మహి నితనిఁ గొలిచి మనుఁడేక జనులు ॥పల్లవి॥

మూఁడు మూర్తులకు మూలంబితఁడు
వేఁడి ప్రతాపపు విభుఁడీతఁడు
వాఁడి చక్రాయుధవరదుఁడీతఁడు
పోఁడిమిఁ బురాణపురుషుఁడీతఁడు. ॥అహో॥

అసురలకెల్లఁ గాలాంతకుఁ డీతఁడు
వసుధ దివ్యసింహంబితఁడు
వినువని యేకాంగవీరుఁడీతఁడు
దెసలఁ బరాత్పరతేజం బితఁడు ॥అహో॥

నిగిడి శ్రీవెంకటనిలయుఁడీతఁడు
బగివాయని శ్రీపతి యితఁడు
సొగిసి దాసులకు సులభుఁడీతఁడు
తగు నిహాపరముల దాతయు నీతఁడు. ॥అహో॥ 271

మాళవి

అంజనీదేవికొడుకు హనుమంతుఁడు
సంజీవిని దెచ్చినాఁడు సారె హనుమంతుఁడు ॥పల్లవి॥

కలశాపురముకాడ కదలీవనాల నీడ
అలవాఁడె వున్నవాఁడు హనుమంతుఁడు
అలరుఁ గొండల కోనలంవలి గుహాలలోన
కొలువు సేయించుకొనీఁ గోరి హనుమంతుఁడు. ॥అంజ॥

పసలుగా జంగ వెట్టి పండ్లగుత్తి చేతఁ బట్టి
అసురలనెల్లఁ గొట్టీ హనుమంతుఁడు
వసుధఁ బ్రతాపించి వడిఁ దోఁక గదలించి
దెసలెల్లాఁ బాలించీ దివ్యహనుమంతుఁడు. అంజ॥

వుద్దవిడి లంక చొచ్చి వుంగరము సీతకిచ్చి
అద్దివో రాము మెప్పించె హనుమంతుఁడు
అద్దుక శ్రీవెంకటేశు బంటై వరమిచ్చి
కొద్ది మీర సంతోసాలె గుప్పీ హనుమంతుఁడు. ॥అంజ॥ 272

వరాళి

పంతగాఁడు మిక్కిలినీ పవనజుఁడు
రంతు కెక్కె మతంగపర్వత పవనజుఁడు. ॥పల్లవి॥

వాలాయమై యెంత భాగ్యవంతుఁడో దేవతలచే
బాలుఁడై వరములందెఁ బవనజుఁడు
పాలజలనిధి దాఁటి పరగ సంజీవి దెచ్చి
యేలికనుందరఁ బెట్టె యీ పవనజుఁడు. ॥పంత॥

సొంటులు సోదించి తెచ్చి సుగ్రీవు రాఘవునికి
బంటు గాఁగఁ బొందుసేసెఁ బవనజుఁడు
వొంటిఁనే రామునిముద్ర వొసఁగి సీతనుందర
నింటిపొడవై పెరిగె మేఁటి పవనజుఁడు. ॥పంత॥

కిట్టి శ్రీవెంకటేశ్వరుకృపచే నుందరిబ్రహ్మ
పట్టమేలనున్నవాఁడు పవనజుఁడు
చుట్టి చుట్టి తనకు దాసులయినవారికి
గట్టి వరము లిచ్చె నీ ఘనపవనజుఁడు. ॥పంత॥ 273

347-వ రేకు శ్రీరాగం

ఏడకేడ నీచరితలేమని పొగడవచ్చు
యీడులేని మహిమల యినవంశరామా. ॥పల్లవి॥

పరమాన్నములోఁ బుట్టి పక్కనఁ దాటకిఁ జంపి
సరుస విశ్వామిత్రుయజ్ఞము గాచి
హరునివిల్లు విరిచి యట్టె సీతఁ బెండ్లాడి
పరశురామునిచేత బలము చేకొంటివి. ॥ఏడ॥

వైపుగాఁ సుగ్రీవుఁ గూడి వాలినొక్క కోల నేసి
యేపున జలధి గట్టి యెసగితివి
దీపించు రావణుఁ జంపి దివిజులను మన్నించి
యేపుగా విభీషణుని రాజ్యమేలించితివి. ॥ఏడ॥

సీతతోఁ బుష్పకమెక్కి జగి నయోధ్యకు వచ్చి
గాతల రాజ్యపట్టము గట్టుకొంటివి
యీతల శ్రీవెంకటాద్రి విటు ప్రజనగరాన
నీతితో నెలవుకొని నెగడితివి. ॥ఏడ॥ 274

ఆహిరి

సులభుఁ డితఁడిదివో సుగ్రీవనారసింహుఁడు
చెలఁగి మొక్కులు మొక్కి సేవించరో. ॥పల్లవి॥

నవ్వులమోమువాఁడు నానామహిమలవాఁడు
రవ్వలుగా దేవతల రక్షించేవాఁడు
పువ్వెళ్ళార కంభములో నుదయించినవాఁడు
నివ్వటిల్లు ప్రతాపాన నెగడినవాఁడు. ॥సుల॥

హేమపు చాయలవాఁడు యెదుటఁ గొల్వున్నవాఁడు
కోమలిఁ దొడపై నిడుకొన్నవాఁడు
కోమలపు మేనివాఁడు గొప్ప కిరీటమువాఁడు
చే ముంచి హిరణ్యదైత్యుఁ జించినవాఁడు. ॥సుల॥

వాలుకగోళ్లవాఁడు వాఁడికోరలవాఁడు
మేలిమి కరుణతోడ మించినవాఁడు
వోలిఁ దుంగభద్రకాడనుండి శ్రీవెంకటాద్రిని
లీలతోఁ బ్రహ్లాదునికేలికైనవాఁడు. ॥సుల॥ 275

చాయ

శరణు శరణు నీకు జగదేకవందిత
కరుణతో మమ్ము నేలు కౌసల్యనందన. ॥పల్లవి॥

ఘనరణరంగవిక్రమ దశరథపుత్ర
వినుతామన(ర?)స్తోమ వీరరాఘవ
మునులును ఋషులును ముదము నొందిరి నీవు
జననమందినందుకు జానకీరమణ. ॥శర॥

సులభ లక్ష్మణాగ్రజ సూర్యవంశతిలక
జలధిబంధన విభీషణవరద
తలఁకి యసురలు పాతాళము చొచ్చిరి నీవు
విలువిద్య నేర్చితేనే విజయరామ. ॥శర॥

రావణాంతక సర్వరక్షక నిర్మలభక్త
పావన దివ్యసాకేతపట్టణవాస
వేవేలుగ నుతించిరి వెస హనుమంతాదులు
సేవించిరి నినుఁ జూచి శ్రీవెంకటేశ. ॥శర॥ 276

నాట

రాముఁడు లోకాభిరాముఁడందరికి రక్షకుఁడీతనిఁ దెలిసికొలువరో
కామితఫలదుఁడు చరాచరములకుఁ గర్తయైనసర్వేశ్వరుఁడితఁడు ॥పల్లవి॥

తలఁప దశరథునితనయుఁడట తానె తారకబ్రహ్మమట
వెలయ మానుషపు వేషమట వేగటు హరువిల్లు విరిచెనట
అలరఁగ తానొక రాజట పాదాన నహల్యశాపము మాన్పెనట
సొలవక దైవికమానుషలీలలు చూపుచు మెరసీఁ జూఁడరో యితఁడు ॥

జగతి వసిష్ఠుని శిష్యుఁడట జటాయువుకు మోక్షమిచ్చె నట
అగచరులే తనసేనలట అంబుధి కొండలఁగట్టె నట
మగువకొరకుఁగానట కమలాసను మనుమనిఁ రావణుఁ జంపెనట
తగ లౌకిక వైదికములునొక్కటట తానొనరించీఁ జూడరో యితఁడు ॥

వెస నమరుల వరమడిగె నట విభీషణపట్టము గట్టెనట
యెసగ నయోధ్యకు నేలికట యింద్రాదులకుఁ గొలువిచ్చె నట
పొసగ శ్రీవెంకటగిరి నివాసమట భువనములుదరంబున ధరించెనట
సుసరపుసూక్ష్మాధికములు తనందుఁ జూపుచునున్నాఁడు చూడరో
యితఁడు. ॥రాముఁ॥ 277

గౌళ

అటిమటి హనుమంతుఁడట్టి బంటు
వెఱపు లేని రఘువీరునికి బంటు. ॥పల్లవి॥

యేలికను దైవముఁగా నెంచి కొల్చేవాఁడె బంటు
తాలిమి గలిగినయాతఁడె బంటు
పాలుమాలక యేపొద్దు పని సేయువాఁడె బంటు
వేళ గాచుకవుండేటి వెరవరే బంటు. ॥అటి॥

తను మనోవంచనలెంతటా లేనివాఁడె బంటు
ధనముపట్టున శుద్ధాత్మకుఁడు బంటు
అనిశము నెదురు మాటాడనివాఁడె బంటు
అనిమొనఁ దిరుగనియతఁడె బంటు ॥అటి॥

చెప్పినట్లనే నడచినయాతఁడె బంటు
తప్పులేక హితుఁడైనాతఁడె బంటు
మెప్పించుక విశ్వాసాన మెలఁగువాఁడె బంటు
యెప్పుడును ద్రోహిగాని హితుఁడె బంటు. ॥అటి॥

అక్కఱ గలిగి కడు నాప్తుఁడైనవాఁడే బంటు
యెక్కడా విడిచిపోని యిష్టుఁడే బంటు
తక్కక రహస్యములు దాఁచినవాఁడే బంటు
కక్కసీఁడుగాక బత్తి గలవాఁడే బంటు ॥అతి॥

కానిపనులకు లోను గానివాఁడే బంటు
ఆనాజ్ఞ మీఱనియాతఁడే బంటు
నానాగతి శ్రీవెంకటోన్నతుఁడైన యతనికి
తా నిన్నిటా దాసుఁడైనధన్యుఁడే బంటు. ॥అతి॥ 278

348-వ రేకు దేవక్రియ

ఏమి చెప్పేది ప్రతాప మేట్టి విలుకాఁ డితఁడు
రాముఁడు వీఁడే మ్రొక్కుఁడు రణరంగధీరుఁడు. ॥పల్లవి॥

విడిసెఁ గపిబలము వెస సముద్రముదరి
నడచె లంకపైఁ బాఁజు నానాగతుల
తొడిగె రాముఁడు వింట దొనలోని బ్రహ్మాస్త్రము
పడె రావణుతలలు పంక్తులై ధరణిని. ॥ఏమి॥

చొచ్చిరి లంకలోను సుగ్రీవాంగదాదులు
తెచ్చిరి రాకాసి చెర తెప్పలు గాను
యిచ్చిరి జయధ్వనులు యింద్రాదిదేవతలు
మెచ్చిరందరు సీతాసమేతుఁ డాయ నితఁడు. ॥ఏమి॥

మగుడెఁ బుష్పకముపై మహిమ నితనిదండు
తగఁ బట్టము తా నేలె తమ్ములతోను
అగపడి శ్రీవెంకటాద్రిపై నిల్చె నితఁడు
జగదేకమూర్తి కౌసల్యాసుతుఁ డిపుడు. ॥ఏమి॥ 279

మేఘరంజి

ఇందులోనే కానవచ్చె నిన్నిటా నీ మహిమలు
చెంది నీవే దిక్కు మాకు సీతాపతి రామా. ॥పల్లవి॥

దేవ నీకు వలసితే తృణము బ్రహ్మాస్త్ర మాయ
భావించి రాతికిఁ బ్రాణము వచ్చె
కావలసి యేసితే నాకాశము కట్లు దెగె
దైవమవంటే నీవే దశరథరామా. ॥ఇందు॥

కూరుచుక యేలితేను కోఁతులు రాజ్యము సేసె
కోరితేనే నీటిపైఁ గొండలు దేలె
సారెఁ గదలి వచ్చె నీ సన్నల సంజీవికొండ
యేరీతి నీసరి వేరీ యినకులరామా. ॥ఇందు॥

సూటి నీవు దలఁచితే సురలు పంపు సేసిరి
చాటితేనే నీపేరు జపమాయను
ఆటల నీకతలెల్లా నాచంద్రార్కమై నిలిచె
గాటపు సిరుల శ్రీవెంకటగిరిరామా. ॥ఇందు॥ 280

దేసి

ఏమని చెప్పఁగవచ్చు నిదివో నీ ప్రతాపము
రామ రామభద్ర సీతారమణ సర్వేశ. ॥పల్లవి॥

వెరవున హరువిల్లు విరుఁగఁ దీసిననాఁడె
అరయ విరిగె వీపు లసురలకు
వరుస వనవాసవ్రతము వట్టినపుడె
పరులమతుల భీతి వట్టె రఘురామ. ॥ఏమ॥

వచ్చి నీవు దండకావనము చొచ్చిననాఁడె
చొచ్చిరి పాతాళ మసురలెల్లాను
ముచ్చటాడి చుప్పనాతిముక్కు గోసిననాఁడె
కొచ్చి దైత్యులాస కొగఁగోసిరి శ్రీరామ. ॥ఏమ॥

అదరి మారీచుపై నమ్ము విడిచిననాఁడె
విడిచిరి దానవులు వేడుకలెల్లాను
బడి విభీషణునిఁ జేపట్టితే రక్కసులెల్లా
చిడిసి మల్లెవట్టిరి శ్రీవెంకటరామ. ॥ఏమ॥ 281

ముఖారి

కొలువరో మొక్కరో కోరి తలఁచరో
చెలఁగి మనల రక్షించీని వీఁడె. ॥పల్లవి॥

పాయపువాఁడు నల్లఁబల్లి చెన్నుఁడు
వేయినామముల వెన్నుఁడు
పాయక కొల్చిన భక్త ప్రసన్నుఁడు
యీయెడనే వరములు యిచ్చీని వీఁడె. ॥కొలు॥

పరిపూర్ణుఁడు మహానుభావుఁడు
తిరమగు దేవాదిదేవుఁడు
పరమానందస్వభావుఁడు
గరిమెఁ గరుణతోఁ గాచీని వీఁడె. ॥కొలు॥

తెలియుఁడీతఁడె దేవాగ్రగణ్యుఁడు
వలనుగ యోగీంద్రవరేణ్యుఁడు
అలరఁగ శ్రీవెంకటాచలేశపుణ్యుఁడు
నలిఁ బ్రసన్నుఁడై నవ్వీని వీఁడె. ॥కొలు॥ 282

సామంతం

రామునికి శరణంటె రక్షించీ బ్రదుకరో
యేమిటికి విచారాలు యింక దైత్యులాల. ॥పల్లవి॥

చలమునఁ దాటకిఁ జదిపినబాణము
లలి మారీచసుబాహులపై బాణము
మెలఁగి పరశురాము మెట్లేసిన బాణము
తళతళ మెరిసీని తలరో యసురలు. ॥రాము॥

మాయామృగముమీఁద మరి వేసినబాణము
చేయి చాఁచి వాలి నేసినబాణము
తోయధిమీఁద నటు తొడిగినబాణము
చాయలు దేరుచున్నది చనరో దైతేయులు. ॥రాము॥

తగఁ గుంభకర్ణునితల ద్రుంచినబాణము
జిగి రావణుఁ బరిమార్చినబాణము
మిగుల శ్రీవెంకటేశు మేఁటిపాద(ది?)లో నున్నది
పగ సాధించీ నీఁకఁ బారరో రాకాసులు. ॥రాము॥ 283

నాదరామక్రియ

అప్పటి సుఖమె కాని యటమీఁదెంచుకోనఁడు
వుప్పతిల్లు జీవుని వుద్యోగాలిట్టివి. ॥పల్లవి॥

తనుభోగపురతులు దలపోయుచుండుఁ గాని
తన నరకకూపాలు దలపోయఁడు
కనకభూషణములు గని వెరగందుఁ గాని
ఘనకర్మబంధాలకుఁ గడు వెరగందఁడు. ॥అప్ప॥

యీకడాకడఁ దాఁ జేసేటి యెమ్మెలే యెంచుఁ గాని
పైకొని కూడేటి పాపములెంచఁడు
దీకొని జగములోని ద్రిష్టములే చూచుఁ గాని
భీకరపు జన్మముల పిరివీకు చూడఁడు. ॥అప్ప॥

వింతవింతమాటల వేడుకలే వినుఁ గాని
అంతటఁ దాఁ బడేపాట్లవి వినఁడు
యింతటా శ్రీవెంకటేశుఁడేలఁగా నెరిఁగెఁ గాని
యెంత చెప్పినాను బుద్ధి యిన్నాళ్లు నెరఁగఁడు. ॥అప్ప॥ 284

349-వ రేకు. గుండక్రియ

జగతి వైశాఖశుద్ధచతుర్దశి మందవార
మగణితముగఁ గూడె నదె స్వాతియోగము. ॥పల్లవి॥

పక్కన నుక్కుఁగంభము పగిలించుక వెడలి
తొక్కి హిరణ్యకసిపుఁ దొడికి పట్టి
చక్కఁగాఁ గడపమీఁద సంధ్యాకాలమున
వక్కలు సేసె నురవడి నరసింహుఁడు. ॥జగ॥

పిప్పిగాఁగఁ జప్పరించి పేగులు జందేలు వేసి
తొప్పఁదోఁగుచు నెత్తురు దోసిటఁ జల్లె
రొప్పుచుఁ గోపముతోఁ గేరుచుఁ బకపక నవ్వి
తప్పక చూచె వాని నుదగ్రనరసింహుఁడు. ॥జగ॥

యెదుటఁ బ్రహ్లాదుఁ జూచి యిందిరఁ దొడపై నుంచె
అదన నందరికి నభయమిచ్చె
కదసి శ్రీవెంకటాద్రిగద్దెమీఁదఁ గూచుండె
వెదచల్లెఁ గృపయెల్ల వీరనరసింహుఁడు. ॥జగ॥ 285

సౌరాష్ట్రం

వీధులవీధుల విభుఁడేఁగీ నిదె
మోదముతోడుత మొక్కరో జనులు. ॥పల్లవి॥

గరుడధ్వజమదె కనకరథంబదె
అరదముపై హరి యలవాఁడె
యిరుదెసల నున్నారు యిందిరయు భువియు
పరఁగ బగ్గములు పట్టరో జనులు. ॥వీధు॥

ఆడేరదివో యచ్చరలెల్లను
పాడేరు గంధర్వపతులెల్లా
వేడుకతో వీఁడె విష్వక్సేనుఁడు
కూడి యిందరునుఁ జూడరో జనులు. ॥వీధు॥

శ్రీవెంకటపతిశిఖరము చాయదె
భావింప బహువైభవములవే
గోవిందనామపు ఘోషణలిడుచును
దైవంబితఁడని తలఁచరో జనులు. ॥వీధు॥ 286

మాళవశ్రీ

శ్రావణబహుళాష్టమి నవరేత్రికాడను
శ్రీవిభుఁడుదయించెఁ జెలులాల వినరె. ॥పల్లవి॥

అసురల శిక్షించ నమరుల రక్షించ
వసుధభారమెల్లా నివారింపను
వసుదేవునికిని దేవకిదేవికిని
అసదృశమగు కృష్ణుఁడవతారమందెను. ॥శ్రావ॥

గోపికల మన్నించ గొల్లల నెల్లాఁ గావఁగ
దాపై మునులనెల్లా దయసేయను
దీపించ నందునికి దేవిమైన యశోదకు
యేపున సుతుఁడై కృష్ణుఁడిన్నిటాఁ బెరిగెను. ॥శ్రావ॥

పాండవుల మనుపఁగ పదారువేలఁ బెండ్లాడఁగ
నిండి శ్రీవెంకటాద్రిపై నిలుచుండఁగా
అండ నలమేల్మంగ నక్కునఁ గాఁగలించఁగ
దండియై యుండఁ గృష్ణుఁడు తగ నుతికెక్కెను. ॥శ్రావ॥ 287

వసంతం

కోలలెత్తుకొని గోపాలులునుఁ దాను
యీలీల సోదించె యీతఁడే కదవె. ॥పల్లవి॥

జన్నెవట్టి వుట్టిఁ జక్కఁగఁ బెట్టిన
వెన్న దిన్నవాఁడు వీఁడు గదె
పన్నారు దొంతుల పాలుఁ బెరుగులు
యిన్ని నారగించె యీతఁడు గదవె. ॥కోల॥

మెఱసి యుట్టుగమీఁది చక్కిలాలు
వెఱఁజి కైకొనె వీఁడె కదె
కఱమి కఱమి నములు గంపల నురుగులు
యెఱఁగి దొంగిలె యీతఁడే కదవె. ॥కోల॥

శ్రీవెంకటాద్రి దాఁచిన తేనె లెల్లా
వేవేగ సాధించె వీఁడె కదె
కావించలమేలుమంగపతయి మమ్మేలె
యేవంకఁ జూచినా యీతఁడే కదవె. ॥కోల॥ 288

శుద్ధవసంతం

ఈడ నిందరికి నేలికై వున్నాఁడు
వాడల రేపల్లెవాఁడా వీఁడు. ॥పల్లవి॥

భారపు వుట్ల పాలుఁ బెరుగులు
వారలు వట్టినవాఁడా వీఁడు
కోరి గొల్లెతల కొలనిలోపల
చీరలు దీసిన శిశువా వీఁడు. ॥ఈడ॥

ఆవులఁ బేయల నందరియిండ్ల
వావిరిఁ గాచిన వాఁడా వీఁడు
వావు లొక్కటిగా వనితలఁ గూడి
వేవేలు నేర్చిన విటుఁడా వీఁడు. ॥ఈడ॥

అరుదై శ్రీవెంకటాద్రిమీఁద నుండి
వరములిచ్చేటి వాఁడా వీఁడు
మరిగలమేల్మంగతో మమ్మేలె
సరసుఁడై వుండే జాణా వీఁడు. ॥ఈడ॥ 289

శంకరాభరణం

ధర్మమునకె మము దయఁ గావవె యిఁక
నిర్మలుఁడవు నిను నే మెఱిఁగేమా. ॥పల్లవి॥

కాయధారులము కర్మలోలులము
మాయకగపడిన మనుజులము
పాయపు మదమున భ్రమసే మా మనసు
నీమెడఁ దగులై నిలిచీనా. ॥ధర్మ॥

చాపల్యగుణము జడులమన్నిటాను
పాపపుణ్యసంబద్ధులము
పైపైఁ గోర్కుల ప్రబలే మా బ్రదుకు
యేపనులకు నీకెక్కీనా. ॥ధర్మ॥

అతిప్రాకృతులము అహంకారులము
సతతంబునుఁ జంచలులము
హితవుగ శ్రీవెంకటేశ యేలితివి
తతితో నీభక్తతగ మరచేమా. ॥ధర్మ॥ 290

350-వ రేకు. భంగాళం

భావించి తెలుసుకొంటే భాగ్యఫలము
ఆవలీవలి ఫలములంగజజనకుఁడే. ॥పల్లవి॥

దానములలో ఫలము తపములలో ఫలము
మోనములలో ఫలము ముకుందుఁడే
జ్ఞానములలో ఫలము జపములలో ఫలము
నానాఫలములును నారాయణుఁడే. ॥భావిం॥

వినుతులలో ఫలము వేదములలో ఫలము
మనసులోని ఫలము మాధవుఁడే
దినములలో ఫలము తీర్థయాత్రల ఫలము
ఘనపుణ్యముల ఫలము కరుణాకరుఁడే. ॥భావిం॥

సతతయోగఫలము చదువులలో ఫలము
అతిశయోన్నతఫలము యచ్యుతుఁడే
యతులలోని ఫలము జితకామితఫలము
క్షితి మోక్షముఫలము శ్రీవెంకటేశుఁడే ॥భావిం॥ 291

మధ్యమావతి

చిత్తజగురుఁడ వో శ్రీ నరసింహా
బత్తి సేసేరు మునులు పరికించవయ్యా. ॥పల్లవి॥

సకలదేవతలును జయవెట్టుచున్నారు
చకితులై దానవులు సమసిరదె
అకలంకయగు లక్ష్మి యటు నీ తొడపై నెక్కె
ప్రకటమైన నీ కోపము మానవయ్యా. ॥చిత్త॥

తుంబురునారదాదులు దొరకొని పాడేరు
అంబుజాసనుఁడభయమడిగీ నదె
అంబరవీధి నాడేరు యచ్చరలందరుఁ గూడి
శంబరరిపుజనక శాంతము చూపవయ్యా. ॥చిత్త॥

హత్తి కొలిచేరదె యక్షులును గంధర్వులు
చిత్తగించు పొగడేరు సిద్ధసాధ్యులు
సత్తుగా నీ దాసులము శరణు చొచ్చితిమిదె
యిత్తల శ్రీవెంకటేశ యేలుకొనవయ్యా. ॥చిత్త॥ 292

నారాయణి

హరి హరి నీ మాయామహిమ
సరవి దెలియ నను గరుణించఁ గదే. ॥పల్లవి॥

తలఁతును నా పాలిదైవమవని నిను
తలఁతును తల్లివిఁ దండ్రివని
మలసి యంతలో మఱతును తెలుతును
కలవలె నున్నది కడ గనరాదు. ॥హరి॥

మొక్కుదు నొకపరి మొగి నేలికవని
మొక్కుదు నీ వాదిమూలమని
వుక్కున గర్వించి యుబ్బుదు సగ్గుదు
కక్కసమైనది కడ గనరాదు. ॥హరి॥

చూతును నీమూర్తి సులభుఁడవనుచును
చూతు జగములకు సోద్యమని
యీతల శ్రీవెంకటేశ నన్నేలితివి
కౌతుకమొదవెను కడ గనరాదు. ॥హరి॥ 293

నాగవరాళి

దైవము నెరఁగము తత్త్వముఁ దలఁచము
చేవైఁ హరి రక్షించీ నిదివో. ॥పల్లవి॥

పాపముఁ బుణ్యముఁ బైకొను దేహము
కోపము శాంతపు గుణములది
వోపికవోపము లుదుటు చూపెడిది(వి ?)
చేపట్టుక యిటు చెలఁగేమిదివో. ॥దైవ॥

వెలికిని లోనికి విడిసెటి ప్రాణము
చలువలు వేండ్లు చల్లెడిది
తెలివికి నిదురకుఁ దేపై యున్నది
బలిమిఁ జేపట్టుక బ్రదికే మిదివో. ॥దైవ॥

పరమును నిహమునుఁ బట్టిన జీవుఁడ
పొరుగుకు నింటికిఁ బొత్తైతి
గరిమల శ్రీవెంకటపతి శరణని
నిరతపు మహిమల నెగడే మిదివో. ॥దైవ॥ 294

* శోకవరాళి

ఓహో రాకాసులాల వొద్దు సుండి వైరము
దేవుని శరణనరో తెలుసుకోరో. ॥పల్లవి॥

జగములో రాముఁడై జనియించె విష్ణుఁడదె
అగపడి లక్ష్మి సీతయై పుట్టెను
తగు శేషచక్ర శంఖ దైవసాధనములెల్ల
జిగి లక్ష్మణభరతాంచితశత్రుఘ్నులైరి. ॥ఓహో॥

సురలు వానరులైరి సూర్యుఁడు సుగ్రీవుఁడు
మరిగిఁ రుద్రుఁడె హనుమంతుఁడాయను
సరుస బ్రహ్మదేవుఁడు జాంబవంతుఁడైనాఁడు
వెరవరి నలుఁడే విశ్వకర్మ సుండి. ॥ఓహో॥

కట్టిరి సేతువపుడె ఘనులెల్ల దాఁటిరి
ముట్టిరి లంకానగరము నీదళము
యిట్టె శ్రీవెంకటేశుఁ డితఁడై రావణుఁ జంపె
వొట్టుక వరము లిచ్చి నొనర దాసులకు. ॥ఓహో॥ 295

శాళి

జీవుఁడూ నొక్కటె చిత్తమూ నొక్కటె
వేవేలు మాయలచే వెలయుఁ గొన్నాళ్లు. ॥పల్లవి॥

వొక్కటే దేహము వూరకె బాల్యావస్థ
యెక్కడా తా నెరఁగడు యిటు గొన్నాళ్లు

ఈ సంకీర్తనమే గౌళరాగమున స్వల్పపాఠభేదములతో ౨-వ సంపుటమున ౧౪౬-వ పాటగా ముద్రితము. ఈ పునరుక్తి లేకులలోనిదే.

చక్కఁగ నంతటిలోనె జవ్వనపాయమునాఁడు
మిక్కిలి పోకలఁ బోయి మెరయుఁ గొన్నాళ్లు. ॥జీవు॥

ఆఁకలీ నొక్కటె యటు జనించిననాఁడు
వోఁకరెన్నఁడో (?) దాఁగి వుండుఁ గొన్నాళ్లు
కాఁకల నంతటిలోనె కమ్మరఁ బుట్టినప్పుడె
వేఁకమై పలురుచులు వెదకుఁ గొన్నాళ్లు. ॥జీవు॥

దేవుఁడూ నొక్కఁడె తెలియుదాఁకాఁ బెక్కు
దేవతలై భ్రమయించు దేహము గొన్నాళ్లు
చేవమీఁర నంతలోనె శ్రీవెంకటేశుఁడై
సేవ గొని సుజ్ఞానిఁ జేసుఁ గొన్నాళ్లు. ॥జీవు॥ 296

సూచిక ౧

సంకీర్తన రాగముల అకారాదిసూచిక

రాగములు	సంకీర్తనసంఖ్యలు
నాదరామక్రియ	176, 203, 255, 267, 284.
నారాయణి	29, 81, 124, 203, 293.
పళవంజరం	211, 254, 258.
పాడి	35, 73, 94, 100, 116, 127, 146, 156, 169, 234, 266.
బలహంస	204.
బౌళి (భవుళి)	4, 12, 31, 60, 70, 75, 89, 98, 103, 115, 121, 131, 134, 136, 144, 159, 198, 222, 261, 296.
బౌళిరామక్రియ	7, 175, 210, 220, 231.
భంగాళం	207, 291.
భల్లాటి	179.
భూపాళం	130, 238.
భైరవి	34, 249.
మంగళకౌశిక	8, 23, 79, 132, 241.
మధ్యమావతి	292.
మలహరి	96, 135, 187, 199, 250.
మాళవశ్రీ	226, 287.
మాళవి	21, 109, 155, 233, 272.
మాళవిగౌళ	30, 55, 62.
ముఖారి	9, 28, 49, 64, 87, 157, 282.
మేఘరంజి	173, 262, 280.

సూచిక ౧

సంకీర్తనల అకారాదిసూచిక.

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం ప్రెస్, తిరుపతి. ప్ర. 250. 11-10-52.

SRI VENKATESVARA ORIENTAL INSTITUTE, TIRUPATI

Price list of Publications

General Editor —PROF. P. V. RAMANUJASWAMI, M A, *Director*.

Sri Venkatesvara Oriental Series :— Rs. A.

1. **Sri Venkatesvara Kavya Kalapa,** (Sanskrit) Ed. by Sri D. T Tatacharya, M.O L ... 4 0
2. **History of Tirupati**, Volume II (English) by Dr. S. Krishnaswami Aiyangar, M.A., Ph D (*Out of Stock*)
3. **A Glossary of Indian Philosophical Terms**, (Sanskrit-English) by Sri C. V. Sankara Rao, M.A. 1 8
4. **Psychology,** (Telugu) by Dr. K. C. Varadachari, M.A., Ph.D (*Out of Stock*)
5. **Isavasyopanishad Bhashya,** of Venkatanatha, (Sanskrit-English) Ed & Translated by Dr K. C. Varadachari, M A., Ph.D. & Sri D T. Tatacharya, M.O.L. (*Out of Stock*)
6. **Samurtarchanadhikarana (Atri Samhita),** (Sanskrit) Ed. by Mr Raghunatha Chakravarthi Bhattacharya & Sri M. Ramakrishna Kavi, M A. 6 0
7. **Suvarnasaptati Sastra.** (Sanskrit) Reconstructed from the Chinese & Ed. by Sri N. Aiyaswami Sastri ... 3 0
8. **Kenopanishad Bhashya,** by Rangaramanuja (Sanskrit-English) Ed. & Translated by Dr. K. C. Varadachari, M.A, Ph.D. & Sri D. T. Tatacharya, M.O.L. 1 0
9. **Tirukkural-Kamattuppal**, with the commentaries of Kalingar and Paripperumal (Tamil) Ed. by Sri T. P. Palaniappa Pillai, B.O.L. 2 0

Rs. A.

10. **Sri Venkatesvara Vachanamulu,** (Telugu) Edited by Sri V. Prabhakara Sastri 1 8

11. **Sringarasankirtanamulu,** Vol. IV of Tallapaka Annamacharyulu (Telugu) Ed. by Sri V. Prabhakara Sastri 2 0

12 **Kasyapa-Jnanakanda (Kasyapa Samhita),** (Sanskrit) Ed. by Sri R. Parthasarthi Bhattachar .. 3 0

13 **Andhra-Kuvalayanandamu** ,(Telugu) by Ubhayabhasha Pravina Sri K. Subrahmanya Sastri ... 3 12

14 **Tirukkural-Porutpal,** with the commentaries of Kalingar and Paripperumal (Tamil) Ed. by Sri T P Palaniappa Pillai, B O L ... 4 0

15 **Kathopanishad Bhashya,** of Rangaramanuja (Sanskrit-English) Ed and Translated by Dr. K. C. Varadachari, M.A., Ph. D and Sri D. T Tatacharya, M.O L 3 12

16 **Sri Venkatesvara Laghu Kritulu,** (Telugu) Edited by Sri V. Prabhakara Sastri . .. 1 8

17 **Annamacharya Charitramu,** (Telugu) Edited by Sri V Prabhakara Sastri 2 8

18. **Tiruvengada Sthalapuranam,** (Tamil) with prose supplement Ed by Sri T P. Palaniappa Pillai, B O L. 1 8

19 **Alankarasangraha,** of Amritanandayogi, (Sanskrit) Edited by Sri P. Balakrishnamurti, M A. 3 4

20 **Subhadra Kalyanamu,** (Telugu) by Tallapaka Timmakka, Ed by Sri V Prabhakara Sastri 0 12

20a. **Sankaravilasam,** (Tamil) Ed. by Sri T P. Palaniappa Pillai, B.O.L 3 4

21 **Janasrayi,** (Sanskrit) Ed. by Sri M. Ramakrishna Kavi, M.A. 1 0

		Rs.	A.
22.	**Adhyatmasankirtanalu,** Vol. V of Tallapaka Annamacharyulu (Telugu) Ed. by Sri V. Prabhakara Sastri	3	4
23.	**Tiruvengada Ula,** (Tamil) Ed. by Sri T. P. Palaniappa Pillai, B.O.L ...	1	8
24.	**Adhyatmasankirtanalu,** Vol. VI of Tallapaka Annamacharyulu (Telugu) Ed. by Sri A. V. Srinivasachari	2	0
25.	**Prasnopanishad Bhashya,** of Rangaramanuja (Sanskrit-English) Ed and Translated by Dr. K. C Varadachari, M A, Ph.D. and Sri D. T. Tatacharya, M.O.L	2	12
26.	**Sri Venkatesvara Stuti Ratnamala,** (Telugu) Ed. by Sri V Prabhakara Sastri	1	2
27.	**Dharmasangraha,** (Sanskrit) Ed. by Prof P V. Ramanujaswami, M.A	2	0
28.	**Nipatavyayopasargavritti,** (Sanskrit) Ed. by Vidya Pravina Sri A Someswarasarma, P O.L. .	2	0
29.	**Adhyatmasankirtanalu,** Vol VII of Tallapaka Annamacharyulu (Telugu) Ed by Sri R. Anantakrishna Sarma & Sri A V Srinivasachari ...	3	0
30	**Bharata Kosa,** (Sanskrit) Ed. by Sri M Ramakrishna Kavi, M.A.	22	0
31.	**Adhyatmasankirtanalu,** Vol VIII of Tallapaka Annamacharyulu (Tel.) Ed by Sri R. Anantakrishna Sarma & A V. Srinivasachari ...	3	0
32.	**Raghuvamsa,** (Cantos 1 & 2), Translated into Tamil and Ed. by Sri D T Tatacharya, M O L (*Shortly*)		
33.	**Adhyatmasankirtanalu,** Vol IX of Tallapaka Annamacharyulu (Tel.) Ed. by Sri R. Anantakrishna Sarma	3	0
34.	**Sri Venkatesvara Stuti Ratnamala,** (Tel) Vol. II Ed. by Sri K. Ramakrishnaiya, M A ...	2	0

Ve Sirnkatesvara Oriental Institute Studies :— Rs. A.

1. **Theory of Knowledge in the Philosophy of Sri Ramanuja** (English) by Dr. K. C. Varadachari, M.A. Ph.D.	3	0
2. **Rupakaparisuddhi** (Sanskrit) by Sri D. T. Tata-charya, M.O.L.	1	0
3 **Idea of God** (English) by Dr. K. C. Varadachari, M.A., Ph. D.	3	0
4. **Sahityavimarsa** (Sanskrit) by Vidya Pravina Sri A. Someswarasarma, P.O.L.	2	0
5. **The Dharmasutras & the Dharmasastras** (English) by Dewan Bahadur K. S. Ramaswami Sastri, B.A., B.L.	0	12
6. **Virasaiva Literature,** (Telugu) by Sri S Rama-krishna Sastri, M.A., B.O.L.	5	0

For copies of the above apply to :—

THE DIRECTOR,

S. V. Oriental Institute, TIRUPATI,

(*Chittoor Dist.*) *South India*